TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.33-34 (1904-1905) 1986 RUGPJŪTIS-AUGUST 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Mūsų ambasadoriai

Valstybės turi savo ambasadorius, ypač didžiosios, kurie atstovauja savo kraštų vyriausybėm, rūpinasi savo šalių gerove, gina jų materialinius ir kultūrinius interesus. Tai diplomatiniai profesionalai, atlyginami bei išlaikomi atstovaujamų kraštų vyriausybių. Tokias atstovybes turėjo ir nepriklausoma Lietuva. Po keturių dešimtmečių sovietinės okupacijos liko tiktai kelios atstovybės, pripažįstamos didžiųjų valstybių — JAV-bių, Kanados, D. Britanijos ir Vatikano. Tuo būdu nepriklausomos Lietuvos valstybės atstovavimas dėl sovietinės okupacijos susilpnėjo. Likusios atstovybės, kad ir negali reikštis plačia veikla, tačiau jos mums yra brangios bei reikšmingos kaip gyvi valstybinio tęstinumo simboliai. Jos tebėra gyvi liudininkai sovietų sutrypto Lietuvos valstybingumo, kurio atgavimo ilgisi visa lietuvių tauta — tiek išeivijoje, tiek pačioje Lietuvoje. Dėl to su pagrindu mūsų organizacijos ir veiksniai rūpinasi Lietuvos atstovybių tęstinumu. Yra rastas būdas paskirti naujus diplomatinius pareigūnus tais atvejais, kai senieji pasitraukia arba iškeliauja amžinybėn. Skyrimo teisę turi Lietuvos atstovas bei diplmatijos šefas Vašingtone ir tuo būdu užtikrina tęstinumą.

MUMS betgi rūpi ne tiktai diplomatinis-valstybinis atstovavimas. Nemažesnį rūpestį sudaro lietuvių tautos atstovavimas laisvajame pasaulyje. Šis uždavinys tenka išeivijai, nes sovietų okupuota Lietuva to atlikti negali. Tiesa, vienas kitas okupuotos Lietuvos meno sambūris pasirodo užsienio kraštuose (daugiausia komunistiniuose), bet jie skelbiami kaip Sov. Sąjungos vienetai, kurie privalo parodyti kokia laiminga yra lietuvių tauta sovietinėje vergijoje. Tas pats su sportininkais: jie pasirodo laisvajame pasaulyje tiktai kaip Sov. Sąjungos sporto atstovai. Taigi lietuvių tautos atstovavimas kultūrinėje srityje laisvės pasaulyje tapo išeivijos rūpesčiu. Žinoma, išeivija, neturėdama valstybinio masto galimybių, nėra pajėgi užsimoti labai plačiai ir pasiekti profesionalinio lygio, tačiau ligšiolinė patirtis rodo, kad išeivijos meno vienetai gali daug padaryti. Štai keli pavyzdžiai. Šiuo metu P. Amerikoje gastroliuoja Los Angeles lietuvių jaunimo sambūris "Spindulys" su tautine daina ir šokiu. Sao Paulo mieste, Brazilijoje, jisai savo tautiečiams dainavo ir šoko ištisas keturias valandas viename koncerte, lydimas nesibaigiančio tautiečių entuziazmo. Jo koncertų klausėsi ir kitataučiai ne tik Brazilijoje, bet ir Urugvajuje bei Argentinoje.

KANADOJE turime net keletą tautinio meno sambūrių, kurie nesitenkina savo pastoge ir koncertuoja ne tik įvairiose lietuvių gyvenvietėse, bet ir tarptautiniuose renginiuose. Savo laiku Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" dalyvavo tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje, pasiekė net Australiją. Toronto "Gintaras" su lietuviška daina bei šokiu dalyvavo tarptautiniame festivalyje Britanijoje ir labai sėkmingai pasirodė. Vėliau įsisteigusi tautinių šokių grupė Toronte "Atžalynas" dalyvavo tarptautiniame festivalyje Portugalijoje, Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" koncertavo Britanijos lietuviams ir kitataučiams. Seniau gražiai reiškėsi Hamiltono lietuvaičių choras "Aidas", buvo pasiekęs net Europą ir P. Ameriką. Neseniai gimęs Montrealio lietuvaičių choras "Pavasaris" bando eiti panašiais keliais ir jau daug yra pasiekęs dainos srityje. JAV-se yra žymiai daugiau meno sambūrių, kaip pvz. Čiurlionio ansamblis, operos choras, kurie gana pajėgiai reiškiasi ne tiktai savose pastogėse, bet ir kitataučių renginiuose. Tai, galima sakyti, jie visi yra dabartiniai mūsų tautos ambasadoriai, kurie savo dainomis bei šokiais kalba kitataučiams apie lietuvių tautą, o savuosius tautiečius gaivina lietuviška savo jaunatve, įkvėpiančia gyvastingo entuziazmo.

Toronto "Gintaro" ansamblio nariai metiniame koncerte Lietuvių namų salėje. Šiuo metu gintariečiai koncertuoja Vakarų Kanadoje – Winnipege, Edmontone ir Vankuveryje (pasaulinėje parodoje) Ntr. O. Burzdžiaus

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Popiežius, žydai, poetai, agronomai

Popiežius Lietuvoje nepageidaujamas – pareiškė partijos pareigūnas

"Kodėl popiežius Lietuvoje nepageidaujamas?" — tokį klausimą iškėlė Vakarų Vokietijos dienraštis "Die Welt" (VII, 15) ir jį taip aiškina: LTSR ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas A. Česnavičius to krašto vyskupams esą šiurkščiai pasakė, kad jis atmeta popiežiaus vizitą respublikoje.

Laikraštis teigia, kad Lietuvos vyskupų konferencija pakvietusi popiežių į Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmes. Popiežius pareiškęs norą aplankyti respubliką, kurioje 80% gyventojų yra katalikai. Pasak Česnavičiaus, popiežiaus vizitas — ne vyskupų ir ne Lietuvos vyriausybės kompetencijos dalykas, bet Maskvos ir Vatikano. O tarp jų nėra diplomatinių santykių. Taip valdininko pareiškimą atpasakojo pogrindžio laikraštis "Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika", cituodama jo žodžius: "Argi galima kviesti žmogų į Tarybų Sąjungą, kuris komunizmą ir socialistinę santvarką pavadino XX amžiaus gėda, o audiencijoje priėmė pagarsėjusią antitarybininkę žydę Sacharovo žmoną".

Panašiai Česnavičius atrėmė "šmeižtą", kad valdžia kišasi į kunigų skirstymus, sakydamas: "Skiriate jūs, o mes tik tvirtiname ir registruojame, aišku, mes turime teisę ir neregistruoti socialistinei santvarkai nenaudingų paskyrimų". Taip Česnavičius kalbėjo Vilniuje praėjusių metų pabaigoje religijų reikalų įgaliotinio sukviestiems Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams.

Minėtą "Kronikos" pranešimą V. Vokietijos katalikų žinių agentūra KNA išvertė į vokiečių kalbą ir išplatino.

Tas pat dienraštis "Die Welt" liepos 16 d. paskelbė redakcinį straipsnį "Pagarsėjusi žydė". Autorius Karolis Gustavas Stroehmas rašė: "Marksizmui-leninizmui ir pažangiam sovietiniam žmogui (visų pirma betgi kompartijos pareigūnui) turėtų būti svetimas tautinis, tikybinis ar net rasinis diskriminavimas, nes socializme visi žmonės turi būti lygūs. Juo labiau stebina (iš pirmo žvilgsnio), kai Lietuvos sovietinės respublikos ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas Česnavičius, aiškindamas, kodėl popiežius Jonas-Paulius II neturėtų atvykti į Lietuvą ir Sov. Sąjungą, nurodo, kad jis audiencijoje priėmė 'pagarsėjusią antitarybininkę žydę' — būtent ponią Jeleną Boner, Sacharovo žmoną".

Redaktorius Stroehmas klausė: "Tai reiškia, kad popiežius, kuris bendrauja su žydais, ateistinei sovietinei galybei nepakenčiamas? Ar sovietinės Lietuvos vyriausybės vadovo pavaduotojui antikomunizmas ir žydiškumas vienas ir tas pats dalykas? Vargu, juk pats protėvis Karolis Marksas, Česnavičiaus žodžiais tariant, buvo "pagarsėjęs žydas". Belieka manyti, kad realiai egzistuojančiame socializme, kaip ir anksčiau, realiai egzistuoja rasizmas, prie kurio mielai sugrįžta tariamai pažangi vadovybė, kad nuteiktų prieš tuos, kurių nemėgsta."

"Juo labiau, kad Česnavičius, — pastebi Stroehmas, — nėra joks atskiras atvejis. Sovietinės sistemos žinovai nuolat pastebi atitinkamų pavyzdžių. Vieną jaudinantį pavyzdį pateikia amerikietis žurnalistas Dovydas Shipleris savo knygoje "Rusija". Kai jis kartą kritiškai pastebėjo, kad sovietinėje Azijoje esama per mažai "mišrių" vedybų tarp vietinių buriatų ir didžiarusių, supykęs užsienio reikalų ministerijos atstovas Vsevolodas Sofinskis liepė per jų bendrą pažįstamą perduoti šį pareiškimą: jei Shipleris mano, kad ten dar nepakanka mišrių vedybų, "tai pasakykite jam, tegu jis pats ten važiuoja ir veda vieną tų beždžionių".

Stroehmas redakcinį straipsnį baigia taip: "Tačiau visa tai marksizmui, deja, nėra taip svetima, kaip kai kurie naujapažangiečiai mano. Nes ir pats protėvis kai ką baisiai antisemitiškai parašė. Ir šiaip diktatūroms betkoks šališkumas priimtinas."

Švedės apie poetus

Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" paskyrė ištisą puslapį dviem Baltijos kraštų poetam — estui Janui Kaplinskiui ir Sigitui Gedai. Straipsnyje "Balsai iš Baltikos" skaitytojai supažindinami su abiejų poetų gyvenimu ir kūryba.

Straipsnio autorės švedės — Ingegerd Lundgren ir Maarja Talgre. Pastaroji — estų kilmės. Sigitą Gedą vadina žymiausiu Lietuvos poetu, kuris rašo poeziją, smarkiai veikiamas Rytų filosofijos, neoplatonizmo ir vokiečių viduramžio mistikos.

Bet Sigitas Geda, tęsia autorės, rašo ir vaikams. Viename eilėraštyje jis vaizduoja mažą vaiką, kuris yra niekas, bet iš tikrųjų įstengia viską.

Ingegerd Lundgren ir Maarja Talgre aplankė Gedą, įsikūrusį naujame Vilniaus priemiestyje ir su juo kalbėjosi. Paminėjęs Plotiną ir magistrą Ekhartą, Geda pasakojo parašęs roko operą — "miuziklą", kuris jau ketvirti metai rodomas Vilniuje ir kartoja Romeo bei Julijos motyvą. "Meilė ir mirtis Veronoje", pavadinta pjesė.

Autorės suprato, kad Geda gimė Zarasuose, nes viename eilėraštyje jis apdainuoja Zarasų ežerus ir save vadina ežerų vaiku. Karštai ir su didele erudicija Geda pasakoja apie lietuviškų sakmių ir padavimų poveikį jo poezijai. "Kiekviena tauta, — sako jis, — turi metaforų, kurios užima centrinę vietą. Lietuvos istorijoje svarbiausios metaforos — tai kraujas ir mirtis". Jis pasakoja apie savo siurrealistinę poemą "Mamutų tėvynė". Lietuvoje surandamas mamutas vyniojamas į celofaną ir siunčiamas į vaško muziejų Niujorke — toks poemos turinys. Ir Lietuva, sako Geda, yra savotiškas mamutas. Kai medžiai ir gyvuliai nuo žemės paviršiaus išnyksta, belieka vienintelė viltis, kad jie vėl ataugs naujoje platoniškoje sistemoje. "Ar gali būti kitoks optimizmas, kai kūrinija naikinama?", tokiu klausimu baigiamas Sigito Gedos portretas Stockholmo dienraščio "Dagens Nyheter" literatūros puslapyje. Ten pat spausdinami trijų Gedos eilėraščių švediški vertimai: "Nuvesk mane į Zarasus", "Vaikščiojau po Lietuvą" ir "Dievo šeimą". Vertėjas — Peeteris Puide.

Reportažą apie poetą Sigitą Gedą Švedijos radijo pirmoji programa perdavė pirmadienį,

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Paslaptingi pabėgėliai

Sensacija spaudos puslapiuose tapo Niufaundlandijos pakrantėse dviejuose gelbėjimosi laiveliuose Kanados žvejų surasti 155 Šri Lankos tamilai, politiniai pabėgėliai, iš Indijos atvežti kažkokiu laivu, įsodinti į gelbėjimosi laivelius ir palikti be jokios globos. Jiems tuojau buvo duotas leidimas pasilikti Kanadoje vienerius metus su teise dirbti. Jų atvykimo pranešimas buvo pilnas spragų. Mat jie nežinojo nei laivo pavadinimo, nei jo kurso — ar laivas atplaukė per Sueso kanalą, ar pro Gerosios vilties iškyšulį P. Afrikoje. Gelbėjimosi laiveliuose sakėsi praleidę penkias paras ūkanose ir lietuje, bet visų buvo sausi drabužiai. Neaiškumą kėlė jų daiktai, suvynioti į vokiškus laikraščius, užsienio valiutoje rastos vokiškos markės. Oficialiuose pareiškimuose buvo kartojama ta pati istorija apie atplaukimą į teritorinius Kanados vandenis laivu iš Indijos. Kelionė buvo apmokėta paskutiniais finansiniais ištekliais ir parduotomis brangenybėmis. Atbėgėlių melus atskleidė Hamburgo policija, nustačiusi, kad liepos 28 d. jie mažu transportlaiviu "Aurigae" išplaukė iš nedidelio Brake uosto Weserio upėje prie Bremenhaveno, kapitonui W. Bindeliui sumokėję apie $500.000. Kanados pakrantes pasiekė rugpjūčio 12 d. V. Vokietijoje tie pabėgėliai buvo apgyvendinti stovyklose prie Hamburgo. Ten dabar suimti nelegalų įvažiavimą Kanadon planavę du šrilankiečiai ir vienas turkas. Apie nelegalią šrilankiečių kelionę Kanadon liepos 25 d. telefonu buvo perspėtas Kanados konsulas Hamburge D. Bakeris. Jis painformavo Kanados užsienio reikalų ministeriją, bet niekas nesiėmė priemonių atplaukiančiam laivui sustabdyti. Paaiškėję faktai ateivių atstovus privertė prisipažinti melavus ir atsiprašyti.

(Nukelta į 8 psl.)

Pasaulio įvykiai

SIDABRINĖS SUKAKTIES SULAUKĖ BERLYNO SIENA, paskubomis nutiesta 1961 m. rugpjūčio 13 d., gerokai sustiprinta ir pagerinta sekančiais metais. Ta 165 km ilgio siena ne tik padalino Berlyną, bet ir atskyrė vakarinę jo dalį nuo Rytų Vokietijos. Laisvajam Vakarų pasauliui tai yra sovietinės gėdos siena, kalėjime uždariusi R. Vokietiją, kad iš jos nepabėgtų komunistinės vergijos nekenčiantys vokiečiai. Kol nebuvo sienos, V. Berlynan pasitraukė trys milijonai gyventojų iš rytinės jo dalies ir R. Vokietijos. Vėliau per 25 metus sienos kliūtis įveikė tik apie 800 pabėgėlių. Sieną saugantys R. Vokietijos milicininkai lig šiol nušovė 75 pabėgti bandžiusius vokiečius. Pirmąja auka tapo aštuoniolikmetis jaunuolis Peter Fechter. Jo atminimui prie sienos pastatytas kryžius dvidešimtpenkmečio proga buvo papuoštas gėlių puokštėmis ir vainikais. Vakarų pusėje liūdnoji sienos sukaktis paminėta demonstracijomis, o R. Berlyne — masiniu gyventojų ir kariuomenės paradu. Paradas buvo nelegalus, nes sąjungininkų pasirašyta sutartis draudžia R. Vokietijos kariuomenei pasirodyti R. Berlyne, V. Vokietijos daliniams — V. Berlyne. R. Vokietijos kompartijos vadas E. Honeckeris džiaugėsi, kad sienos dėka buvo išsaugota taika, o V. Vokietijos kancleris H. Kohlis ją pavadino paminklu nežmoniškumui. Sieną pasmerkė ir visų pagrindinių V. Vokietijos partijų vadai dėl jos pažeistų žmogaus teisių R. Vokietijoje. V. Berlyno gyventojų nuotaikas atskleidė pasienyje nešiojami plakatai: "Pakarti Ulbrichtą", "Atidarykit vartus", "Grąžinkit laisvę".

Patenkinti Reaganu

Naujo JAV prezidento rinkimai įvyks 1988 m. Į respublikininkų kandidatus jau taikstosi viceprez. G. Bushas ir kongresmanas J. Kempas. Tačiau pasigirsta vis daugiau balsų, kad dabartinis prez. R. Reaganas kandidatuotų trečią kartą, nors jam 1988 m. bus jau 77 metai amžiaus. 1947 m. JAV kongresas priėmė konstitucijos pakeitimą nr. 22, kuris kandidatu į JAV prezidentus leidžia būti tik du kartus iš eilės. Pakeitimą paskatino F. D. Roosevelto ketvirtą kartą iš eilės laimėti rinkimai. Prez. R. Reagano šalininkai imasi priemonių atšaukti 1947 m. padarytą konstitucijos pakeitimą. JAV kongrese šiai akcijai vadovauja Kongresinio respublikininkų komiteto pirm. G. V. Jagtas, visoje Amerikoje veikiančiam komitetui "Project-88" — buvęs CIA direktorius M. Hugelis. Konstitucijos pakeitimui nr. 22 atšaukti reikia dviejų trečdalių balsų JAV senate ir atstovų rūmuose. Viešosios nuomonės tyrėjai konstatuoja, kad R. Reaganas dabar yra populiaresnis už du populiariausius JAV prezidentus — F. D. Rooseveltą ir D. Eisenhowerį. Populiarumo stokoja tik jo respublikininkų partija, kurią remia maždaug trečdalis rinkėjų, o pastarųjų eilėse beveik pusė svyruoja ir savo balsus gali atiduoti demokratams.

Mirė atentatininkas?

Izraelyje mirė pasižymėjęs "Stern" partizanų grupės veikėjas nepriklausomybės kovose J. Cohenas. Su jo mirtimi vėl iškilo lig šiol neišpręstas švedų grafo F. Bernadotės nužudymas Jeruzalėje 1948 m. Ten jį ir su juo automobiliu važiavusį prancūzą pulkininką nušovė trys nežinomi asmenys. Jungtinės Tautos grafą F. Bernadotę, Švedijos karaliaus Gustavo V sūnėną, buvo paskyrusios savo tarpininku karo paliaubų derybose. Taikai užtikrinti jis pasiūlė vakarinę Galilėją atiduoti Izraeliui, o Jeruzalę su Negevo dykuma įjungti anuometinėn Transjordanijon. Pasiūlymas buvo nepalankus Izraeliui. Dėl jo ypač aštrų priekaištą reiškė kietos linijos "Irguno" ir "Stern" grupės. Izraelio istorikas M. B. Zoharas, parašęs Izraelio pirmojo premjero D. Ben-Guriono monografiją, teigia, kad grafo F. Bernadotės nužudymą suorganizavo ir įvykdė J. Cohenas. Tokią informaciją istorikas M. B. Zoharas sakosi gavęs iš paties D. Ben-Guriono, kuriam Negevo dykumos kaimelyje teko gyventi su J. Cohenu. Pastarasis nėra nei paneigęs, nei patvirtinęs plačiai po atentato pasklidusio įtarimo.

Pabrangins naftą?

Ženevoje posėdžiavo naftą eksportuojančių šalių OPEC organizacijos naftos ministeriai, jau seniai bandantys atstatyti kritusias naftos kainas. Jos buvo pakeltos iki JAV $30 už statinę, o dabar statinė naftos pardavinėjama po $9, nes rinkoje yra per didelė naftos pasiūla. Lig šiol vis nepavykdavo tos pasiūlos sumažinti. Šį kartą buvo priimtas Irano pasiūlymas kasdienį naftos gaminimą grąžinti į 1984 m. sutartas ribas. Dabartinė 20 milijonų statinių riba bus sumažinta 4 milijonais iki 16 milijonų statinių. Iš šio plano buvo išjungtas Irakas, kuriam reikia dolerių nesibaigiančiam karui su Iranu. Tikimasi, kad bus sumažintos naftos atsargos ir savaime pakils jos kaina.

Šiame numeryje:

Mūsų ambasadoriai
Išeivijos meno vienetai — dabartiniai lietuvių tautos atstovai
Popiežius, žydai, poetai, agronomai
Popiežius Lietuvoje nepageidaujamas — rašo vakariečių spauda
Sovietinio kalinio atsiminimai
Tardytojų bandymai palaužti ir priversti prisipažinti
Tarptautinės spaudos veidrodyje
Dabartiniai lietuvių rūpesčiai atsispindi kitataučių spaudoje
Britai atidavė karo belaisvius sovietams
Nikalojaus Tolstojaus knyga, atskleidžianti šiurpią tikrovę
VLIKas kviečia, Bendruomenė skatina
Tarptautinė konferencija Austrijoje ir pavergtųjų demonstracija
Kalifornijos "Spindulys" Brazilijoje
Pranešimas apie sėkmingą jaunimo sambūrio koncertą
Pagerbtas rašytojas Gliauda
Daugelio leidinių autorius, sulaukęs 80 metų amžiaus
Baltistikos studijų dienose
Dalyvės įspūdžiai iš mokslinio suvažiavimo Madisone
"Lietuva pasaulinėje literatūroje"
Naujasis rašytojo Alfonso Tyruolio-Šešplaukio leidinys

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Popiežius, žydai, poetai, agronomai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

liepos 21, ir kartojo antradienį.

Prancūzų dienraštis

Prancūzų komunistų dienraščio "L'Humanite" korespondentas iš Maskvos pranešė apie naujas apraiškas sovietiniame gyvenime. Neseniai Pskove įvyko agronomų seminaras. Iš keturių šalies kampų suvažiavę specialistai rado ten pavyzdingą miestą: parduotuvės buvo pilnos maisto gaminių, besipuikuojančios vitrinos, gatvėse daugybė transporto priemonių. Kai pasitarimas pasibaigė, miestas atgavo normalią savo išvaizdą, ir žmonės vėl laukia įprastinėse eilėse prie kasų ar sustojimo vietų.

Vietos laikraščio "Į komunizmą" redaktorius Michailovas negalėjo to pernešti. Jis parašė gyvą straipsnį, klausdamas, kodėl mieste viskas negalėtų taip būti, kaip suvažiavimo dienomis. Straipsnis buvo priimtas, laikraštis jį išspausdino, bet staiga paskutinę minutę buvo uždraustas. Reikėjo skubiai išleisti naują laikraščio laidą, kurioje Michailovas turėjo pasitenkinti trumpu rašiniu apie įvykusį agronomų suvažiavimą. Vis dėlto žurnalistas nepasidavė, apie savo nuotykį jis pranešė Maskvos "Pravdai". Ir štai negirdėtas dalykas: "Pravda" paskelbė abiejų Pskovo laikraščio laidų fotokopijas, pridėdama cenzūrą smerkiantį komentarą, kuris baigėsi taip: "Partijos srities organas iščenzūravo laikraštį, nes pabūgo tiesos".

Prancūzų komunistų dienraščio korespondentas teigia, kad ši istorija rodanti šiuo metu Sov. Sąjungoje pasireiškiančias naujas demokratiškas formas, nors pasinaudojimas kritikos teise dar dažnai susiduria su panašiais kliuviniais.

Korespondentas pamini kitą pavyzdį. Maskvos instituto Hidroprojekto darbuotojo straipsnis įstaigos laikraštyje nepatiko vadovybei ir jį uždraudė. Čia įsikišo naujasis Maskvos pirmasis partijos sekretorius Jeltsinas ir toje pačioje "Pravdoje" parėmė instituto darbuotoją prieš jo cenzorius.

Prancūzų komunistų dienraščio korespondentas iš to daro išvadą, kad dažnai tokiame pusiausvyros žaidime viršūnė ir apačia paremia viena kitą prieš besišiaušiančią vidurinę grandį.

To paties korespondento nuomone, jaunimas linkęs dažniau ir drąsiau prabilti. Antai pirmosios televizijos programoje "Dvyliktas aukštas" buvo diskutuojamas mokyklų reformos klausimas. Dešinėje pusėje sėdėjo Maskvos ir provincijos moksleiviai ir studentai. Kairėje — ministerijos atstovai. Viduryje — pokalbio vedėjas. Labai greitai pokalbio tonas pakito ir daugiau prie inė 68-jų metų Sorbonos studentų, bet ne tradicinį komjaunimo susirinkimą. Biurokratai pajuto, kad jie negali atsispirti. Diskusijų vedėjas nežinojo ką daryti, o jaunieji pokalbininkai, atmesdami biurokratų globą, reikalavo savivaldos, drauge stebindami, su kokiu atsakingumu ir ryžtingumu jie sugeba kelti savo reikalavimus. Visa tai leidžia spėti, kad Sov. Sąjungoje, be abejonės, pradeda reikštis naujas politiškas gyvenimas.

Taip mano prancūzų komunistų dienraščio korespondentas.

Lmb.

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Prieštaraujantys liudijimai

2. Kai dirbau LTSR Mokslų Akademijoje, Istorijos-etnografijos muziejuje, to muziejaus direktoriaus pavaduotoja Agota Jankevičienė 1963. VII. 13 išdavė charakteristiką, kurioje rašoma: "Lapienis Vladas aktyviai dalyvauja visuomeniniame darbe, yra draugiškas ir principingas". Perskaitęs šią charakteristiką, vienas čekistas saugumo komitete 1973. XI. 21 pasakė: "Ta komunistė Jankevičienė — durna boba, kad tokiam niekšui išdavė gerą charakteristiką". Ši charakteristika ir dabar pateko į čekistų rankas, tačiau jie, norėdami mane apkaltinti ir pasmerkti, nepasitenkino šia charakteristika. Todėl jie mane areštavo, parašė muziejui raštą, prašydami, kad komunistė Jankevičienė atsiųstų naują charakteristiką jau daugiau kaip 10 metų nedirbančiam muziejuje (!), dabar kalinamam saugumo kalėjime Lapieniui Vladui... Jankevičienė suprato (o gal vyras, daug metų dirbęs saugumo komitete vyr. tardytoju papulkininkio laipsnyje, patarė), kad dabar Vl. Lapieniui netinka išduoti teigiamą charakteristiką. Todėl dabar charakteristikoje ji rašo: "Lapienis Vladas visuomeninėje veikloje nedalyvavo, su kolektyvu ryšių nepalaikė". Šią charakteristiką antspaudavo, pasirašė ir atsiuntė saugumo komiteto tardymo skyriui... Tai kas, kad tai melas, juk "morališka yra visa tai, kas padeda kurti komunistinę visuomenę". (V. Prokofjevas, Religija mokslo ir pažangos priešas, Vilnius, 1954, p. 54). Abi viena kitai prieštaraujančios charakteristikos buvo padėtos ant tardytojo Urbono rašomojo stalo, o vėliau jos buvo padėtos ant teisėjo stalo. Nei tardytojas, nei teisėjas neaiškino, kodėl šios charakteristikos viena kitai prieštarauja.

Šie du faktai akivaizdžiai byloja, kad tardytoją, prokurorą ir teisėją domina ne objektyvi tiesa, o tik mane kaltinančios ir sunkinančios aplinkybės. Tokių faktų būtų galima paminėti ir daugiau. Šie faktai rodo, kad teisinės apsaugos organai nesilaiko teisėtumo. O juk įstatymas yra visiems įstatymas — jis įpareigoja ir tardytojus, ir teismo organus jų laikytis.

Bandymas suluošinti

Tardytojas niršdavo, užvirdavo pykčiu, kad neatsakinėjau į jo klausimus, kuriais siekiama ne tiesos, bet tik apkaltinimo. Atsisakydamas prisipažinti kaltu, lyg būčiau norėjęs jį patį išversti iš kojų. Tada visos priemonės mane palaužti, jų nuomone, buvo geros. Kai žmogus pasirenka heroišką tylą, kad širdies šventovė liktų saugi, ištikima Dievui, tada smurtininkai griebiasi prievartos ir fiziniais varginimais bei kankinimais savo auką nori sugniužduoti, suluošinti. Už tai, kad atsisakiau būti nusikaltimo bendrininku, man buvo sudarytos itin sunkios kalinimo sąlygos.

Uždarė daugiau negu mėnesiui vienutėje ir pradėjo su manimi daryti kažkokius eksperimentus. Gretimos kameros (joje tuo metu kalinių nebuvo, nes, beldžiant į sieną, nieks niekada neatsiliepdavo) duris kažkas vis atidarydavo (girdėdavosi jas rakinant) ir įeidavo ten žmogus. Ką jis darydavo toje kameroje, aš nežinau. Tačiau kai tik ten įeidavo, netrukus pradėdavau jausti stiprius galvos skausmus. Netrukus galvoje atsirado ūžesiai. Po kelių dienų pradėjo vis dažniau ir dažniau tekėti kraujas iš nosies. Kai dieną tekėdavo kraujas, atsiguldavau aukštielninkas, ir kraujas nustodavo tekėjęs; naktį, kai tik užmigdavau, pajusdavau, kad nuo kraujo drėgna pagalvė. Pradėjau bijoti staigių bildesių. Kai tik rakindavo gretimos kameros ar pasivaikščiojimo aikštelių duris, aš išsigąsdavau. Kad negirdėčiau staigių bildesių, užsikimšdavau ausis vata ir užsidėdavau žieminę kepurę su ausinėmis. Ir taip dieną ir naktį būdavau su žiemine kepure. Kepurę nusiimdavau tik eidamas praustis ir pas tardytoją. Be to, visas kūnas pradėjo nežėti, tarsi sirgčiau niežais. Kai pasikasydavau, atsirasdavo žaizdelės, kurios ilgai neužgydavo. Kraujo spaudimas pasidarė per žemas.

Dostojevskio mintis

Rusų rašytojas F. Dostojevskis savo knygoje rašo: "Kas yra ragavęs valdžios, to neriboto viešpatavimo, valdžios ir pilnos galios nuženminti pačiu didžiausiu nuženminimu kitą būtybę, turinčią Dievo paveikslą ir panašumą, — tas jau neišvengiamai darosi nebe ponas, nebe valdovas savo jausmų. Tironystė yra įprotis, ji turi galią vystytis, ji išsivysto galiausiai į ligą. Aš tvirtinu, kad ir geriausias žmogus gali iš įpročio sužiaurėti ir apkvaišti, virsti žvėrimi. Kraujas ir valdžia svaigina — stiprėja nuožmumas, palaidumas, protui ir jausmui darosi prieinami ir pagaliau malonūs patys nenormaliausieji reiškiniai. Žmogus ir pilietis žūva tirone amžinai, grįžti į žmogiškąjį orumą, į atgailą, į atgimimą darosi beveik neįmanoma. O dar, be to, savivaliavimo pavyzdys, jo galimumas veikia užkrečiamai ir visą visuomenę — tokia galimybė masina. Jei visuomenė abejingai žiūri į tokį reiškinį, tai ir jos pačios pamatai jau yra paliesti šio antkričio. Vienu žodžiu, kūno bausmių teisė, duota vienam žmogui prieš kitą, yra viena iš visuomenės opų, yra viena iš pačių galingųjų priemonių sunaikinti žmoguje bet kokiam pilietiškumo gemalui, bet kokiam jo daigui ir tikra priežastis būtinam ir neišvengiamam jo suirimui". (F. Dostojevskis, Užrašai iš mirusiųjų namų, Vilnius, 1964, p. 250-251). Gyvenant laisvėje, o ypač būnant kalėjimuose ir priverčiamojo darbo lageriuose, gyvenimo tikrovė šimtus kartų patvirtino šių F. Dostojevskio teiginių teisingumą.

Susilpnėjo sveikata

Į mano kamerą pradėjo ateidinėti saugumo felčerė. Kalėjimo administracija davė keletą švarių pagalvės užvalkalų ir liepė nelaukiant šeštadienio sukruvintus pakeisti švariais. Kalėjimo viršininkas Petrauskas pasiūlė parašyti pareiškimą, prašant leisti pasivaikščioti papildomai dar vieną valandą. Tačiau aš tokio pareiškimo nerašiau, nes, nubėgus kraujui, jaučiau silpnumą, todėl pasivaikščiojimui ir vienos valandos buvo per daug.

Apie tai, kad pašlijo mano sveikata, rašiau 1976 m. gruodžio 25 d. laiške žmonai. Tačiau, kad sveikata pašlijo nuo jų daromų eksperimentų, laiške rašyti negalėjau, nes tokį laišką tikrai būtų konfiskavę.

Pašlijus sveikatai, ne kartą klausiau tardytoją Urboną, ar, kaliniui mirus, atiduoda jo kūną namiškiams palaidoti? Bet tardytojas niekad į šį klausimą neatsakė. Mirti nebijojau, nes mirtis man būtų tik laimėjimas.

Nors aš neprašiau, tačiau mane nuvežė į Lukiškių kalėjimą pas gydytoją. Lukiškių kalėjimo gydytoja rusė daugiau teiravosi apie mano nusikaltimą, negu apie mano sveikatą. Girdėjau, kaip gydytoja sakė saugumo kalėjimo felčerei, atvežusiai mane į Lukiškių kalėjimą, jog mano kraujo spaudimas per žemas. O iki arešto kartais mano kraujo spaudimas būdavo per aukštas, bet niekados nebuvo per žemas. Tą pačią dieną mane vėl parvežė į saugumo rūsį.

Girdėjau kalbant, kad čekistai labai pyksta, jei kas numiršta anksčiau, negu jiems reikia — juk iš lavono nieko neišgausi, nieko nesužinosi. O žinoti jiems labai rūpi...

Nepavyko palaužti

Galbūt čekistai galvojo, kad tokiais varginimo eksperimentais palauš, jų žodžiais tariant, mano užsispyrimą, tylėjimą ir pradėsiu prisipažinti kaltu, pradėsiu kalbėti apie save ir kitus žmones. O gal jie turėjo ir kitus motyvus.

Kai buvo pakviestas pas tardytoją Markevičių Jaškūnas dėl kratos metu pas jį rastos "LKB kronikos", ten buvęs Rimkus Jaškūnui pasakė: "Jeigu Lapienis nebūtų užsispyręs kaip senas ožys, jam būtų daug lengviau. H. Jaškūnas, po tardymo grįžęs į kamerą, tuos Rimkaus žodžius man pasakė.

Peršasi išvada, kad laikas parengtiniam tardymui skiriamas faktinai ne nusikaltimui išaiškinti, bet tardomajam išvarginti, išsekinti, palaužti jo valiai. Kartais kildavo klausimas: negi vėl atgyja Stalino laikų žiaurūs teisėtumo pažeidimai? Iš tikrųjų, kai nusigręžiama nuo Dievo, nepaisomi ir doroviniai nuostatai.

Pareiškimas prokurorui

Buvo pagrindo bijoti, kad medicinos priemonės nepasidarytų įrankiu saugumo kerštui įvykdyti. Todėl parašiau prokurorui pareiškimą, kuriame nurodžiau, jog LTSR BPK 461 str. sakoma, kad neleidžiama taikyti nuobaudų, kuriomis siekiama daryti kalinamiems fizinių kančių arba žeminti žmogaus orumą. Todėl prašiau imtis įstatymo numatytų priemonių, kad aš nebūčiau suluošintas, nes tapęs invalidu, būsiu našta ne tik šeimai, bet ir valstybei. Šio pareiškimo nuorašą buvau pasilikęs kameroje, bet prižiūrėtojai jį paėmė. Po pareiškimo įteikimo, praėjus mėnesiui laiko, LTSR prokuroro vyr. padėjėjas Bakučionis atėjo į mano kamerą pasikalbėti dėl šio pareiškimo. (Pagal BPK 128 str. į pareiškimą turėjo reaguoti po trijų, vėliausiai po 10 dienų).

Gyvendamas vienutėje, buvau gerokai sugniuždytas fiziškai, bet neaptemo protas, nesusilpnėjo valia. Viešpats pasidarė man dar artimesnis, labiau veikė Jo malonė. Kartojau šias eilutes:

Bet, jeigu gyvas aš išeisiu,
Jei laisvė vėl nusišypsos —
Aš vėl kovos idėjas skleisiu
Didžiosios Viešpaties tiesos!

Urbonas kelis kartus man patarė parašyti motyvuotą pareiškimą tardymo skyriaus viršininkui plk. Kisminui, prašant pakeisti jį kitu tardytoju. Bet aš tokio pareiškimo nerašiau, nes buvau įsitikinęs, kad nuo to mano padėtis nepagerės.

Ar dėl mano pareiškimo prokurorui, ar dėl to, kad negavo norimų rezultatų, 1976 m. gruodžio mėn. mane perkėlė į kitą kamerą, kurios langai buvo į saugumo kiemo pusę. Tada buvo aišku, kad nuo eksperimentų buvo atsisakyta. Po to mano sveikatos būklė palaipsniui ėmė gerėti, nors tardymai, maistas ir kitos gyvenimo sąlygos pasiliko tos pačios. Mano laikysena tardymo metu irgi pasiliko ta pati — neprisipažinau kaltu, neatsakinėjau į klausimus, nepasirašinėjau tardymo protokolų. (Bus daugiau)

A†A
LIONGINUI LEKNICKUI
iškeliavus amžinybėn,
žmoną APOLONIJĄ, sūnų MINDAUGĄ, dukrą MEILUTĘ, jų šeimas ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
G. A. Sprainaičiai *J. J. Valiuliai*
J. J. Rovai *S. V. Aušrotai*

PADĖKA
A. a. ANTANAS ŠUKAITIS
iškeliavo amžinybėn 1986 m. rugpjūčio 5 d.
Nuoširdžiai dėkoju: kun. J. Liaubai, OFM, už religinius patarnavimus ir palydėjimą į kapines, dr. A. Saunoriui už priežiūrą, Povilui Kanopai — Hamiltono šaulių kuopos pirmininkui už rūpestį ir pasakytą atsisveikinimo kalbą kapinėse, visiems šauliams, ypač karsto nešėjams, sol. V. Verikaičiui už jautrų giedojimą ir vargonavimą, A. Gataveckui už paruoštus pusryčius, visoms ponioms už pagamintus pyragus. Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie išreiškė užuojautą asmeniškai, atsiuntė gėlių, aukojo šv. Mišiom, Tautos fondui, "Tėviškės žiburiam" ir palydėjo į amžino poilsio vietą.
Žmona Stanislova Šukaitienė

PADĖKA
A. a. RIMGAUDUI-POVILUI BUTKIUI
mirus Los Angeles, Kalifornijoje,
mieliems draugams ir pažįstamiems už liūdesio valandoje mums pareikštas užuojautas žodžiu, raštu ir per spaudą, už gausiai užprašytas šv. Mišias nuoširdžiai dėkojame –
brolis Vladas su žmona Gražina
ir velionies šeima Los Angeles, Kalifornijoje

PADĖKA
Mylimam vyrui ir brangiam tėvui
A. a. VYTAUTUI STOČKUI
mirus 1986 m. liepos 3 d., nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams — klebonui A. Simanavičiui, L. Januškai, Eug. Jurgučiui už maldas ir šv. Mišias, prel. J. Tadarauskui už gražų pamokslą, sol. V. Verikaičiui už jausmingą, gražų giedojimą.
Nuoširdi padėka Vlado Pūtvio kuopos šauliams už garbės sargybą ir karsto nešimą. Nuoširdus ačiū artimam a.a. Vytauto draugui šauliui S. Jokubaičiui už visokeriopą pagalbą ir už giliai reikšmingus žodžius, pasakytus prie karsto kapinėse. Dėkojame už kapinėse pareikštas mums užuojautas — J. Malaiškai ir V. Bačėnui. Nuoširdžiausia mūsų padėka visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse iš arti ir toli atvykę palydėti velionies į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias, atsiuntė gražias gėles, pareiškė mums užuojautą per spaudą. Dėkojame, už paskirtas aukas Kanados lietuvių fondui ir Tautos fondui. Dėkojame p. Gataveckui už šiltų pietų paruošimą ir mielom poniom už pyragus.
Visiems nuoširdžiai dėkingi giliai liūdintys –
Velionies žmona Aldona, dukros Lidija, Regina, Kristina

A†A
ANTANUI ŠUKAIČIUI,
buvusiam "Talkos" kooperatyvo 1955 – 1971 m. Kredito komiteto sekretoriui mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną STANISLOVĄ ir visus gimines –
Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba, komitetai ir tarnautojai

A†A
ANTANUI ŠUKAIČIUI
iškeliavus amžinybėn,
reiškiame gilią užuojautą jo žmonai STASEI, giminėms, artimiesiems ir kartu liūdime –
Genė ir Vladas Stabingiai *Birutė Antanaitienė*
Kazė ir Jonas Januškevičiai *Ona Savickienė*
Genė ir Vytas Agurkiai *Aleksas Žulys*

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

A†A
ELENAI GUMBELIENEI
staigiai iškeliavus amžinybėn,
jos vyrą EDVARDĄ ir sūnų RAMUTĮ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi Vankuverio dainininkų grupė:
V. Malerienė *A. Šmitienė*
O. Macijauskienė *L. Macijauskienė*
A. Goranson *A. Vileitienė*
K. Smilgienė *N. Carr-Harris*
P. Skučas *A. Andersonienė*
J. Sakalauskas

Motina, man saulė tavo veidą mena,
Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegu švies man tavo veido spinduliai.
BERNARDAS BRAZDŽIONIS
PADĖKA
1986 m. birželio 7 d. Hamiltone mirė mūsų mylima Mamytė, uošvė, senelė ir prosenelė
BERNADETA DUMČIUVIENĖ,
sulaukusi 92 m. amžiaus. Palaidota birželio 11 d. Waterburio lietuvių tautinėse kapinėse šalia prieš 19 metų mirusio vyro Jono ir sūnaus Kęstučio.
Kaip besiruoštum brangaus ir artimo žmogaus netekimui, visada praradimo ir atsiskyrimo jausmas yra skaudus.
Esame dėkingi klebonui kun. J. Liaubai už paskutinius patarnavimus, Rožinio maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias Aušros Vartų šventovėje ir ypač už nuolatinį jos lankymą ilgos ligos metu. Dėkojame V. A. Paulioniams už giedojimą šv. Mišių metu.
Waterburyje, kur velionė išgyveno 20 metų, susilaukėme nuoširdžios pagalbos iš ten gyvenančių lietuvių, Šv. Juozapo parapijos klebono kun. F. Karvelio ir kun. P. Sabulio, kuris atnašavo šv. Mišias ir palydėjo į paskutinio poilsio vietą. Esame dėkingi Šv. Juozapo parapijos vargonininkui p. Beinoriui ir jo pagalbininkams, giedojusiems šv. Mišių metu, draugams, nešusiems karstą, ir visiems, palydėjusiems velionę į kapines.
Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias Kanadoje ir JAV, išpuošė velionės karstą puikiomis gėlėmis, išreiškė mums užuojautą asmeniškai ar per spaudą, aukojo velionės atminimui Kanados lietuvių fondui, "Tėviškės žiburiams", Šalpos fondui. Esame dėkingi visiems, kurie pagerbė velionę savo atsilankymu laidotuvių namuose ir Hamiltono bei Waterburio lietuvių šventovėse.
Jūsų dėmesys ir užuojauta mums sunkiose valandose niekados nebus užmiršti.
Dukterys, žentai, marti, vaikaičiai ir provaikaičiai

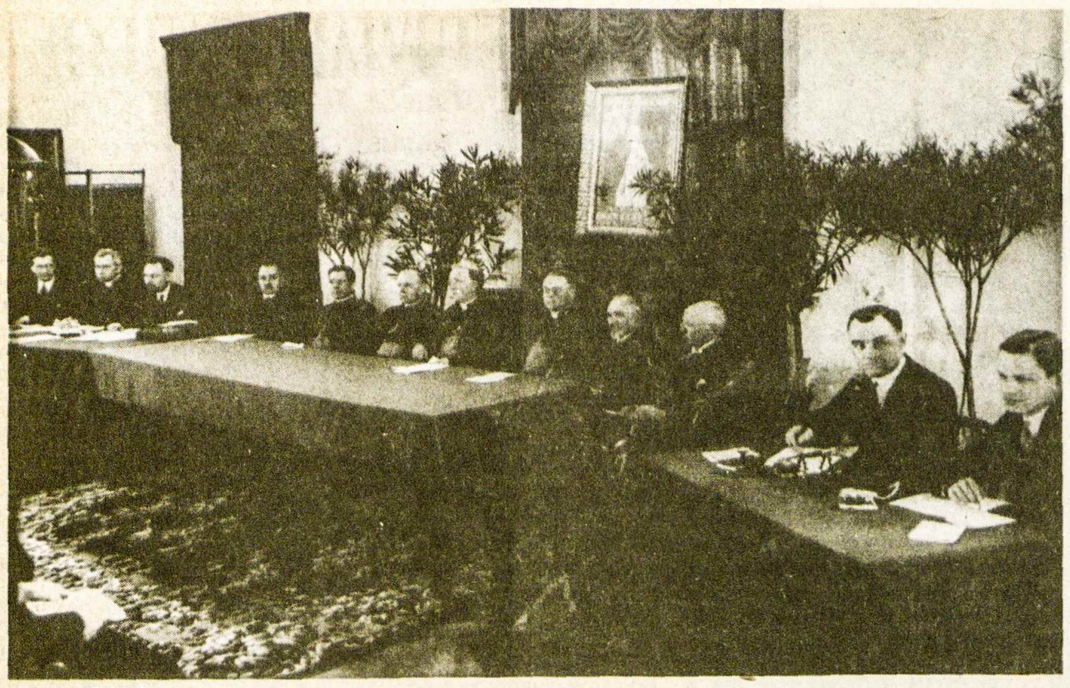

Vienoje ateitininkų iškilmėje nepriklausomoje Lietuvoje (nei proga, nei vieta, nei laikas gautoje nuotraukoje nepažymėti). Trečias iš kairės — prof. K. Pakštas, toliau — prof. Pr. Dovydaitis, vysk. M. Reinys, vysk. K. Paltarokas, arkiv. J. Skvireckas, vysk. J. Staugaitis, universiteto rektorius prof. V. Čepinskis, I. Skrupskelis, Pr. Mantvydas

Tarptautinės spaudos veidrodyje

Butų krizė Lietuvos miestuose, Sabonio nesėkmė krepšinio varžybose, kratos Kaune ir kitur, suartėjimas su lenkais

Sovietų Sąjungos komunistų partijos generalinis sekretorius Gorbačiovas š. m. balandžio 9 d. Kuibyševe iškilmingai pareiškė: "Butas, ypač jaunai šeimai, labai svarbus dalykas". Kaip butų problemą sekasi spręsti Sov. Lietuvoje, pasakė Raseinių atstovas aukščiausioje Sov. Sąjungos taryboje V. Sakalauskas, kurio kalbą š. m. birželio 20 d. laidoje išspausdino Maskvos "Izvestia": "Draugai! Partijos suvažiavimas nusprendė, kad ligi 2000 metų kiekviena šeima butų aprūpinta atskiru butu arba namu. Tai Sov. Lietuvos respublikai labai sudėtingas uždavinys, ypač miestuose. (...) Kas šeštas respublikos miestų gyventojas laukia savo eilės butui gauti. Nors butų statybos planai yra įvykdomi ir perviršijami, taip pat vykdomas esamų butų gerinimas, — esant dabartiniams butų statybos planams, kuriuos paruošia vietinės tarybos ir kitos respublikos miestų ūkio organizacijos, bus labai sunku dabartinę padėtį pagerinti". Tai reiškia: jeigu butų statybos planai bus pakeisti ir įvykdyti, tai gal 2000 metais Lietuvos miestų gyventojai ir bus aprūpinti butais.

Krepšinio varžybos

Š. m. liepos mėn. Ispanijoje įvyko tarpvalstybinės vyrų krepšinio pirmenybės. Vakarų Europos spauda šiam turnyrui skyrė nemažą dėmesį, tačiau nei Maskvos "Pravda" nei "Izvestia" jam daug dėmesio neskyrė, nes tuo pačiu metu Maskvoje vyko propagandinio pobūdžio "Geros valios" sporto žaidynės. Sov. Sąjungos rinktinėje žaidė trys Kauno "Žalgirio" krepšininkai: Sabonis, Chomičius ir Kurtinaitis. Komandą lydėjo vyriausias "Žalgirio" treneris V. Garastas ir specialus Maskvos laikraščio "Sovieckij Sport" korespondentas B. Čekanauskas.

Madrido dienraštis "El Pais" liepos 20 d. laidoje paskyrė Arvydui Saboniui ištisą straipsnį. Dienraštis rašo: "Sabonis gimė prieš 21 metus Kaune. Jis jau nuo 1983 m. yra sovietų rinktinės žvaigždė. 218 cm. ūgio, greitas, vikrus ir turi gerą žaidimo techniką. Jis ir lietuvių mėgstama komanda "Žalgiris" pasiekė tokį aukštą krepšinio lygį, koks buvo tame krašte ligi jo prijungimo prie Sov. Sąjungos, kuriose per 34 metus vyravo ukrainiečiai ir maskviečiai, bet dabar, atrodo, prasidėjo ilgas lietuvių vyravimas". Be abejonės, Sabonio tikslas yra kita Atlanto pusė".

Madrido "El Pais" liepos 21 d. tarptautinėje laidoje rašo: "Sabonis iki nusibodimo fotografavosi 'Mercedes' automobilyje, atsakinėjo į tūkstančius klausimų apie savo ateitį NBA lygoje, apie greičio pamėgimą (Sabonis yra automobilistas, svajojantis kada nors dalyvauti Paryžius-Dakaras automobilių lenktynėse, J.B.)..."

Apie jo žaidimą baigmės rungtynėse tarp Sov. Sąjungos ir JAV-bių tas pats laikraštis atsiliepė gana neigiamai: Sabonis nesistengė graibstyti nuo lentos atšokstančio kamuolio, jo pasuotės buvo arba per aukštos, arba per žemos ir kartais sunku buvo atskirti pasuotę nuo metimo į krepšį". "Sabonis norėjo iš apsisukimo įmesti kamuolį į krepšį, kad patiktų jį stebinčioms akims (NBA lygos stebėtojai, J.B.), kurios jį vieną gražią dieną gali padaryti turtingu".

Amerikiečių žurnalas "Sports Illustrated" liepos 28 d. laidoje pavadino Saboni miegančiu milžinu. B. Čekanauskas "Sovieckij Sport" liepos 22 d. laidoje rašo, kad žaidynes stebintieji žurnalistai geriausiu turnyro žaidėju išrinko jugoslavą Petrovič (197 balsai), antruoju — brazilą Šmidt (185 balsai) ir trečiuoju Saboni (74 balsai). Savo straipsnį Čekanauskas baigia propagandiniu šablonu: "... visi sportininkai sugyveno draugiškai, lyg norėdami duoti pavyzdį savo tautoms, kaip jungti pastangas kovoje už taiką".

"Sports Illustrated" rašo: "Mirtinas Petrovičiaus priešas Sabonis pavadino jį 'kvailiu' ir 'klaunu', pagrasino, progai pasitaikius, perskelti jam galvą". Tai pavyzdys kovojančioms už taiką tautoms?

Kratos Lietuvoje

"Ruskaja Mysl" liepos 11 d. laidoje rašo: "1986 m. gegužės mėn. pabaigoje Kaune, Šakiuose ir Jonavoje pas septynis asmenis buvo padarytos kratos. Kaune buvo kratomas buvęs Žemės ūkio akademijos docentas Antanas Patackas (gimęs 1912 m.). Pas jį rasta savilaidos medžiaga, 35 užsienyje išleistos knygos ir taip pat knygos (jų tarpe "Lietuvos istorija"), išleistos nepriklausomos Lietuvos laikais".

Tas pats Paryžiaus rusų savaitraštis liepos 25 d. laidoje rašo: "Lietuvoje buvo daromos namų kratos pas du lietuvių sekminininkų bendrijos narius: Petrą Grigalčiką ir Povilą Romančiką. Pas abu buvo konfiskuota religinė literatūra, kaip maldaknygės ir Šv. Raštas. Po to abu buvo pakviesti į prokuratūrą, kur buvo pagrasinta iškelti jiems teisminę bylą už skleidimą gandų apie sovietinę santvarką. Pastoriui Romančikui taip pat grasino kaltinimu dėl tikinčiųjų Bendrijos nuo valstybės atskyrimo įstatymo laužymo. Grigalčikas ir Romančikas yra aktyvūs kovotojai už sekmininkų teisę emigruoti užsienin".

Lietuviai ir lenkai

Paryžiuje ir tuo pačiu metu Lenkijos pogrindyje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Kontakt" gegužės mėn. laidoje išspausdino Algimanto Gurecko lietuvių-lenkų suartėjimui siūlomas sąlygas. A. G. tarp kitko rašo: "Lietuviams Vilnius niekad nebuvo vien tik teritorinė problema. Sena mūsų krašto sostinė Vilnius yra pagrindinis mūsų tautinės tapatybės elementas. Jis jungia mus su garbinga Lietuvos praeitimi. Vilnius su nuo amžių stebuklingu Švenčiausios Mergelės Marijos paveikslu virš miesto vartų ir su šv. Kazimiero karstu yra taip pat pagrindinis mūsų tautos religinis centras".

"Kontakto" redaktorius Miroslav Chojecki šią vasarą su paskaitomis lankė Šiaurės Amerikos lenkų kolonijas. Būdamas Toronte, jis gėdino tremties lenkus už savo enciklopedijos neturėjimą. ("Glos Polski" liepos 8 d. laida). Pagal jį, lenkų žurnalistai yra priversti naudotis tendencinga satelitinės Lenkijos enciklopedija, o rašydami Vilniaus klausimu — "Lietuvių enciklopedija". Lenkai, būdami tremtyje žymiai gausesni už lietuvius, nesugebėjo padaryti to, ką padarė lietuviai.

Paryžiaus lenkų žurnalas "Kultura" liepos-rugpjūčio laidoje išspausdino gan ilgą skyrių "Lietuvių kroniką". Ten rašoma apie kun. J. Zdebskį, Lietuvos krikštų minėjimus, Jaruzelskio apsilankymą Vilniuje, "Lietuvos kat. bažnyčios kroniką", "Metmenis" ir kt. Apie Ignalinos atominę elektros jėgainę E. Žagiell rašo: "Ryšium su Černobilio katastrofa minėtina, kad Ignalinoje yra atominė jėgainė, kurioje suplanuoti keturi reaktoriai. Vienas jau aprūpina elektra netoli esantį Vilnių, o antras yra statomas. Ši elektros jėgainė užnuodijo Drūkšių ežerą. Miestelis (pavadintas Sniečkaus vardu, J.B.), esantis Švenčionių apskrityje (dabar Ignalinos rajone, J.B.) yra rusiškai-ukrainietiška sala, kurioje, pagal statistiką, lenkų kalba leidžiamas dienraštis "Czerwony Sztandar" sudaro trečdalį visų prenumeruojamų laikraščių". **J.B.**

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Nario įnašo, atsiskaičius su PLB, neužtenka. Prašome siųsti aukas KLB būstinės adresu:

KLB KRAŠTO VALDYBA,
1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8.

Aukoms virš $15 bus išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.

KLB krašto valdyba

Britai atidavė karo belaisvius sovietams

Istoriko Tolstojaus knyga apie prievartinį kazokų ir jugoslavų grąžinimą Sovietų Sąjungai

Pasaulyje plačiai nuskambėjo K. Waldheimo išrinkimas Austrijos prezidentu, bandytas sustabdyti Pasaulinio žydų kongreso pastangomis. K. Waldheimas, tarnavęs žvalgybos karininku vokiečių Wehrmachte, iš anksto buvo apšauktas kariniu nusikaltėliu, atsakingu už Graikijos žydų išsiuntimą į koncentracines stovyklas, masines gyventojų ir partizanų žudynes Jugoslavijoje. To ginčo įkarštyje buvo išleista britų istoriko Nikalojaus Tolstojaus knyga "The Minister and the Massacres" ("Ministeris ir žudynės"). Autorius yra žymaus rusų rašytojo Leono Tolstojaus giminaitis.

N. Tolstojaus knyga "Ministeris ir žudynės" liečia tragiškus II D. karo pabaigos įvykius britų okupuotoje Austrijos dalyje. Tie įvykiai yra susieti su specialiu Britanijos ministeriu Haroldu Macmillanu, premjero W. Churchillio atstovu maršalo H. Aleksanderio (Alexander) VIII-sios britų armijos štabe Casetoje. Penktasis tos armijos korpusas tada buvo okupavęs dalį Austrijos ir savo būstinę turėjo Klagenfurte. Korpusui vadovavo gen. Charles Keightly ir jo pavaduotojas brigados gen. Toby Low. Anuometinis ministeris H. Macmillanas, 1957-63 m. ėjęs Britanijos premjero pareigas, vėliau gavo lordo Stocktono titulą ir dabar jau yra sulaukęs garbaus 92 metų amžiaus. Lordu Aldingtonu tapo ir tuometinis brigados gen. T. Low.

Belaisvių tragedija

N. Tolstojus savo kygoje "Ministeris ir žudynės" tuos asmenis įrikiuoja į tragiškai pasibaigusį belaisvių išdavimą Sovietų Sąjungai ir Jugoslavijai, kur tada laimėtoju tapo B. Tito komunistai partizanai. Stalinui buvo atiduota 25.000 kazokų, B. Titui — 40.000 jugoslavų — kroatų, slovėnų, serbų. Jie kovojo vokiečių pusėje ir buvo pasidavę britams su šeimomis. Kazokai dingo Stalino gulaguose, o didelė dalis grąžintų jugoslavų buvo nužudyta miškuose prie Liublijanos.

Oficialiai buvo laikomasi Jaltoj padarytų nutarimų Sovietų Sąjungai grąžinti visus piliečius, jos pilietybę turėjusius prieš II D. karą. Šis nutarimas buvo pritaikytas vokiečių pusėje prieš diktatūrinį Stalino režimą kovojusiems kazokams. Jų eilėse betgi buvo apie 3.000 kazokų, pasitraukusių iš Sovietų Sąjungos po 1917 m. Spalio revoliucijos. Jie ir jų įpėdiniai niekada neturėjo Sovietų Sąjungos pilietybės. Komunistinės Jugoslavijos pilietybės neturėjo ir B. Titui išduoti jugoslavai, taip pat kovoję prieš komunistinį režimą. Jų eilėse buvo žmonių, savo politinėmis pažiūromis artimų Vakarų sąjungininkams.

Pasak N. Tolstojaus, jokia sutartis neįpareigojo Britanijos išduoti Sovietų Sąjungai jos pilietybės neturinčius kazokus, kurių eilėse netgi buvo caro laikų karininkų. Nebuvo jokio įsipareigojimo grąžinti komunistiniam B. Tito režimui ir karo belaisviais tapusius jugoslavus. Aplamai kazokų ir jugoslavų grąžinimas esąs nepateisinamas, nes visiems buvo žinoma, kad jiems gresia mirtis. N. Tolstojus taikliai pastebi, kad lygiai nelogiškas būtų buvęs ir užsienyje esančių žydų grąžinimas A. Hitleriui, jeigu jie turėjo Vokietijos pilietybę.

Austrijos prezidentu išrinktas K. Waldheimas gali teisintis, kad jis, būdamas Wehrmachte, tik vykdė vadovybės įsakymus. Emigrantų kazokų ir antikomunistų jugoslavų išdavimui įsakymo neturėjo britų VIII-sios armijos penktojo korpuso vadovai.

Kaltas Macmillanas?

Savo knygoje "Ministeris ir žudynės" N. Tolstojus pagrindiniu kaltininku laiko ministerį H. Macmillaną, kuris 1945 m. gegužės 13 d. lankėsi penktojo korpuso būstinėje Klagenfurte. Ligi to laiko galiojo premjero W. Churchillio nutarimas jugoslavus laikyti karo belaisvių stovyklose, kol bus susitarta dėl jų galutinio likimo. Po ministerio H. Macmillano apsilankymo brigados gen. T. Low korpuso karius pradėjo ruošti kazokų atidavimui sovietams, o kiek vėliau — ir jugoslavų atidavimui B. Tito partizanams. VIII-sios armijos vadas maršalas H. Aleksanderis, matyt, nebuvo painformuotas apie šiuos pasiruošimus, nes jis pats 1945 m. gegužės 17 d. asmeniškai pradėjo derybas su gen. D. Eisenhoweriu vyriausiame sąjungininkų štabe, kad jam (Eisenhoweriui) būtų perduoti britų nelaisvėje esantys kazokai. Maršalas H. Aleksanderis tada nežinojo, kad tų kazokų eilėse yra ir išeivių, neturinčių Sovietų Sąjungos pilietybės, kurių nereikia grąžinti. VIII-sios armijos vadas tik norėjo visus kazokus išgelbėti nuo atidavimo sovietams. Jis taipgi ėmėsi priemonių, kad karo belaisviai jugoslavai būtų įjungti į jugoslavų DP stovyklas. Penktajam korpusui buvo pasiųsti įsakymai iš maršalo H. Aleksanderio štabo kazokus ir jugoslavus palaipsniui išsiuntinėti į kitas Vakarų sąjungininkų užimtas sritis.

Penktasis korpusas maršalo H. Aleksanderio įsakymus ignoravo, matyt, laikydamasis ministerio H. Macmillano apsilankyme padarytų nutarimų. Į traukinį įsodintiems kazokams buvo teigiama, kad jie bus vežami pas maršalą H. Aleksanderį. Tačiau tie traukiniai buvo perduoti NKVD daliniams. Jugoslavai buvo raminami, kad jų laukia kelionė Italijon, bet tuos traukinius taip pat perėmė B. Tito partizanai ir nukreipė į miškus prie Liublijanos.

Be jokios naudos

Grąžintieji kazokai, ypač pabėgėliai su carinio režimo likučiais bei jų įpėdiniai, buvo sušaudyti, kiti išsiųsti į gulago stovyklas, iš kurių nedaug teišėjo gyvų. Kazokų grąžinimas sovietams buvo vykdomas iki 1945 m. birželio pradžios. Penktojo korpuso 36-ji brigada, vykdžiusi priverstinį kazokų atidavimą Sovietų Sąjungai, turėjo daug vargo, kai paaiškėjo apgaulė. Į traukinį nenorinčius lipti kazokus ir jų šeimų narius teko mušti lazdomis, šautuvų buožėmis, stumti durtuvais, gąsdinti šūviais. Nemažai kazokų nusižudė, kiti bandė nusižudyti. Britų kariai pradėjo viešai protestuoti. Tuo laiku Britanijon grįžo ministeris H. Macmillanas ir grąžinimą paruošęs brigados gen. T. Low. Iš Jugoslavijos atbėgo sušaudyme išlikusių gyvų asmenų ir atskleidė masines žudynes.

Raudonasis kryžius pagrasino atšaukti savo atstovus, protestuodamas prieš karo belaisvių atidavimą mirčiai. 1945 m. birželio 4 d. penktąjį korpusą Austrijoje aplankė maršalas H. Aleksanderis. Tada buvo įsakytas karo belaisvių tyrimas ir netrukus sustabdytas priverstinis jų grąžinimas. Knygos "Ministeris ir žudynės" autorius N. Tolstojus nusiskundžia, kad du pagrindiniai šios tragedijos veikėjai — H. Macmillanas (lordas Stocktonas) ir brigados gen. T. Low (lordas Aldingtonas) nepateikė daugiau žinių, teisindamiesi dėl senatvės sumažėjusia atmintimi. Jie betgi abu bandė kritikuoti ir kaltinti jau mirusį maršalą H. Aleksanderį. **V. Kst.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

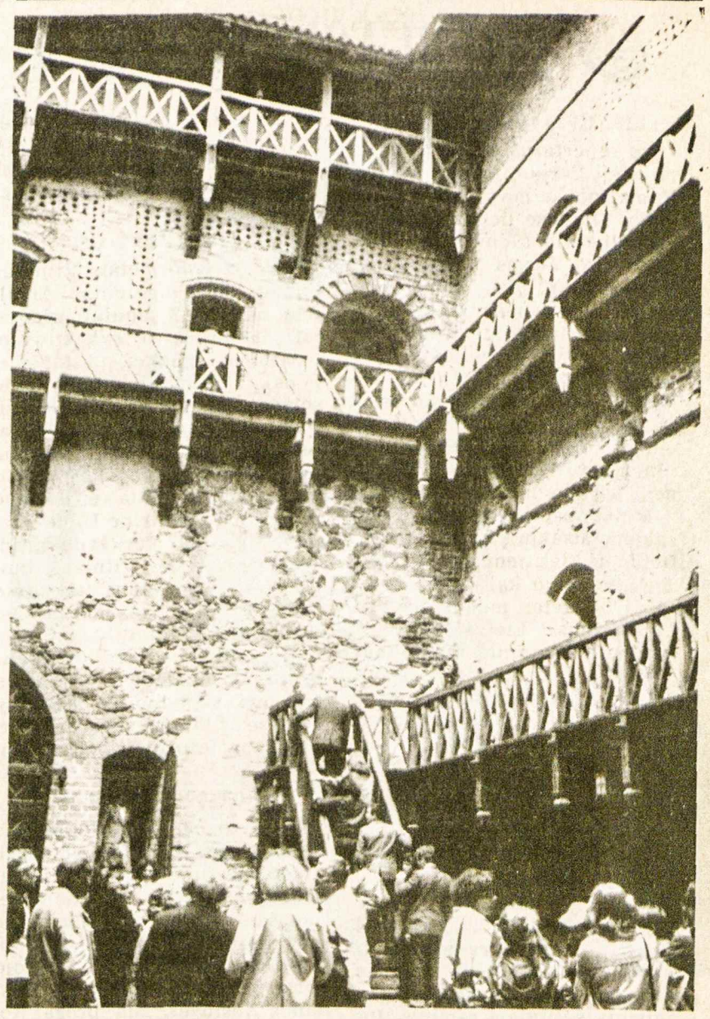

Užsienio lankytojai vidiniame Trakų pilies kieme jieško Lietuvos praeities

VLIKas kviečia, Bendruomenė skatina

Rengiama ekskursija į Austrijos sostinę, kur planuojama baltiečių demonstracija

VLIKas kviečia lietuvių organizacijų pirmininkus ar jų atstovus dalyvauti š. m. rugpjūčio 23 d., 10 v.r. Klivlande, Lietuvių namuose (877 E. 185th St.) bendrame pasitarime, kaip pateikti Lietuvos reikalus š. m. lapkričio 4 d. Vienoje, Austrijoje, prasidėsiančioje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Vienoje bus prižiūrėta, kaip buvo vykdomi 1975 m. Helsinkio Baigminio akto nuostatai. Šiai konferencijai pasirengti įvyko ekspertų pasitarimai Otavoje (žmogaus teisės), Budapešte (kultūrinis bendradarbiavimas), Berne (ryšiai tarp žmonių), Stokholme (pasitikėjimo tarp valstybių stiprinimas).

Pasaulio baltiečių santalka, kuriai dabar pirmininkauja dr. K. Bobelis, yra nutarusi Vienos konferencijos metu, lapkričio 4 d., surengti baltiečių demonstraciją Šv. Stepono aikštėje, o sekančią dieną — spaudos konferenciją. Demonstracijose kalbėti jau yra sutikę Jean-Marie Daillet, Prancūzijos parlamento narys, Europos ir pasaulio krikščionių demokratų unijos vicepreziden tas, švedas Per Ahlmark, buvęs Švedijos parlamento narys 1967-1978. Abu yra buvę Kopenhagos tribunolo teisėjai. Demonstracijose taip pat dalyvaus Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir atliks lietuvišką programą.

Praėjus vienuolikai metų nuo Helsinkio Baigminio akto pasirašymo, padėtis Lietuvoje dar daugiau pasunkėjo. Lietuvos Helsinkio grupė ir katalikų teisėm ginti komiteto nariai įkalinti ar nužudyti. Todėl ypatingai svarbu, kad Vienoje įvyksiančioje demonstracijoje dalyvautų kiek galint daugiau lietuvių.

Kviečiame lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti Klivlando pasitarimuose. Pranešimus padarys VLIKo nariai. Visais pasitarimo reikalais kreiptis į VLIKo vicepirm. V. Jokūbaitį (tel. 216-481-7161) arba į VLIKo įstaigą (tel. 202-667-1980).

Kviečiamas ir jaunimas

Š. m. lapkričio mėn. VLIKo rengiamoje išvykoje į Europą lietuvių jaunimas kviečiamas dalyvauti ir aktyviai reikštis Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos atidarymo metu įvyksiančioje demonstracijoje bei kituose renginiuose. Kiekvienai jaunuolei-iui skiriama $250 finansinė parama nustatytomis sąlygomis. Jaunimas kviečiamas dalyvauti ir Londone įvyksiančiame VLIKo seime (lapkričio 7-9 d.).

Informacijų kreiptis į VLIKo įstaigą (1611 Connecticut Ave., N. W., Suite 2, Washington, D. C. 20009, USA. Tel. 202-667-1980) arba į išvykos vadovą dr. J. Stuką (234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060, USA. Tel. 201-753-5636). ELTA

Į pasaulio lietuvius

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė skatina laisvojo pasaulio lietuvių visuomenę, ypač gyvenančius Europoje, JAV ir Kanadoje, gausiai dalyvauti Pasaulio baltiečių santalkos organizuojamose demonstracijose už Baltijos valstybių laisvę 1986 m. lapkričio 4 d. Vienoje, Austrijoje, ryšium su ten įvyksiančia Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija.

Šiaurės Amerikos lietuviai kviečiami pasinaudoti visomis organizuojamomis priemonėmis tuo metu vykti į Vieną.

Pasaulio ir kraštų Bendruomenių atstovai dalyvaus Vienoje ir visokiais būdais kels Lietuvos reikalus, bendradarbiaudami su kitomis organizacijomis bei institucijomis, siekiančiomis tų pačių tikslų.

PLB visuomeninių reikalų komisija

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

"NERINGA"

didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.

Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!

Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVIAI ČERNOBILYJE

Du reportažus apie palapinių miestelį Černobilio rajone prie Komarino kaimo "Komjaunimo tiesos" laidose liepos 17-18 d.d. paskelbė šio dienraščio korespondentai Jurgis Pekarskis ir Vidmantas Kliukas. Tame miestelyje apgyvendinti talkininkai, atsiųsti atlikti įvairių valymo darbų radiacijos paliestame Černobilio rajone. Pirmieji į nelaimės vietą atvyko estai, latviai ir lietuviai. "Komjaunimo tiesos" atstovai aprašo susitikimą su lietuvių grupe: "Sužinoję, jog atvažiavome iš Vilniaus, vaikinai apspito mus ratu — vos spėjom atsakinėti į klausimus. Dėl to nė kiek nenustebome: jau trečias mėnuo, kai jie paliko savo darbo vietas, namus, žmonas, sužadėtines. Lietuviškojo inžinerinio techninio būrio komjaunimo organizacijos sekretorius Algirdas Girnius pasikvietė mus į štabą. Čia susipažinome su dauguma Lietuvos pasiuntinių, sąžiningai ir geranoriškai atliekančių savo pareigą. Jie atvažiavo iš Vilniaus, Kauno, Kapsuko, Panevėžio, Kaišiadorių, kitų mūsų respublikos miestų. Pačių įvairiausių profesijų žmonės — statybininkai, vairuotojai, traktorininkai, gydytojai, moksliniai bendradarbiai . . ." Kaunietis Algimantas Šabanas, vyriausias būrio gydytojas, žurnalistus iš Vilniaus ramino: "Radiacinis fonas per tą laiką, kai čia esame, dar nė karto nepakilo virš leistinos ribos". Apie lietuvių būrio atliktą darbą pasakojama: "Per du mėnesius būrio vaikinai išvalė ir išvežė žemes iš 12 kaimų. Nelengva nemačiusiems įsivaizduoti jų darbo. Nuskusti 10-15 centimetrų radioaktyvų žemės sluoksnį nuo kiekvienos pėdos — kantrybės ir ištvermės reikalaujantis triūsas . . ." Dirbama be poilsio dienų.

LINKSMINO "OKTAVA"

"Komjaunimo tiesos" korespondentai J. Pekarskis ir V. Kliukas mini kai kuriuos talkininkų stovykloje ir Černobilio rajone sutiktus lietuvius. Lietuvių būrio virėjas yra elektromonteris Albertas Pauliukonis iš Raudondvario, partorgas — Algimantas Žiukas. Kolybanės kaime vilniečiai žurnalistai susipažino su ekskavatorininku Kęstučiu Kubiliumi iš Kapsuko (Marijampolės), vairuotoju Vytautu Kurčiausku iš Kaišiadorių, kauniečiais vairuotojais — Raimundu Jakubausku, Albinu Masėnu, Vytautu Buzu, Vincu Kapučinsku. Tai tik dalis ten dirbančių lietuvių, į Černobilio rajoną atvykusių iš įvairių Lietuvos įmonių bei organizacijų. Juos prižiūri ir jų reikalus tvarko komjaunimo organizacija, leidžianti net sienlaikraštį, kuriame abu svečiai iš Vilniaus rado "daug pavardžių tų, kurie pluša negailėdami jėgų". Juos gyrė ir komjaunimo sekr. A. Girnius. Stovyklon buvo atsiųstas vokalinis instrumentinis Vilniaus filharmonijos ansamblis "Oktava", vadovaujamas Mindaugo Tamošiūno, neseniai grįžęs iš gastrolių Afrikoje. Palapinių miestelio gyventojai, nors ir kamuojami vis labiau stiprėjančio lietaus, gausiais plojimais sutiko populiarų "Oktavos" ansamblio sol. Liutaurą Čapracką.

5.000 GYDYTOJŲ

Šiais mokslo metais Vilniaus universiteto medicinos fakultetą baigė 182 jaunieji gydytojai. Laida buvo sukaktuvinė, peržengusi penkis tūkstančius. Penkiatūkstantuoju fakulteto absolventu tapo chirurgas Vygantas Gruslys, prieš šešerius metus universitetan atvykęs iš Bajorų kaimo Ignalinos rajone. Su žmona Dalia, pediatre, jis gavo paskyrimą į centrinę Utenos rajono ligoninę, kur žada gilintis chirurgijoje. Vilniaus universiteto medicinos fakultete ruošiami trijų pagrindinių specialybių gydytojai — gydomosios medicinos, pediatrijos ir sanitarijos-higienos. Fakultetas turi septyniolika katedrų, kuriose su kitais pedagogais dirba 30 profesorių ir 135 docentai.

ROTUŠĖS AIKŠTĖJE

Raiti kviesliai ir dūdoriai į šią centrinę Kauno senamiesčio aikštę sukvietė tūkstančius kauniečių ir svečių. Atriedėjo senoviška karieta, iš kurios išlipo pagyvenusi pora — Jadyga ir Jonas Ramanauskai, lietuviškojo cirko kūrėjai, švenčiantys auksines vestuves. Šia proga Rotušės aikštėje visiems kauniečiams buvo surengta šeimos šventė, kurią rengėjai žada padaryti tradicine. Jadvygą ir Joną Ramanauskus sveikino miesto tarybos nariai, "Lietuvos" cirko atstovai, saviveiklininkai, jaunimas. Šalia Jadygos ir Jono Ramanauskų ant pakylos aikštės viduryje užkopė sidabrinę vedybų sukaktį švenčiantys Liucija ir Romualdas Zalatoriai. Iškilmingai buvo sutuoktos penkios jaunavedžių poros. Šventės dalyviai galėjo paragauti vestuvių pyrago. Nuo vaišių lūžo stalai. Koncertą surengė folkloriniai ansambliai.

GIMDYMO NAMAI

Lėlių teatre kauniečiai paminėjo gimdymo namų nr. 2 penkiasdešimtmetį. Šie namai yra viena seniausių medicinos įstaigų Kaune. Juose prieš 50 metų buvo įsteigta privati prof. dr. Prano Mažylio klinika, dabar išaugusi, aprūpinta modernia diagnostikos, gyvybės palaikymo technika. Vyr. gydytojos H. Bobianskienės pranešimu, dabar šiuose gimdymo namuose dienos šviesą kasmet išvysta trečdalis naujų kauniečių.

ŠVENTĖ VYTAUTO PARKE

Kauno radijo gamyklos saviveiklininkai savo įmonės darbuotojams ir visiems kauniečiams Vytauto kultūros ir poilsio parke surengė šventę "Gyvuok per amžius, būk laiminga". Vaikai sukosi karuselėse, o mamos ir tėčiai sutrypė polką su ragučiais. Tokie įmonių renginiai Vytauto kultūros ir poilsio parke tampa tradiciniais. Anksčiau čia juos jau yra turėję gamybiniai "Drobės" bei "Baltijos" susivienijimai ir kai kurios kitos miesto įmonės. **V.Kst.**

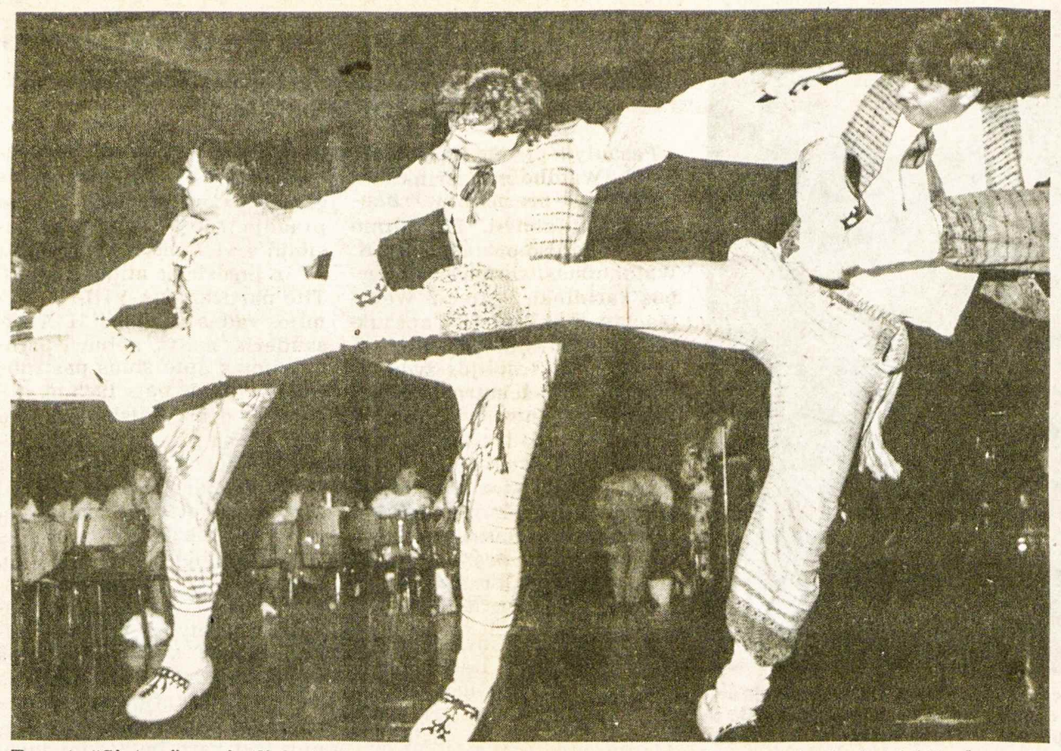

Toronto "Gintaro" vyrai atlieka tautinį šokį Pakeltkojis, kurį matys pasaulinės parodos lankytojai Vankuveryje ir Vakarų Kanados lietuviai. Šiai išvykai gintariečiai uoliai ruošiasi

Nuotr. O. Burzdžiaus

Hamilton, Ontario

DALYVAUKIME VISI rugpjūčio 23, šeštadienį, Juodo kaspino dienos demonstracijoj. Iš bolševikų pavergtųjų tautų suorganizuotas komitetas skelbia tą dieną visame laisvajame pasaulyje gedulo dieną, nes prieš 47 metus rugpjūčio 23 d. buvo pasirašyta Molotovo ir Ribbentropo sutartis, išplėšusi ir mūsų kraštui laisvę. Tą šeštadienį, 10 v.r., prie miesto rotušės įvyks pavergtų tautų grandiozinė demonstracija, kurioje ir lietuviai turėtų aktyviai dalyvauti bei savo auka paremti to komiteto darbus.

MIRĖ a.a. LIUCIUS BACEVIČIUS. Palaidotas liepos 24 d. Šv. Jono liet. kapinėse Mississaugoj. Velionis buvo "Harvester" įmonės pensininkas, viengungis, jokių giminių čia neturėjo. Jo laidotuvėmis rūpinosi Alb. Stankus.

Į VANKUVERIO "EXPO 86" iš Mount Hope orauosčio išskrido 29 hamiltoniečių ekskursija, kurią organizavo pensininkų klubas.

A. a. ANTANAS ŠUKAITIS, eidamas 84 metus mirė rugpjūčio 5 d. Po dviejų vakarų budynių laidotuvių namų koplyčioje ir gedulingų pamaldų AV šventovėje, kur mirusį geru žodžiu prisiminė klebonas kun. J. Liauba, su šauliška palyda jis buvo nulydėtas ir palaidotas Šv. Jono liet. kapinėse Mississaugoje. Prie kapo atsisveikinimo žodį pasakė DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. P. Kanopa.

Velionis buvo gimęs 1902 m. Lietuvoje, Jurbarko mieste. Šeimoj augo keturi vaikai. Jauną Šukaitį galime pamatyti "Mūsų Jurbarkas" išleistos knygos progimnazijos II klasę baigusiųjų nuotraukoj. Buvo įstojęs ir į technikos mokyklą. Karinę prievolę atliko VI pėstininkų pulke Alytuje, kur dirbo pulko raštinėj. Iš kariuomenės išėjo su jaun. puskarininkio laipsniu. Grįžęs į Jurbarką, buvo priimtas į miesto policiją. Vėliau keliose Lietuvos vietovėse jis ėjo punkto vedėjo pareigas. Lietuvai atgavus Vilniaus kraštą, Vilniuje buvo II nuovados viršininko pavaduotoju. Atėjus komunistinei valdžiai, už savo šaulišką veiklą jis buvo suimtas ir vežamas į Sibirą, bet jo išvengė, nes vienas lietuvis geležinkelietis Vilniuje nuo į Sibirą išeinančio ešelono atkabino aštuonis vagonus.

Bolševikams vėl grįžtant į Lietuvą, Ant. Šukaitis su žmona ir sūneliu pasitraukė į Vokietiją. Karo pabaigos sulaukė Glueckstadto mieste. Iš ten imigravo Anglijon, o iš Anglijos atvyko Kanadon. Anglijoj žuvo jų vienintelis sūnus studentas. Kanadoje velionis dirbo keliose darbovietėse, kol čia gavo prižiūrėtojo darbą siūlų fabrike. Hamiltone mirė ir jo žmona St. Vaitkutė. Jis jau 17 metų gyveno pensininko gyvenimą ir priklausė vietos pensininkų klubui. Antrą kartą šeimą sukūrė su savo jaunų dienų pažįstama čikagiške St. Dunduliene, taip pat našle.

Velionis mūsų Hamiltono lietuviškajame gyvenime yra palikęs nemažai savo veiklos pėdsakų. Jis buvo pirmajame AV par. komitete tada, kai parapija kūrėsi. Steigiant lietuvių bankelį "Talką", jis irgi buvo vienas iš tų pirmųjų steigėjų. Šešiolika metų "Talkoj" ėjo kredito komiteto sekretoriaus pareigas. 1967 m. čia įsteigus šaulių kuopą, jis buvo tos kuopos pirmasis vicepirmininkas. Šauliškai veiklai jis yra paskyręs savo didžiąją amžiaus dalį — net 64 metus. Paskutiniais metais DLK Algirdo šaulių kuopa suteikė jam garbės šaulio vardą ir apdovanojo šaulių žvaigžde. Turėjo jis taip pat ir Lietuvoje gautą šaulių žvaigždę bei Lietuvos vyriausybės apdovanojimą DLK Gedimino medaliu.

Velionį pažinojusieji prisimena jį kaip gilaus patriotizmo ir gerų lietuviškų tradicijų žmogų, taip pat ir gerą pavyzdį tikro vyriškumo, takto ir santūrumo. Tos kartos tautiečių mes jau nedaug beturime. O tai kelia rūpestį, nes po jų mūsų čia lietuviškasis gyvenimas jau nebebus toks, koks yra buvęs. **K. Mileris**

A. a. ANTANUI ŠUKAIČIUI iškeliavus amžinybėn, reikšdami užuojautą liūdesio valandoje žmonai Stasei, visiems giminėms ir bičiuliams vietoje gėlių paaukojo jo atminimui Tautos fondui: $25: DLK Algirdo šaulių kuopa, Stasys ir Sofija Rakščiai, V. B. Perkauskai; $20: V. A. Januškos, A. A. Patamsiai, Ona Savickienė; $15: J. Asmenavičius, J. E. Bajoraičiai; $10: P. St. Kanopos, A. M. Pusdešriai, O. Gurgždienė ir M. Vegertaitė, Vl. Saulis, Aniceta Deksnienė, Marija Savokaitienė, B. R. Pakalniškiai, Kostas ir Liucija Meškauskai, Antanas Prunskus, J. Lesčius, Ona ir Jonas Deveikiai ir bevardis; $5: Br. Milašius.

Ačiū visiems aukotojams už paramą Lietuvos laisvės atstatymui.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

PADĖKA

Staiga susirgęs atsiradau Hendersono ligoninės sunkiai sergančių skyriuje, kur nebuvo įleidžiami lankytojai. Mano gydymu rūpinosi dr. D. Hostings ir dr. Dwyer su dr. Saunoriu. Nuoširdžiausiai dėkui J. Šimaičiui, kuris lankydavo kas dieną, L. Klevui, O. Cholodowskai, P. Kažemėkui, E. Mikalauskienei.

Visiems nuoširdžiai dėkingas – **K. Jurgelys**

Sault Ste. Marie, Ont.

GEGUŽINĖ, surengta KLB S.S. Marie apylinkės valdybos pastangomis, įvyko gražioje Ant. ir Alb. Vanagų vasarvietėje prie "Superior" ežero, rugpjūčio 3 d. Erdviame, gražiame kieme, grojant švelniai muzikai, susirinko būrys tautiečių. Ką tik atvykusiems troškuliui nuraminti veikė šalto alaus statinaitė.

Gegužinės metu vietinius stebino gražiai dainuoją svečiai iš Detroito — E. Č. Anužiai, O. Vld. Simučiai, Z. Ed. Skiočiai; iš Klivlando — N. G. Motiejūnai, D. H. Tatarūnai; iš Juno Beach — Alicija ir dr. Henrikas Soliai. Ypač gražias dainas dainavo Edvardas Skiotys, Gytis Motiejūnas ir Henrikas Tatarūnas. Juno Beach lietuvių bendruomenės valdybos sekretorė Alicija Solienė papasakojo apie Floridą, o Česlovas Anužis apdovanojo dviejų vėliavų (Lietuvos ir Kanados) ženkleliais. Kai kurie tų svečių turi vasarnamius prie "Echo" ežero, kur praleidžia mūsų vėsaus klimato vasaros dienas.

Stasys Druskis armonika grojo šokius, dainuodamas liaudies dainas. Gegužinę filmavo Algimantas Vanagas ir vėliau visi, susirinkę į vasarnamį, stebėjome gegužinės eigą televizijos aparato ekrane.

Diena buvo graži, vėsoka. Saulei slepiantis medžiuose, išsiskirstėme. **V.V.**

Vancouver, B. C.

JONINIŲ LAUŽAS. Britų Kolumbijos lietuvių medžiotojų ir žuvautojų klubas "Bebras" gražioje Leonardos ir Jono Macijauskų sodyboje surengė tradicinį Joninių pobūvį. Susirinko daug klubo narių ir jų draugų. Susirinkusiems buvo pristatyti šio vakaro svečiai atvykę į "EXPO-86": iš Kalifornijos — Ona ir Vaclovas Mikuckis, Birutė, Petras ir Vidas Pranys, Rūta ir Rich Nickson; iš Čikagos: Vera ir Aleksas Lauraičiai, Pat Nickson; iš Toronto: p. Mačiulaitis, Antanas Rašymas, Patricia Noė; iš Port Alberni, B.C.: Petras Radvyla, V. ir Algis Šimkus. Minėtinas ypač Vincas Dovydaitis iš Kalifornijos, kuris užsitarnavo mūsų visų padėką už pagalbą šeimininkui tokio didelio laužo paruošime.

Oficialų laužo padegimą atliko V. Mikuckis. Klubo pirm. Vincas Skabeikis, priminęs Joninių prasmę ir papročius, pažymėjo, kad jau 18 metų Joninės rengiamos klubo iniciatyva. Jis padėkojo šeimininkams už parodytą lietuvišką vaišingumą ir didelį jų įsipareigojimą, ruošiant šiuos laužus, pasveikino klubo vardu Jonus ir palinkėjo sėkmės. Baigdamas paprašė visus sugiedoti "Ilgiausių metų" mūsų sukaktuvininkams.

Po dainų sekė paparčio žiedo jieškojimas, loterija, šokiai ir žaidimai. Moterys jieškojo paparčio žiedo kiek ilgiau ir kruopščiau, bet laimingasis buvo ilgametis klubo narys ir dabartinis KLB Vakuverio apyl. pirm. Balys Vileita. Visiems plojant, jis atkimšo laimėtą didelį šampano butelį ir pakvietė visus jo paragauti.

Ilgai degė laužo ugnis, ilgai skambėjo lietuviškų dainų melodijos, ilgai pasiliks mūsų atmintyje gražūs to pobūvio prisiminimai. **Dalyvis**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. dr. Pranas Jucaitis, ilgametis Lietuvos žemės ūkio akademijos profesorius ir chemijos katedros vedėjas, mirė liepos 9 d. Klivlande, sulaukęs 89 metų amžiaus. Pirmaisiais pokario metais velionis dirbo profesoriumi ir chemijos skyriaus dekanu Pabaltijo universitete Pinneberge, atvykęs į JAV — moksliniuose chemijos tyrimuose. Veikė su ateitininkais, priklausė Lietuvių katalikų mokslo akademijai. Velionies palaikai iš Klivlando buvo atgabenti į D. Petkaus laidotuvių koplyčią Čikagoje. Čia atsisveikinimui su velioniu vadovavo Lietuvių agronomų sąjunga ir jos vardu kalbėjusi valdybos pirm. Salomėja Janulaitienė. Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos vardu atsisveikino Jonas Jokubka, Lietuvių katalikų mokslo akademijos — kun. dr. Ignas Urbonas, ateitininkų sendraugių — Aleksandra Eivienė, Ateitininkų šalpos fondo — Faustina Mackevičienė. Palaidotas liepos 12 d. Šv. Kazimiero kapinėse šalia 1967 m. mirusios žmonos. Gedulines Mišias Švč. Mergelės Marijos gimimo šventovėje laikė kun. Kęstutis Trimakas, pamoksle atskleisdamas velionies nueitą ilgą kelią.

Rašytojas ir mokytojas Vincas Ramonas (1905—1985) pirmųjų mirties metinių proga prisimintas Čikagoje liepos 13 d. Tėvų marijonų koplyčioje Mišias už jo vėlę atnašavo ir pamokslą pasakė kun. P. Garšva, MIC, buvęs velionies mokinys. Skaitymus atliko kitas buvęs mokinys — dr. P. Kisielius. Tada visi pamaldų dalyviai susirinko prie velionies kapo Šv. Kazimiero kapinėse, kur skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko suprojektuotą paminklą pašventino marijonų vienuolijos provinciolas kun. dr. V. Rimšelis, MIC, taip pat mokęsis pas Vincą Ramoną. Marijonų vienuolyno svetainėje surengti bendri pietūs buvo skirti prisiminti Vincui Ramonui. Kalbėjo buvusieji velionies mokiniai — kun. dr. V. Rimšelis, MIC, dr. P. Kisielius, dr. J. Kižys, su velioniu gimnazijoje mokytojavęs dr. A. Šešplaukis-Tyruolis, Lietuvių rašytojų draugijos pirm. Č. Grincevičius. Atsiminimais dalijosi poetas K. Bradūnas, su velioniu kalbėdavęs literatūrinėmis temomis. K. Bradūnas pasiūlė kapinėse pastatytą paminklą papildyti V. Ramono raštų tritomio išleidimu.

Alicija Rugytė, pedagogė ir jaunimo auklėtoja, mirusi Čikagoje 1985 m. birželio 20 d., buvo prisiminta pamaldomis ir paskaita Jaunimo centro salėje birželio 22 d. Mišias atnašavo ir velionei skirtą pamokslą pasakė kun. Jonas Duoba, OFM. Paskaitą apie jos gyvenimą, pedagoginę bei visuomeninę veiklą skaitė Čikagos aukštesniosios lituanistinės mokyklos direktorius Juozas Masilionis. Velionė, pedagoginę veiklą pradėjusi Lietuvoje, ją tęsė ir išeivijoje, iki mirties dėstydama Lietuvos istoriją lituanistinėse mokyklose ir Pedagoginiame lituanistikos institute. Velionės pastangomis 1957 m. buvo įsteigta Lietuvių istorijos draugija, kurią ji ugdė eidama reikalų vedėjos pareigas. Draugija išleido apie 30 knygų, į du tomus sutrauktą "Aušrą". Buvo surinkusi ir pilną "Varpo" komplektą. Knygoms leisti pati rinkdavo aukas. Mirdama "Varpui" perspausdinti ir išleisti paliko beveik $30.000. Paskaitininkas J. Masilionis skatino visus įvykdyti šį projektą velionės atminimui įamžinti.

Brazilija

Sao Paulo lietuviai kasmet apsilanko Aparecidoje, kur yra didžiausia Dievo Motinos šventovė Brazilijoje. Pastaruoju metu kilo mintis ten pastatyti lietuvišką kryžių. Tuo reikalu buvo kalbėta š. m. vasario 11 d. su Aparecidos arkivyskupu D. Geraldu, o gegužės 17 d. jam pasiųstas specialus laiškas. Jame primenama Šiluva su garsiąja Marijos šventove, ten įvykusiu stebuklingu Dievo Motinos apsireiškimu. Kartu pabrėžiama, kad Lietuva, pasižymėjusi kryžiais, yra vadinama Marijos žeme ir kad 1987 m. bus minima Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Šią sukaktį Brazilijos lietuviai nori įamžinti lietuvišku kryžiumi Aparecidoje. Arkiv. D. Garaldas prašomas sutikimo ir vietos paskyrimo lietuviškam kryžiui. Kryžiaus reikalas vėl buvo aptartas su arkiv. D. Geraldu, kai ten š. m. birželio 22 d. lankėsi lietuviai maldininkai. Esminis sutikimas jau yra gautas. Šventovės administracija pasiūlė dvi galimybes: kryžius galėtų būti pastatytas ant šventovės užpakaly esančio kalno, kurį ruošiamasi sutvarkyti, įrengti aikštę keliems šimtams automobilių. Mažesniam lietuviškam kryžiui taipgi galima būtų rasti vietos viduje, vienoje šventovės koplyčioje. Lietuviai pasikalbėjime su arkiv. D. Geraldu pasiūlė, kad kryžiui vieta būtų leista šventoriuje, šventovės priešakyje prie didžiojo bokšto. Šį klausimą turės išspręsti speciali komisija.

Australija

A. a. Anastazija Penčylaitė-Petruškevičienė, sulaukusi 80 metų amžiaus, mirė liepos 2 d. Adelaidėje ir buvo palaidota vietinėse kapinėse. Velionė ilgus metus mokytojavo "Aušros" berniukų gimnazijoje Kaune, dėstydama matematiką. ALB Adelaidės lituanistinėje savaitgalio mokykloje mokytojavo 18 metų. Australijoje ir kitose šalyse ji paliko daug savo buvusių mokinių.

Britanija

Baltiečių priėmimą Britanijos parlamento rūmuose liepos 18 d. vakarą surengė Baltiečių taryba, sekdama Kanados ir JAV baltiečių pavyzdžiu. Baltiečių priėmimas Kanados parlamente jau yra tapęs tradiciniu metiniu renginiu. Amerikos baltiečių atstovai beveik reguliariai lankosi Baltaisiais rūmais vadinamoje prezidentūroje, JAV valstybės departamente ir kongrese. Britanijos baltiečiams savo pasirodymą parlamento rūmuose teko iš anksto užsakyti prieš pusantrų metų. Priėmimą globojo parlamento narė Edvina Currie, kurios vardu buvo kviečiami svečiai — parlamento nariai, kiti politikai, televizijos ir spaudos atstovai. Vaišes didokam 230 svečių būriui paruošė parlamento virtuvė. Svečiai į jiems skirtą terasą buvo įleidžiami tik su kvietimais, perėję saugumiečių tikrinimą. Juos sutiko ir priėmė renginį globojusi parlamento narė Edvina Currie su Baltiečių tarybos vadovais — Mečiu Bajorinu, este Nora Morley-Fletcher ir latviu Gunčiu Berzinšu. Kalbėjo Edvina Currie ir Nora Morley-Fletcher.

A. a. Petras Popika, ištiktas širdies smūgio, mirė Derbio ligoninėje birželio 15 d. beveik sulaukęs 70 metų amžiaus (gimė 1916 m. birželio 25 d.). Britanijon iš pokarinės V. Vokietijos atvyko 1947 m. Pradžioje dirbo žemės ūkyje, o vėliau Derbyje — tekstilės pramonėje ir spaustuvėje. Velionis ilgus metus vadovavo DBLS Derbio skyriui. Jam taipgi teko būti Britanijos lietuvių katalikų bendrijos tarybos nariu, o nuo 1978 m. — centro valdybos pirmininku. Velionis rūpindavosi lietuviškais renginiais, padėdavo savo žmonai Rūtai organizuoti lietuvių tautodailės parodas. Birželio 13 d. tokią tris savaites trukusią parodą prieš pat jo mirtį Derbyje atidarė šio miesto burmistras. Velionis palaidotas birželio 20 d. Derbio kapinių lietuviškame skyriuje. Marijos šventovėje gedulines Mišias atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC, atsisveikinęs katalikų vardu. Kapinėse su velioniu atsisveikino: DBLS centro valdybos vardu — K. Bivainis, skautų — s. B. Vaitkevičius, DBLS Derbio skyriaus — J. Levinskas. Visi laidotuvių dalyviai sugiedojo "Marija, Marija". Giliame liūdesyje velionis paliko žmoną Rūtą, dukrą Zitą, sūnų Joną.

Šveicarija

Vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, susitikimas su Šveicarijos lietuviais birželio 29 d. įvyko Ingenbohlio moterų vienuolyne, surengtas seselių lietuvaičių, vadovaujamų seselės Agnietės. Vysk. P. Baltakis, OFM, ten laikė Mišias gausiai susirinkusiems tautiečiams, pamoksle skatino juos garsinti Lietuvą, siekti jos išlaisvinimo. Bendrų pietų metu vysk. P. Baltakį, OFM, pasveikino Šveicarijos LB krašto valdybos vicepirm. dr. A. Dargužas.

Vokietija

VLB Štutgarto apylinkės visuotinis narių susirinkimas buvo sušauktas gegužės 31 d. Posėdžiui vadovavo inž. Vytautas Truncas, sekretoriavo Marytė Šulcienė, ligšiolinės veiklos apžvalgą padarė kun. K. Senkus. Išrinkta nauja valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Elgardas Šulcas, vicepirm. kun. Kazimieras Senkus, sekr. Marytė Šulcienė, narės — Zinaida Glemžienė ir Sofija Baublienė. Revizijos komisijon įsijungė Martynas Mileris ir Vytautas Truncas.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

organizuoja ilgiausias keliones į LIETUVĄ.

Išvykimo datos: rugpjūčio 14, rugsėjo 3, spalio 2, gruodžio 26,

* * *

NEPRALEISKITE PROGOS APLANKYTI "EXPO-86"!

Rugpjūčio 8 d. didelė lietuvių grupė išvyksta į šį nepakartojamą pasaulinį renginį. Liko 5 vietos — skubėkite užsisakyti!

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.

1 savaitė — $569 kan. 2 savaitės — $771 kan.

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.5%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.25%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.25%		
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.5%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Adelaidės skyrius Australijoje, paminėjęs savo veiklos 35 metų sukaktį. Pirmoje eilėje sėdi skyriaus kapelionas kun. J. PETRAITIS, MIC, jo dešinėje — skyriaus pirm. V. VOSYLIUS. Šis skyrius yra pasižymėjęs dideliu veiklumu Nuotr. J. Budrio

Lietuvos kariai Australijoje

Adelaidės ramovėnų skyriaus trisdešimt penkerių metų sukaktis

B. STRAUKAS

Kai emigracijos pradžioje Australijoje steigėsi įvairios organizacijos, retas pagalvojo, kad jos bus tokios ilgaamžės. Buvo galvojama svetimoje aplinkoje susiburti krūvon tėvynės ilgesiui prablaškyti, naujose, neįprastose sąlygose vargui palengvinti.

Šioje ilgoje metų grandinėje visų organizacijų veikla buvo permaininga. Kai kurios dėl vienokių ar kitokių priežasčių sunyko, o ir iki šių dienų išsilaikiusios kai kuriuo laikotarpiu vos vos vegetavo. Tačiau į šias organizacijas ateidavo nauji žmonės ir jas prikeldavo iš apatijos. Tokią vegetavimo stadiją praėjo ir Adelaidės ramovėnų skyrius, beveik dešimtmetį merdėjęs.

Skyrius įsisteigė 1951 m. birželio 10 d., kai čia apsigyvenę buvusieji Lietuvos kariuomenės karininkai įsteigė savišalpos draugiją. Kai Amerikoj susiorganizavo LKVS "Ramovė", ragino visuose kraštuose gyvenančius buvusius Lietuvos karius steigti šios organizacijos skyrius, kurių nariais galėjo būti visų laipsnių buvę kariai. Ši savišalpos draugija nedelsdama persiorganizavo į LKVS "Ramovė" Adelaidės skyrių. Steigėjais buvo: A. Levickis, A. Urnevičius, A. Rūkštelė, T. Lasauskas, K. Taparas ir Č. Zamoiskis. Pirmame susirinkime į skyrių įstojo 35 nariai. Keletą pirmųjų metų skyrius buvo gana veiklus: rengė įvairius minėjimus, rėmė savaitgalio mokyklą ir jaunimo organizacijas.

Pirmame dešimtmetyje, vykstant įsikūrimui, gerokai buvo pristabdyta visokia veikla. Tokia padėtis palietė ir ramovėnus. Šiai laikinai stagnacijai turėjo įtakos ir plintanti nuomonė, kad "Ramovė", kaip prieauglio neturinti organizacija, yra pasmerkta greitam sunykimui. Tačiau pats gyvenimas įrodė šių spėliojimų nepagrįstumą. Iš tiesų kiekvienos organizacijos likimas ir gyvastingumas daugiau priklauso nuo asmenų, kurie stovi organizacijos priešakyje. Tai gavo patirti ir ramovėnų Adelaidės skyrius.

Antro dešimtmečio pradžioje, 1961 m., į skyriaus valdybą buvo išrinkti: Č. Zamoiskis, A. Levickis ir J. Jasys. Su šia valdyba prasidėjo skyriaus prisikėlimas. Ypatingai daug darbo įdėjo ir parodė organizacinių sugebėjimų tuometinis skyriaus pirm. Č. Zamoiskis. Buvo vėl sugrąžinti atkritę ir pritraukti nauji nariai. Netrukus skyrius iš keliolikos narių paaugo iki 60. Padažnėjo skyriaus narių susirinkimai su paskaitomis ir diskusijomis.

Skyriaus narių iniciatyva Adelaidės Lietuvių namų sodelyje buvo pastatytas paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Paminklui projektą padarė skulptorė Jieva Pocienė, statybą prižiūrėjo archit. K. Reisonas. Darbo jėga ir lėšomis pasirūpino ramovėnai. Šį paminklą statant buvo siekiama jo panašumo į Lietuvos karo muziejuje Nežinomo kareivio kapą idėjine ir apeigine prasme. Paminklas buvo baigtas 1968 m. Jį pašventino kun. A. Kazlauskas.

Po paminklu buvo įmūrytas statybos aktas, Lietuvos žemėlapis, "Ramovės" ženkliukas, gabalas gintaro, penkių litų moneta ir sauja Lietuvos žemės. Paminklas yra tapęs visų mūsų tautinių švenčių susikaupimo vieta. Pasibaigus iškilmėm Lietuvių namų salėje, visi dalyviai renkasi prie paminklo. Išsirikiavus ramovėnams, nuleidžiamos vėliavos, giedant Lietuvos himną ir maldą.

Ramovėnai laikosi ir laiko tėkmėje susidariusių tradicijų. Pvz. per susirinkimus pagerbiami žodžiu ir specialiu spausdintu adresu vyresnio amžiaus (65, 70, 75, 80 m.) nariai. Mirus nariui, jo karstas šventovėje apdengiamas tautine vėliava, stovi ramovėnų garbės sargyba; karstą neša taip pat ramovėnai.

Adelaidės miesto centre stovi paminklas I D. kare žuvusiems kariams. Kas metai lapkričio 11 d. prie šio paminklo pievelėje susmaigstomi kryželiai su žuvusiųjų pavardėmis. Adelaidės ramovėnai išsirūpino leidimą šioje pievelėje statyti savo kryželius su žuvusių už Lietuvos laisvę karių pavardėmis. Šis kryželių smaigstymas yra virtęs gražia tradicija.

Skyrius turi ir savo vėliavą, kurią padovanojo ir įteikė 1962 m. buvę Lietuvos kariuomenės savanoriai. Įteikimo akte pažymėta, kad ši vėliava būtų ramovėnų darnaus darbo ir dvasinės vienybės ženklu; nuolatos žadintų jų širdyse savosios tautos ir tėvynės meilę, lydėtų skyrių jo darbuose ir siekimuose už Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę. Vėliava nuolat laikoma Lietuvių namų muziejuje. Tik per pamaldas ir kitokias iškilmes vėliava įnešama su palyda.

Spartus skyriaus augimas narių skaičiumi prasidėjo pereitame dešimtmetyje, kai skyriaus valdybos pirmininku buvo K. Taparas. Jis į skyrių pritraukė daug naujų narių, kurių skaičius pašoko iki 100 ir tapo vienu iš gausiausių "Ramovės" skyrių išeivijoje. Bet ir kitos valdybos nuoširdžiai rūpinosi skyriaus augimu ir jo veikla. Mitas, kad "Ramovė" yra mirštanti organizacija, šioje metų grandinėje nepasitvirtino. Skyrius per visus šiuos 35 metus ne tik nesunyko, bet ir keliariopai paūgėjo narių skaičiumi, įsijungė į visos bendruomenės veiklą, įsigydamas pripažinimą ir respektą.

Aktyviai skyrius reiškėsi ir politinėje veikloje. Lietuvos laisvinimo reikalu buvo parašyta JAV senato ir kongreso nariams visa eilė laiškų. Brazilijos vyriausybei buvo pasiųstas protesto raštas dėl Lietuvos pasiuntinybės uždarymo. Pasiųsti prašymai Turkijos vyriausybei dėl Brazinskų bylos, sušelpti į Graikiją pabėgę lietuviai jūrininkai. 1974 m. Australijos darbiečių vyriausybei pripažinus Baltijos kraštus Sovietų Sąjungai, buvo pasiųsti šiai vyriausybei protesto raštai. Ryšium su šiuo įvykiu Bendruomenės valdybos įsteigtam Kovos fondui ramovėnai įmokėjo 450 dol. R. Kalantos mirties proga buvo suorganizuotos eitynės su žibintais. Pasiųsta padėka JAV ambasadoriui M. M. Kampelmanui už jo nuoširdų gynimą Baltijos tautų Madrido konferencijoje. Pasiųstas Australijos ministeriui pirmininkui protesto raštas dėl paskyrimo sovietų ambasadoriumi Australijai Sudarikovo, kuris, kaip buvęs aukštas NKVD pareigūnas, paruošė masines baltiečių deportacijas.

Skyriaus valdybos yra suruošusios daugelį įvairiausių renginių: jiešminių, ekskursijų, balių, loterijų, pietus visuomenei ir kt. Tuo būdu sutelkė gana imponuojančias pinigų sumas, kuriomis dengiamos ne vien skyriaus išlaidos, bet ir teikiama parama įvairiom organizacijom bei institucijom: spaudai, savaitgalio mokyklai, tautinių šokių grupei, chorui, radijo valandėlei, Vasario 16 gimnazijai, Tautos fondui, Australijos lietuvių fondui ir kt. Per šiuos 35 metus skyrius yra išdalinęs per 10,000 dol. Adelaidėje ramovėnai išplatino gana daug egzempliorių knygos "Kovos už Lietuvos laisvę" I ir II t.

Per visą laikotarpį skyriui vadovavo šie pirmininkai: A. Levickis, Č. Zamoiskis, V. Petkūnas, V. Patašius, J. Stačiūnas, K. Taparas, J. Mikužis, B. Kryžanauskas ir nuo 1980 m. iki šiol sėkmingai vadovauja V. Vosylius.

Valdybos buvo darbščios, tarpusavy darniai sugyveno, tad ir darbai buvo vaisingi. Visom valdybom aktyviai talkino ramovėnų žmonos, dažnai ant savo pečių išnešdavo daugelio parengimų naštą.

Žvelgiant į skyriaus veiklą iš 35 m. perspektyvos, norisi tikėti, kad jis dar eilę metų bus aktyvus ir veržlus. Kai daugelis išeivijos organizacijų jau yra sunykusios, ši tolimoje Australijoje veikianti vyrų organizacija tebėra gaji ir kūrybinga.

Kalifornijos "Spindulys" Brazilijoje

HALINA MOŠINSKIENĖ

Jis suspindėjo, pradžiugino ir sušildė mus Brazilijos žiemoje ir vėl dingo. Vienos savaitės viešnagėje buvo priimtas visu nuoširdumu Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pagal iš anksto nustatytą programą. Liepos 1 d. "Spindulio" dainų ir šokių grupė atvyko į S. Paulį pavėlavus, bet sutikta organizacijų atstovų ir apnakvydinti. "Spindulio" narių buvo 29. Prie jų buvo prisijungę dar keletas asmenų — Antanas Vosylius su žmona, p. Skirienė ir kiti. Jaunimas ir vadovai buvo paskirstyti į lietuvių šeimas, kiti apsigyveno viešbučiuose kur kam patogiau. Su doleriais gyventi Brazilijoje yra labai pigu! Bent mums taip atrodo.

Programa vyko normaliai: liepos 2 d. S. Paulo miesto lankymas, vakare pasirodymas televizijoje. Liepos 3 d. išvyka į Santos ir Guaruža pajūrį, o vakare 20 v. Brazilijos Lietuvių sąjunga — Alianca suruošė ypatingai vaišingą priėmimą savo patalpose Rua Lituania 63, Mokoje, susipažinimui su seniausia 1931 m. įsteigta lietuvių imigrantų organizacija. Nors tas priėmimas buvo kokteilio pobūdžio, bet stalai "lūžo" nuo visokiausių, mūsų šeimininkių suneštinių valgių ir vaisių. Sąjungos pirmininkas A. Bumblis priėmė svečius, pasveikindamas ir trumpai papasakodamas organizacijos istoriją bei supažindindamas su dabartine valdyba. Jaunimas pasijuto jaukiai ir susidraugavo su vietiniais lietuviais. Visi linksmai nusiteikę šoko, dainavo iki vidurnakčio. Liepos 4 d. buvo surengta išvyka į "Lituaniką". Pietus suruošė Šv. Juozapo katalikų bendruomenė. Liepos 5 d. "Spindulio" priėmimas su šokiais ir pasilinksminimu įvyko Jono ir Arletės Silickų namuose V. Zelinoje. Liepos 6, sekmadienį, "Spindulio" choras giedojo V. Zelinos lietuvių parapijos šventovėje. Po Mišių svečiai buvo pakviesti į "Portal" restoraną pietums. 16 v. įvyko "Spindulio" koncertas seselių pranciškiečių gimnazijos salėje. Ji buvo pilnutėlė publikos, nuo mažiausio "rėksnio" iki sengalvėlio senelio lietuvio.

Čia "Spindulys" iš Los Angeles nustebino ir giliai sujaudino žiūrovus savo paruošta labai įdomia programa. Akyse mirgėjo spalvingi skraidymai scenoje tautiniais drabužiais pasipuošusio jaunimo, palydimo gyvo ritmo, trepsėjimo, grakščių mostų, figūrų pynėje. Skambėjo dainos, pritaikytos nuotaikai, primenančios jaunystės dienas, likusias kažkur praeityje. Toji šokių ir dainų jungtis buvo įspūdingiausia. Programa truko 4 val. su 15 min. pertrauka, bet niekam neatsibodo. Norėjosi dar ir dar gėrėtis tokiais mūsų tautos simboliniais išraiškos šokiais ir tėviškės dainomis.

Programa baigta visiems sugiedojus Lietuvos himną. "Spindulio" vadovai buvo apdovanoti gėlėmis ir kiekvienas "spinduliukas" gavo po kuklią dovanėlę prisiminimui viešnagės, kurią, tikimės, jie įvertins.

Los Angeles "Spindulys" paliko gilų įspūdį ir pavyzdį Brazilijos lietuviams: tik Bendruomenėje susipratę ir bendromis jėgomis galimė savo jaunimą prijaukinti juos savo tautai.

Dėkojame Kalifornijos lietuviams, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei už tą didelį, nepamirštamą džiaugsmą tolimoje Brazilijoje. Tegyvuoja skaistusis "Spindulys" mūsų tautos labui, valio!

Liepos 8 d. "Spindulys" išvyko Urugvajun ir Argentinon.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

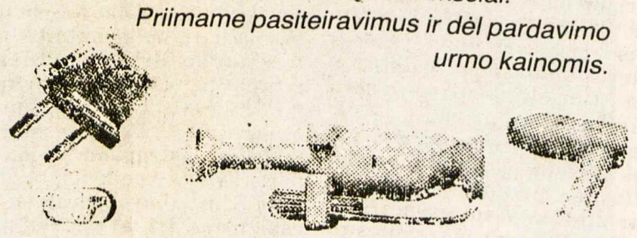

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

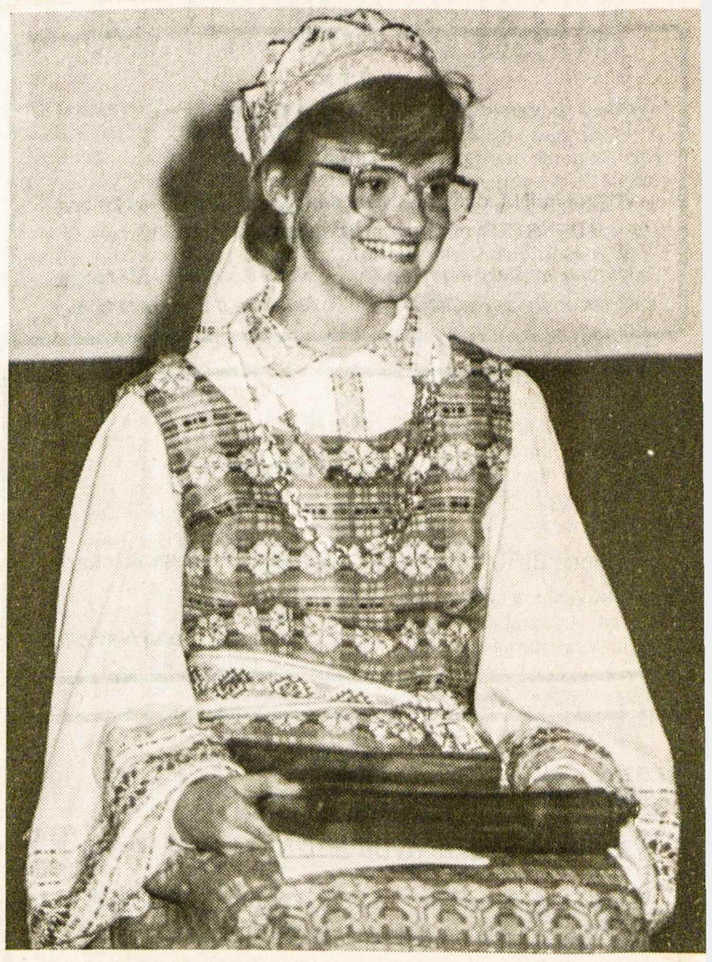

LINA MOCKUTĖ, Toronto Maironio mokyklos X skyriaus abiturientė, gavusi a.a. ANTANO RINKŪNO atžymėjimą už pavyzdingumą ir lietuviškumą mokyklos išleistuvių iškilmėje Nuotr. St. Dabkaus

Kas veža, tą ir plaka

Trūksta darbo rankų visuomeniniams renginiams

Net kelis kartus teko nugirsti, kad visuomeninei veiklai trūksta darbo rankų. Nors ir yra buvę šiuo klausimu rašyta, bet atrodo, kad mūsų tautiečiai į tokius raštus nelabai kreipia dėmesio. Vadinasi, visuomenė dar šiaip taip išsirenka valdomuosius organus ir mano, kad savo pareigą jau atliko net už kelerius metus. Taigi dabar jūs, gerbiamosios ir gerbiamieji, pasidarbuokite, o mes iki sekančių rinkimų pailsėsime!

Tiesa, tai nėra visuotinis reiškinys, kad visi rinkikai poilsiautų, betgi valdyboms ar komitetams pagalbininkų trūksta, ypač didžiųjų renginių metu. Tada valdybų pirmininkams tenka žemai lankstytis ir maldauti, kol prisiprašo ką nors į pagalbą. Iš vieno komiteto pareigūno teko nugirsti, kad pvz. "Vilniaus" paviljonui net svetimtaučiai greičiau pasisiūlo į pagalbą, negu mūsiškiai.

Toronto apylinkės valdyba traukia gana sunkų darbo vežimą. Andai, š. m. birželio 10 d. buvo sušauktas apyl. valdybos posėdis. Į jį buvau pakviestas ir aš, nors nesu valdybos narys. Nuvykęs radau pirmininką ir sekretorių jau atėjusius. Laukiame daugiau atvykstančių. Laukiame valandą kitą, bet niekas daugiau neateina. Pastebėjau pirmininką esant prislėgtos nuotaikos. Žinoma, lengva suprasti kodėl. Jis dienos metu atlieka nelengvas tarnybines pareigas Toronto Lietuvių namuose, o po darbo reikia keliolika kilometrų sugrįžti namo arba laukti porą valandų įstaigoje, kol prasidės posėdis, kuris dėl kažkurių motyvų neįvyksta. Taigi tenka susirūpinti, kad mes savo nedrausmingumu ir nepaisymu neatgrasintume savo veikliųjų žmonių eiti į valdomuosius organus.

Ką tad reiktų daryti, norint iš šios varganos padėties išbristi? Siūlyčiau gerokai praplėsti didesnių apylinkių valdybų sudėtį. Specialiems užmojams reiktų į valdybą išrinkti atitinkamus pareigūnus: pvz. 1. meno poreikiams — svarbiesiems renginiams scenai ir salei papuošti, meno parodoms organizuoti, spausdiniams apipavidalinti ir pan.; 2. didiesiems renginiams organizuoti — Lietuvių dienoms, Vasario 16, "Vilniaus" paviljonui ir kt.; 3. kultūros reikalams — paskaitoms, kolektyviniams svarstymams, knygų sutiktuvėms ir t.t.; 4. spaudos ir informacijos reikalams.

Be pirmininko, sekretoriaus ir iždininko dar turėtų būti tiek valdyboje narių, kiek yra vadovaujančių pareigūnų. Jų tikslas būtų padėti vykdyti įvairius darbus.

Žinoma, čia yra tik užuomina. Valdybos turėtų ieškoti kelių, kad visuomeninis darbas palengvėtų ir būtų našesnis.

A. Kalnius

Kanados lietuvių dienos

XXXI-ųjų Kanados lietuvių dienų atidarymas įvyks Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje spalio 10 d., penktadienį, vakare. Tuo pačiu metu bus įteikta XVI-oji Vinco Krėvės premija.

Akademinis Montrealio lietuvių sambūris yra sudaręs šiai premijai skirti komisiją: pirm. dr. Henrikas Nagys, Lietuvių rašytojų draugijos atstovas, sekr. dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Sambūrio atstovė, ir nariai: Regina Piečaitienė, Sambūrio pirmininkė, Kazys Barteška, Sambūrio atstovas, Arūnas Staškevičius, KLB Montrealio apylinkės valdybos pirmininkas.

Po premijos įteikimo bus vaišės, grojant Kanados aviacijos mažojo orkestro muzikai. Tuo pačiu laiku ten pat vyks DP imigracijos paroda.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

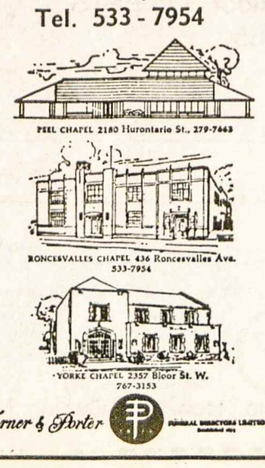

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

Teiraukitės telefonu.

Turite problemų? Klausimų?
Kanados pensijų planas
Senatvės pensija
Šeimos priedai

Kreipkitės į "Health and Welfare Canada"
įrašytą telefonų knygoje
vardu "Government of Canada"

Health and Welfare Canada
Santé et Bien-être social Canada
Canada

A†A
PETRUI ŠALNAI
mirus,

žmoną ALINĄ, dukterį LINDĄ, sūnus – ROBERTĄ su žmona ir DEKSTERĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Genovaitė Bielskienė — *Stasė ir Vytautas Mažeikos*
Bronė ir Jonas Paškai — *Antanina ir Pranas Urbučiai*

A†A
PETRUI JANUŠKAI
mirus,

žmoną BIRUTĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Stasys ir Elena Navickai

A†A
PETRUI JANUŠKAI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai BIRUTEI ir šeimai, broliams – MYKOLUI IR VINCUI, seseriai MARIJAI KRIAUČIŲNIENEI, jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

Aldona ir Valentinas Rutkauskai
Winnipeg, Man. *Aldona ir Alfonsas Balčiūnai*

A†A
ANTANUI ŠUKAIČIUI
mirus,

žmonai STANISLOVAI, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

A†A
JUOZUI AGURKIUI
Lenkijoje mirus,

nuoširdžiai užjaučiame seseris – DANUTĘ MAČIENĘ ir ALDONĄ APANAVIČIENĘ bei jų šeimas –

Genė ir Vytautas Kairiai

A†A
JUOZUI AGURKIUI
mirus Suvalkų trikampyje,

jo sesutėms – DANUTEI MAČIENEI Burlingtone, ALDUTEI APANAVIČIENEI Hamiltone bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą –

B. J. Lapinskai — *V. L. Balaišiai*
G. Baliūnienė — *E. Vaitkienė*
A. V. Dobilai

A†A
STANISLOVAI STATKEVIČIENEI
mirus Čikagoje,

jos dukras – ELENĄ ir NIJOLĘ, jų šeimas bei gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

J. V. P. Dovidaičiai — *A. K. J. Rickai*
L. P. Murauskai — *L. H. Sukauskai*

A†A
AGOTAI KURAITYTEI
Lietuvoje mirus,

broliui ANTANUI KURAIČIUI ir jo šeimai reiškiame gilią užuojautą –

A. M. Gverzdžiai — *B. L. Holbrook*
P. J. Kalainiai — *A. Z. Staugaičiai*
I. S. Tauterai

Rašytojas JURGIS GLIAUDA prie savo sukurtų leidinių Los Angeles mieste, kur jam 1986 m. liepos 13 d. buvo surengtos pagerbtuvės 80 metų sukakties proga
Nuotr. P. Gasparonio

Pagerbtas rašytojas Jurgis Gliauda

80 metų amžiaus sukakties proga

Liepos 13 d. losangeliečiai pagerbė Kalifornijoje gyvenantį, bet visai lietuvių tautai priklausantį rašytoją-laureatą Jurgį Gliaudą jo 80 m. amžiaus sukakties proga. Nuoširdus pagerbimas išplaukė iš pagarbos ir meilės rašytojui, kurio kūrybinio darbo vaisiais losangeliečiai itin gausiai naudojosi.

Pagerbimą surengė Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopa, kurios garbės nariu yra sukaktuvininkas ir kuri suorganizavo poros Gliaudos knygų išleidimą. Į iškilmes Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje atvyko daugiau tautiečių, negu rengėjai buvo pasiruošę priimti. Programai vadovavo šaulių kuopos pirm. Juozas Pažėra ir jaunosios kartos šaulė Jūratė Venckienė. Invokaciją sukalbėjo parapijos klebonas kun. dr. A. Olšauskas.

Programos centre buvo rašytojos Alės Rūtos paskaita apie sukaktuvininką. Ji, trumpai aptarusi kai kurias jo knygas ir pacitavusi daugelio kritikų pasisakymus apie Gliaudos kūrybą, padarė tokią išvadą:

"Mūsų rašytojas-laureatas Jurgis Gliauda nėra niekieno iškeltas net ir premijomis nėra užliaupsintas, o tik savo talentu ir kietu, sąžiningu darbu tolydžio pats save iškėlęs į tą garsą ir į tą raštijos garbę, kurioje jis dabar yra. Čia nesvarbu ir laikas, nėra nė autoriaus amžius reikšmingas, o tik jo dvasinis-kūrybinis potencialas, kurį jis, neužkasęs Dievo duotų talerių, kaip sakoma Evangelijoje, pamažu savo kūryba mums atsivėrė; jo paties žodžiais, visa, ką yra gavęs iš Lietuvos, lyg iš jį pagimdžiusios motinos, atidavė ir dar atiduos savo tėvynei Lietuvai, kada nors iš tremties jo kūriniams sugrįžus į savą žemę, į bendrą lietuvių literatūros lobyną. Gal dabar tenai, okupuotoj Lietuvoj, oficialiai jis yra užkabinėjamas, ar jo pilna talento vertė nežinoma, bet išeivijoj Jurgis Gliauda savo kūrybinį talentą yra įrašęs didžiąja raide, — ir taip pasiliks. Ir tik savoj valstybėj, be okupantų įtakų, jis bus pilnai pripažintas ir Lietuvoj."

Sukaktuviniai sveikinimai Jurgiui Gliaudai atėjo iš keliasdešimt organizacijų ar asmenų raštu ir telegramomis. Dėl laiko stokos, sveikinimai žodžiu buvo riboti. Šaulių kuopos vardu sveikino jos pirm. J. Pažėra ir sukaktuvininkui įteikė dailiai įgraviruotą plokštę; žodžiu taip pat sveikino A. Nelsienė (LB Vakarų apyg. pirm.), gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, V. Šeštokas (Tautinė s-ga), V. Dovydaitis (dramos sambūris), A. Raulinaitis (Lietuvių fronto bičiuliai), A. Gustaitis (dailieji menai), R. K. Vidžiūnienė (Liet. žurnalistų s-ga), Ig. Medziukas (ateitininkai), J. Radvenienė (birutietės); sveikintojai raštu: kun. Pr. Gaida ("Tėviškės žiburiai"), C. Grincevičius (rašytojų s-ga), A. Laikūnas ("Naujoji viltis"), O. Šimkuvienė ("Laisvoji Lietuva"), K. Milkovaitis (šaulių s-ga), Brazdžioniai, Arbai, dr. E. Tumienė, A. Kairys, V. Zaunienė, prel. J. Kučingis, Gudauskai, latvių rašytojas A. Eglitis; Janušaičiai, Mackialos ir Mironai iš Floridos, Lekniai ir Gražulis iš Mičigano ir daugelis kitų iš Kalifornijos.

Publikos nuoširdumo sujaudintas, trumpą padėkos žodį tarė sukaktuvininkas. Jis kukliai prisipažino, kad jo kūrybinis darbas buvęs jo patriotinės pareigos atlikimas. Tą didelę darbo apimtį liudijo scenoje išdėstytos jo parašytos knygos, kurių daugelis įvairiuose konkursuose yra laimėjusios premijas. "Esu laimingiausias žmogus pasaulyje", kalbėjo Jurgis Gliauda, kai nuo kėdžių pakilusi publika entuziastingai plojo. Rašytojo džiaugsmu dalijosi jo gyvenimo palydovė ir talkininkė Marija Gliaudienė bei sūnus teisininkas Jurgis Gliaudys su šeima.

Meninę pagerbtuvių dalį atliko Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris, solo ir duetų padainuodami kompozitorių K. Kavecko, S. Gailevičiaus, A. Vanagaičio, M. Petrausko ir V. Paulausko dainų. Išskirtiną dėmesį publika parodė Jurgio Gliaudos žodžiams komp. Onos Metrikienės parašytai dainai "Lopšinė", kurią atliko sol. J. Čekanauskienė. Solistams akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė.

Renginys buvo gerai suorganizuotas. Už tai padėka priklauso šaulių kuopos vadovybei ir programos pranešėjai jaunosios kartos veikėjai Jūratei Venckienei. Šaulės, vadovaujant V. Tuminienei, svečius puikiai pavaišino. **J. Kj.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Dail. Valdo Kūno-Vaitiekūno sukaktuvinė (80-50) dailės darbų
PARODA (grafika, tapyba)
rengiama 1986 metų rugsėjo 12-13 dienomis Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje
(6422 S. Kedzie Ave.).
Atidarymas — rugsėjo 12, penktadienį, 5 v.p.p.
Rugsėjo 14, sekmadienį, paroda veiks nuo 12 v. iki 9 v.v. Atidarymo metu — pokalbis dailės tema. Taip pat bus išstatyta nauja laida "Reinkarnacija grafikoje" su tekstu. Bus galima užsisakyti.
Parodą globoja ***Tautinė lietuvių sąjunga***

Teatras, kurin veržėsi jaunimas

Prisimenant valstybinį Lietuvos teatrą Kaune anuomet ir dabar

HALINA DIDŽIULYTĖ-MOŠINSKIENĖ

Kauno teatro operą prisimenu kaip saulėtus pačius brangiausius jaunystės momentus prieš II D. karą. Mes, studentės, turėjome teisę gauti papigintus bilietus (už pusę kainos) vieną valandą prieš operos pradžią net ir ložėse, jeigu būdavo likusių laisvų vietų.

Po paskaitų universitete skubame į teatrą. Ritamės laiptais žemyn su užrašų krūvom, su portfeliais, nespėjusios nė apsiaustų susisegti, į Laisvės alėjos autobusą. Jin sugarmėjusios jieškome centų. Kam trūksta penkių ar dešimt, kitos sumoka. Studento kepuraitė Lietuvoje buvo gerbiama — net rimti ponai autobuse užleisdavo savo vietas studentėms.

Autobusui sustojus prie centrinio pašto, mes, kaip įdūkusios bitės, pro keleivius išsiveržiame ir lekiame į teatrą. Juk šiandieną "Aida" su Kipru Petrausku ir Vince Jonuškaite! Prie kasos — ilgiausia eilė tautiečių. Dairosi, Danutė, dairosi Tusė ir Musė . . . Pastaroji, pamačiusi kolegą eilėje, paprašo ir jai nupirkti bilietą, paduoda savo studijų knygutę. Tusė irgi suranda savo kolegą, perduoda dvi knygutes ir paprašo nupirkti bilietus. Aš lieku paskutinė, bet draugės laukia. Gavusios bilietus, visos skubame teatro drabužinėn. Joje paliekame savo užrašų krūvas, portfelius, apsitvarkome, pasipuošiame ir žengiame teatro salėn.

Ne visom pavyksta rasti vietas, nes jos išmėtytos po visą teatro salę. Padeda senyvi tvarkdariai, dailiai uniformuoti. Susiradusi savo vietą, dairausi draugių. Viena sėdi ložėse, kita pačioje pirmoje eilėje, trečia kažkur parteryje už stulpo. Bet tai nesvarbu — Kiprą Petrauską visur girdėsi. Jis man buvo dainos srityje kaip Čiurlionis spalvų ir garsų pasaulyje.

Tas pats teatras dabar

Neseniai gavau laišką iš Kauno, kurį pacituosiu:

"Buvau teatre Kaune, naujai atremontuotame. Po teatru padaryti pusrūsiai iškloti šviesiu marmoru, padarytos rūbinės, rūkomieji kambariai. Teatras blizgėte blizga, bilietų negalima gauti. Solistai, kad būtų lengva duona, per mikrofonus dainuoja, nors teatro akustika labai gera. Kai dainuodavo Kipras Petrauskas, tai ne tik teatre, bet ir lauke buvo girdimas.

Aktorių gerų nėra. Dekoracijos menkos, baletas prastas, vien kojas pakilnoja, minas turi kaip mumijų, orkestras menkutis.

Tame teatre, naujai atremontuotame, 1938 m. aktorių kolektyvui su drama, baletu ir opera nereikėtų nei maivymosi, nei mikrofonų, viskas plauktų 'iš dūšios', kaip liaudis sako. Šių dienų žmonės tausoja savo balsą, kurio beveik neturi, scenoje maivosi daug, geros vaidybos nėra — gal aš jau labai senų pažiūrų, nesuprantu šito amžiaus.

Man taip juokingai atrodė scenoje vykstąs veiksmas septyniolikto amžiaus. Špaguojasi, dainuoti pribėga prie mikrofonų, nieko negalima suprasti, balsai nepritaikyti mikrofonams, be to, ne visi balsai tinka.

Žiūrėjau operetę 'Meile nežaidžiama' — labai menkas pastatymas; gal kiti vertina kitaip, jeigu leidžia viešumon. Negabieji yra nachališki ir visur pralenda, toks amžius . . ."

Štai kas liko iš Kauno teatro, kai jį palikau 1944 m. O dar paskutinį kartą, bene 1942 m. rudenį, buvau baleto "Bachčisarajaus fontanas" spektaklyje su a.a. savo tėveliu. Tai buvo baleto choreografo Kelbausko pastatyme. Kai spektaklis pasibaigė, žiūriu, mano tėtis, išsitraukęs nosinę ašaras šluosto. Klausinėju susirūpinusi, kas nutiko, o jis man sako: "Nesirūpink, matyt slogą gavau . . ." Taip sujaudino 61 metų išvargintą širdį.

Keturiasdešimt metų prailgo svetur. Nostalgijoje senstame, tik praeitis dar gyva, kol smegenys nesukalkėjo. Patys savyje ją laikome; be šaknų jokių syvų nepasisemsi. Jaunajai kartai neįdomi mūsų praeitis. Jie domisi ir myli dabartį — natūralus reiškinys.

Bet . . . aš esu dėkinga savo broliams Lietuvoje, kad jie taip gražiai pagerbė Kiprą Petrauską — pastatė jam tokį gražų paminklą. Rašo mano draugė Vilniuje: "Matydavau Kiprą kasdieną einantį pro aikštę, labai vienišą, palinkusį, taip tylų, lyg žingsnį skaičiuojantį . . . Staiga nebesustojo, nebeatėjo ir nebesugrįžo . . ."

Išėjo mūsų balsingieji dainiai. Jie nešė dainą pasaulio erdvėm, jie kėlė vienišą žmogų, tą kankinių tautos lietuvį.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Nuomojamų butų apsaugos įstatymas

Liepos 10 dieną Ontario provincija priėmė Nuomojamų butų apsaugos įstatymą (Rental Housing Protection Act).

Naujojo įstatymo tikslas — užtikrinti dabartinį kiekį nuomojamų butų prieinamomis kainomis visoje provincijoje. Jis nustato pakeistą procedūrą patvirtinimui sekančių projektų:

- Nuomojamų butų pavertimo bendranamiais (condominium).
- Panaudojimo nuomojamų butų kitam tikslui.
- Pavertimo nuomojamų butų kooperatyvu.
- Pardavinėjimo šėrų arba palūkanų kooperatyve.
- Nuomojamų butų sugriovimo.
- Nuomojamų butų atnaujinimo.
- Esamų nuomojamų butų nuomos nutraukimo.

Kadangi šie nauji nuostatai gali būti jums svarbūs, smulkesnių informacijų gausite užpildę ir išsiuntę šią atkarpą adresu:

Ministry of Housing, 4th floor, 777 Bay St.,
Toronto, Ontario M5G 2E5

Vardas bei pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____ Pašto kodas _____

Ontario Ministry of Housing
Hon. Alvin Curling, Minister

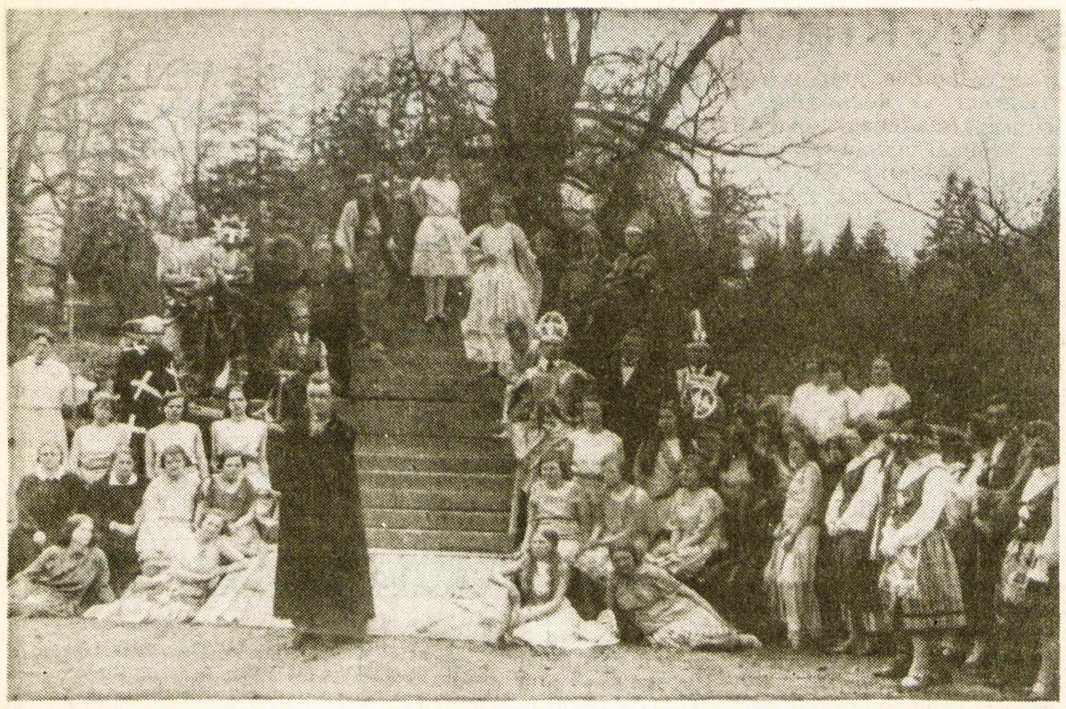

Nepaprastosios-reorganizacinės ateitininkų konferencijos metu Palangoje 1927 m. buvo suvaidinta Putino "Nuvainikuotoji vaidilutė". Priekyje matyti vaidila — IGNAS SKRUPSKELIS (kiti neatpažinti)

Baltistikos studijų dienos

Grįžus iš įdomaus suvažiavimo, kuriame paskaitas skaitė įvairių tautybių mokslininkai

RASA MAŽEIKAITĖ

Gyvename "ekspertų" bei specialistų gadynėje, nes mokslo bei technikoje per porą metų padaroma tiek pažangos, kad joks žmogus negali būti visažinis visose srityse. Dažnai ir moksliniai suvažiavimai būna įdomūs vien siauros srities specialistams. Todėl reikia prisipažinti, kad aš buvau nusprendus šiais metais (1986) nevažiuoti į "Association for the Advancement of Baltic Studies" suvažiavimą, rengiamą Madison mieste gegužės 29-31 d.d., nes neturėjau laiko pati paruošti paskaitos, ir buvo tik viena sesija paskaitų mano (viduramžių istorijos) specialybėje. Tačiau vistiek nuvažiavau gavusi Kanados lietuvių fondo paramą ir dar kartą įsitikinau, kad visiem lietuviam inteligentam šie suvažiavimai būtų ne tik naudingi, bet ir įdomūs.

Įdomiausia buvo išgirsti apie AABS organizacijos jau plačiai išsišakojusią veiklą, kuri dabar apima ne tik suvažiavimus ir mokslinio žurnalo leidimą, bet ir bendradarbiavimą su kitataučių mokslinėm organizacijom bei įsteigimą "Baltic Studies" fondo baltistikos studijoms bei AABS žurnalui paremti.

Galime spręsti kaip svarbi yra AABS veikla vien iš užpuolimų, kurių ši organizacija susilaukia Sovietų Sąjungoje. Pvz. neseniai rusų kalba išleistoje knygoje rašoma, kad AABS pagrįsta "antikomunizmu, antitarybiniu jausmu ir nacionalizmu", todėl, pagal AABS narius, "socialistinis internacionalizmas yra sutapatintas su tautiniu sunaikinimu". Ir norėdamas negalėtum geriau pagirti AABS išeivijos lietuviams, kurie dažnai mažai ja domisi!

Sovietiniai kaltinimai ypač keistai skamba, nes AABS organizacijai kaip tik būdingas tarptautinis bendradarbiavimas tarp lietuvių, latvių, estų ir kitų tautybių mokslininkų. Šių metų suvažiavime viduramžių istorijos sesijoje paskaitas apie numizmatiką skaitė airių ir vokiečių kilmės amerikiečiai Thomas Noonan ir William Urban bei iš Lenkijos atvykęs J. Szymanski. Man buvo labai įdomu pasikalbėti su šiais kitataučiais apie bendrai patirtus džiaugsmus ir vargus baltų senesniųjų laikų istorijos tyrinėjimuose. Konferencijoje dalyvavo ir mokslininkų iš Vokietijos, Švedijos ir Lietuvos. Tokioje aplinkoje prapuola visas perdėtas "lietuviškas kuklumas", t.y. jausmas, jog esame maža ir nežinoma tauta, atsiranda pasididžiavimas, kad baltistikos studijos susilaukė tiek įvairių tyrinėtojų.

Ta proga buvo surengta paroda esto Ivar Ivask poezijos bei piešinių, literatūrinis vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė Tomas Venclova, V. Bogutaitė ir latvių bei estų poetai. Tame vakare, deja, nebuvau, nes tuo metu laiminga sėdėjau tarp knygų Wisconsino universiteto bibliotekoje (lietuviams verta aplankyti Madisoną vien tik pamatyti labai retų Lietuvos istoriją liečiančių knygų rinkinį, kurį universiteto bibliotekai paliko a. a. prof. A. Sennas). Sekančią dieną į paskaitas apie Balį Sruogą atvyko jo našlė istorikė V. Sruogienė, kuri motiniškai rūpinasi mano studijom. O vakarais, vaikščiodama universiteto rajono gatvėmis, sutikau ir atnaujinau pažintis su keliais lietuviais kolegom. Galėtum visas tris konferencijos dienas labai maloniai praleisti vien pokalbiuose su lietuvių bei kitų tautybių akademikais ir kultūrininkais, nes AABS suvažiavimai sutraukia labai daug įvairių įsitikinimų ir profesijų žmonių.

Kadangi šiuo metu Toronte rūpinamės lietuvių archyvo įsteigimu ir jo finansavimu, buvo man naudinga sesija pokalbių apie latvių bei estų archyvus, kurie jau seniai veikia Amerikoje, o šiuo metu steigiami Toronte. Tokie pranešimai padeda išlaikyti viltį, kad ir mes sugebėsime įsteigti aukšto lygio archyvą — muziejų, nes sužinojau, kad estai Lakewood, N.J., jau turi archyvą 3,000 kvadratinių pėdų dydžio su $15,000 metiniu biudžetu. Jeigu jie gali, tai kodėl mes negalime?

Įsigalėjusį mumyse pesimizmą taip pat paneigia žinios, pateiktos kitoje sesijoje apie lietuvių, latvių ir estų studijų centrus: "Latvian Studies Centre" prie University of Western Michigan, "Chair of Estonian Studies" Toronto un-te, "Baltic Studies Centre" Wisconsin-Madison un-te, "Chair of Baltic Languages" Stockholme ir mūsų pačių lituanistikos katedra Ilinojaus universitete, kuri jau turi net 16 kursų. Jai atstovauti atvažiavo ne tik profesoriai B. Vaškelis ir V. Kelertienė, bet ir visas būrys laipsnių siekiantys studentų ("graduate students"), kurių užsidegimas lietuvių kalbos studijom griauna visas abejones lietuvių katedros veikla ateityje.

Kadangi tokios abejonės dažnai kyla dėl lėšų sutelkimo, AABS konferencijoje buvo kelios paskaitos vien šia tema. Gavome naudingų patarimų, kaip geriausiai pateikti prašymus valdžios fondams bei privatiems asmenim. Didžiulio "National Endowment for the Humanities" pareigūnas (ne baltietis) tiesiog prašė baltistikos specialistus siųsti prašymus šiam fondui, nes esą dabar Amerikoje (deja, NEH remia tik Amerikos gyventojus) politinis klimatas jiem palankus.

Daug dar buvo paskaitų apie lietuvių dramą bei poeziją, latvių tautosaką, sovietų istoriografiją, akademikų keliones į Lietuvą, Latviją bei Estiją ir kitų, kurias labai norėjau išklausyti, bet negalėjau, nes daug sesijų vyko tuo pačiu metu. Kaip ir po kiekvieno AABS renginio, tikrai nesigailiu dalyvavusi, o tik gailiuosi, kad negalėjau pamatyti bei išklausyti viso to, kas šiame suvažiavime buvo įdomu ir žavu.

Atsiųsta paminėti

KOSTAS BURBULYS, ŠVENTASIS RAŠtas. Antroji — ketvirtoji Mozės knyga. Komentarai — aiškinimai. Chicago, 1986 m. 262 psl.

Balys Pavabalys, MILŽINAI IR SLIBINAI. Sat(l)yriniai eilėra(k)ščiai. Išleido "Darbininkas" (341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA). Tiražas — 600 egz. Niujorkas 1984 m., 80 psl. Kaina — $5.00.

TRISDEŠIMT TREČIOJO

"Santaros-Šviesos" federacijos suvažiavimo, įvyksiančio 1986 m. rugsėjo 4-7 d.d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich.

PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 4 d., 2 v.

Vytautas Kavolis, "Nusivylimas istorija ir ištikimybės kuždesys". Eglė Juodvalkė, Laura Mačiuikė, "Moterys visuomenėje".

8 v. Antanas Šileika, "Jaunesnieji lietuviai menininkai Kanadoje".

Penktadienis, rugsėjo 5 d., 10 v.

Valdis Zeps, "Namų kalba svetimoje šalyje".

2 v. Algis Mickūnas, "Sąžinės istorinės formos ir dabartinis supratimas". Edvardas Kaminskas, "Medicinos etika".

8 v. Nijolės Martinaitytės poezijos rečitalis: "Mergaitė, moteris ir Nyka-Niliūnas".

Šeštadienis, rugsėjo 6 d., 10 v.

Viktoras Nakas, "Lietuvių veikla ir gyvenimas amerikietiškoje aplinkoje.

2 v. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Amžinasis Nykos-Niliūno grįžimas". Rimvydas Šilbajoris, "Kai kurie Nykos-Niliūno eilėdaros aspektai".

7.30 v. Algimanto Mackaus knygų fondo, AM & M fondo, "Santaros-Šviesos" federacijos ir multidisciplinarinių studijų instituto posėdžiai.

8.30 v. Literatūros vakaras: Raymond Filip, Eglė Juodvalkė, Liūnė Sutema, Rimas Vėžys.

Sekmadienis, rugsėjo 7 d., 10 v.

Saulius Sužiedėlis, "Požiūris į liaudį XIX amžiaus Lietuvoje".

Snaigės Valiūnaitės-Šileikienės grafikos paroda.

Naujų knygų sutiktuvės.

Norintieji dalyvauti prašomi iki rugsėjo 1 d. pranešti šiuo adresu:

Marija Paškevičienė, 3308 West 62nd Place, Chicago, IL 60629, USA.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

"Lietuva pasaulinėje literatūroje"

ANATOLIJUS KAIRYS

Tokiu pavadinimu 1985 m. pradžioje pasirodė prof. dr. Alfonso Šešplaukio-Tyruolio, ilgamečio Notre Dame vokiečių kalbos profesoriaus, straipsnių rinkinys, išleistas Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje.

Knyga 244 p., gražiai išleista. Joje yra 28 literatūriniai aprašymai iš pasaulinės įvairių autorių kūrybos Lietuvos istorijos tema nuo tryliktojo šimtmečio pradžios iki mūsų laikų. Knyga aprūpinta anglų ir vokiečių kalba santraukomis, bibliografinėmis pastabomis, pavardžių rodykle ir autoriaus pratarme. Tai labai palengvina orientaciją knygą skaitant.

Dauguma šių aprašymų jau buvo spausdinti periodinėje mūsų spaudoje, tačiau yra ir visai naujų. Straipsneliai neilgi, 6-8 psl., dėstomi trumpai ir aiškiai, griežtai į temą, gale padaromos autorinės išvados. Skaityti įdomu ir lengva. Ilgiau sustojama tik prie žymesniųjų pasaulinio garso autorių. Galbūt dėlto, kad straipsniai buvo taikomi mūsų spaudai, kuri ilgų rašinių nemėgsta.

Knyga suskirstyta į 3 skyrius: Ankstesnieji amžiai, Naujesnieji laikai ir XX amžius. Pirmasis — trumpiausias: vos keturi straipsniai, o paskutinysis ilgiausias — 13 straipsnių. Pirmame skyriuje yra Lietuvos atgarsiai "Prūsų žemės kronikoje", Suchenwirto "eiliuota kalba" apie žygį į Prūsus ir Lietuvą. Naujesnieji laikai apima lietuvių dainas vokiečių literatūroje, Goethę, Schillerį, Ad. Mickevičių, Lermontovą, Kraševskį, Merimee ir dar vieną kitą, o XX amžiui atstovauja O. V. Milašius, Sincleris, Č. Milošas ir dar keli, mažai girdėti vokiečių kilmės rašytojai. Kiekvieno straipsnio gale pridėti bibliografiniai duomenys apie kalbamąjį autorių ar aprašą liečianti literatūra. Tai lyg ir įvadas į platesnės apimties lektūrą. Autorius savo komentarų neduoda, klausimą pateikia dalykiškai. Pvz. Lietuvos pėdsakų jieškojimas Šekspyro "Audroje" ar "Žiemos pasakoje" — tik hipotezės, nes pėdsakai ir lieka pėdsakais — nieko nerasta, nieko nebuvo . . .

Nors autorius knygos pratarmėje sako, kad šiuos straipsnius jis parašė 50 metų laikotarpyje (1933-1983), tačiau neaišku, ar šie straipsniai išsemia lietuvišką tematiką "pasaulinėje literatūroje", kaip sako pats knygos pavadinimas, ar tėra tai, ką prof. Alf. Šešplaukis užtiko beskaitydamas vokiškai parašytas knygas? Manytume, kad "Lietuva pasaulinėje literatūroje" iš tikrųjų yra tik "Lietuva vokiškoje literatūroje". Būtų labai liūdna ir net skaudu, jei per visą tūkstantį metų (kai padažnėjo pasaulyje žinios apie Lietuvą) Lietuvos istorines žinias ar apskritai lietuvišką tematiką būtų panaudojęs toks mažas pasaulinio garso rašytojų skaičius.

Iš tiesų tiesiogine prasme apie Lietuvą mažai kas rašė net ir vokiškai. Herderis įvedė lietuvišką dainą į vokišką sąmonę, Goethė domėjosi Lietuvos liaudies kūryba, bet savo kūrybai nieko nepanaudojo, Schillerio "lietuviškas elementas" Demetrijuje yra daugiau lenkiškas, negu lietuviškas; Ad. Mickevičius pats buvo lietuvis, rašęs lenkiškai, tai vargu ar galima jį įrikiuoti į "svetimtaučius", O. V. Milašius irgi lietuvis, rašęs prancūziškai, o jo kūryboje tėra "prisiminimai" iš istorinės Lietuvos, neesminiai motyvai. Tą patį tenka pasakyti ir apie Č. Miloša ir dar vieną kitą lietuviškos ar pusiau lietuviškos kilmės autorius.

Prie tikrai lietuviška tematika pasinaudojusių autorių arba istorinius įvykius išplėtojusių galima priskirti tik Schodocho legendą "Lietuvis", Lermontovo "Lietuvaitė", Kraševskio "Vitolio rauda" ir Sinclerio "Džiunglės".

Baigiant reikėtų pabrėžti, kad visa eilė autorių yra vietinės reikšmės, labai mažai girdėti, pvz. Wichertas, Miegl, Lauckneris, Brustas, Schaperis . . . Taigi lietuviškų elementų įvedimas ar istorinių faktų panaudojimas savo kūryboje vargu tinka vadinti "pasauline literatūra".

Knyga, nežiūrint kelių mano asmeninių pastabų, yra labai vertinga ir rekomenduotina kiekvienam mūsų skaitytojui. Įdomu ir net reikia žinoti, ką svetimieji yra apie mus rašę, kaip mūsų istoriją ar istorinius asmenis panaudoję ir ką savo kūrybai yra pasiskolinę iš mūsų tautos praeities. Knyga gaunama "Drauge" ir pas platintojus.

Torontiškio "Gintaro" šokėja RIMA ZAVYTĖ Abrūsėlio šokyje O. Burzdžius

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Arnoldas Voketaitis Čikagos Northwestern universitete praėjusį semestrą dėstė du dramos kursus operos solistams. Lapkričio mėnesį jis yra pakviestas dainuoti L. Beethoveno "Devintosios simfonijos" atlikime Tokijo mieste, Japonijoje.

Juozo Brazaičio "Raštų" VI tomas jau baigiamas spausdinti "Draugo" spaustuvėje. Didesnė tomo pusė tenka J. Brazaičio 1965 m. išleistai knygai "Vienų vieni". Toman taipgi įjungta įvairių straipsnių rezistencinėmis temomis. Velionies "Raštus" leidžia "Į laisvę" fondas lietuviškai kultūrai ugdyti.

Prof. dr. Antanas Maceina, gyvenantis V. Vokietijoje, išleisdinęs knygą "Išlaisvintoji teologija", rašo veikalą apie Lietuvos krikščionybę jos 600 metų sukakties proga. Išleidimu rūpinasi sukakties minėjimo komitetas. Knyga greičiausiai bus spausdinama Italijoje, nes ten spaudos darbas žymiai pigesnis. Prof. dr. A. Maceina buvo susirgęs, turėjo žandikaulio operaciją.

A. a. Eugenijus Bandzevičius, Lietuvos baleto veteranas, gegužės 25 d. mirė ir buvo palaidotas Lubbocke, Texas valstijoje. Ten jis dirbo mokytoju Larrymore šokių studijoje, turėjo savo baleto studiją. Velionis gimė 1907 m. gruodžio 20 d. Rusijos Ostrove. Gimnaziją lankė Kaune, 1925 m. baigė Kauno teatro baleto mokyklą. Iki 1944 m. vasaros jam teko būti baleto solistu ir baletmeisteriu, šokti 28 baletų ir 30 operų spektakliuose. Pokarinės Vokietijos Augsburge velionis 1947 m. paruošė L. Delibo "Kopelijos" spektaklį, jin įjungdamas iš Lietuvos pasitraukusius baleto šokėjus.

Susipažinimui su Juozo Masilionio "Lietuvių kalbos sintakse" buvo skirta gegužės 16 d. vakaronė Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje. Vakaronę surengė JAV LB švietimo taryba, Pedagoginis lituanistikos institutas ir Aukštesnioji lituanistikos mokykla Čikagoje. Naują leidinį aptarė lituanistas Ignas Serapinas, džiaugdamasis sintaksės sistemingumu, gražiu pavyzdžių parinkimu, lengvai suprantamu jų aiškinimu. I. Serapinas taipgi kalbėjo apie Vokietijon išvežtą Kybartų gimnazijos biblioteką, kurios knygos apkeliavo visas pokarinėje V. Vokietijoje veikusias lietuviškas gimnazijas. Vakaronėje dalyvavo kalbininkas dr. P. Jonikas, lituanistikos katedros Ilinojaus universitete vedėjas dr. B. Vaškelis, dr. V. Kelertienė, kun. J. Vaišnys, SJ.

Didelę spragą LTM Čiurlionio ansamblyje Klivlande paliko jo steigėjo ir vadovo kompoz. Alfonso Mikulskio mirtis 1983 m. spalio 14 d. Ją dabar stengiasi užpildyti beveik 30 metų ansamblio chormeisteriu dirbęs muz. Rytas Babickas, pakviestas naujuoju vadovu. Plačiajai lietuvių visuomenei R. Babickas daugiau žinomas kaip Klivlando vyrų okteto steigėjas ir ilgametis vadovas. Jis taipgi ilgus metus vadovauja Šv. Jurgio parapijos chorui Klivlande. Kanklių orkestrėlio vadove ir toliau liko jaunąsias kanklininkes paruošianti Ona Mikulskienė. Pirmąjį savo koncertą su naujuoju vadovu R. Babicku LTM Čiurlionio ansamblis surengė birželio 22 d. Dievo Motinos parapijos salėje. Koncerte buvo atlikta devyniolika dainų ir du A. Mikulskio kūrinėliai kanklių orkestrėliui — "Ar aš ne vyšnelė", "Lietuviškų tautinių šokių siuita". Orkestrėlis turi septynias jaunas kanklininkes, baigusias O. Mikulskienės kanklių studiją. Dainininkų skaičius ansamblyje yra sumažėjęs iki 39. Vadovas R. Babickas tikisi surasti bent dešimtį naujų narių. Pirmajam koncertui R. Babickas buvo paruošęs devynias liaudies dainas. Keturias harmonizavo pats R. Babickas — "Per šilelį jojau", dzūkiškas "O ant kalnelio", "Du bicinėliu", "Oi cykiai, cykiai". Kitas repertuaro atnaujiniman įjungtas dainas harmonizavo: "Už Raseinių" — J. Naujalis, "Augo bernelis" — L. Abarius, "Tykus buvo vakarėlis" ir "Lygioj lankelėj" — J. Švedas, "Oi džium džium" — N. Martinonis. Kitos koncerte skambėjusios dainos priklausė A. Mikulskio paruoštam repertuarui. Koncerto dalyviai džiaugėsi gražiu naujojo vadovo R. Babicko įnašu. LTM Čiurlionio ansamblis, po savo steigėjo A. Mikulskio mirties nekoncertavęs ir negastroliavęs, dabar jau priima kvietimus ir į kitas lietuvių kolonijas.

Kompoz. Benjaminas Gorbulskis, gimęs 1925 m. rugsėjo 14 d. Kaune, po ilgos ir sunkios ligos mirė Vilniuje liepos 14 d. Velionis kūrybinėn veiklon įsijungė 1958 m. baigęs Vilniaus konservatoriją. Pagrindinį dėmesį skyrė operetėms ir lengvo žanro dainoms, įsijungdamas į estradinės muzikos pionierių eiles Lietuvoje. Muzikiniame Kauno teatre buvo pastatytos B. Gorbulskio operetės "Meilė ir skarda", "Laikas pamilti", "Trys vakarai", "Adomas nenori būti Adomu". Čia taipgi rampos šviesą išvydo muzikinis jo veikalas "Don Žuanas arba meilė geometrijai", opera "Frank Kruk", baletas vaikams "Mikės nuotykiai". Plačiai buvo paplitusios B. Gorbulskio dainos ir muzikinės pjesės. Palaidotas liepos 16 d. Vilniuje, Antakalnio kapinėse.

Henrikas Banys, baleto solistas Vilniaus operos ir baleto teatre 1945-71 m., mirė liepos 17 d. Velionis gimė Šiluvoje 1927 m. birželio 26 d. Baleto studiją Kauno operos ir baleto teatre baigė 1944 m. Sukūrė daug vertingų vaidmenų įvairiuose baletuose: Marių — J. Juzeliūno balete "Ant marių kranto", Ugnių — J. Indros "Audronėje", Albertą — A. Adamo "Žizelėje", Zigfridą — P. Čaikovskio "Gulbių ežere", Antaną — J. Pakalnio "Sužadėtinėje". Gastroliavo Lenkijoje, Turkijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Burmoje, Kambodijoje, Tailandijoje bei kitose šalyse. Palaidotas Antakalnio kapinėse liepos 22 d.

Muzikinis Kauno teatras savo XXXVI-jį sezoną užbaigė premjera, kuriai buvo pasirinktas muzikinis kompoz. G. Kuprevičiaus ir V. Palčinskaitės spektaklis "Aš tau siunčiu labų dienų", režisuotas G. Žilio. Choreografiją paruošė Leningrado konservatorijos diplomantas J. Smoriginas, scenovaizdžius — dail. V. Idzelytė, pagrindinius vaidmenis — aktoriai V. Blažys, A. Domeika ir E. Gutauskas. Pasak rež. G. Žilio, spektaklis skiriamas vaikams, bet jo muzikinė dramaturgija, gilus poetiškas tekstas sudomins ir suaugusius.

Vytauto Klovos opera "Pilėnai", sukurta prieš 30 metų pagal J. Mackonio libretą, vis dar tvirtai laikosi Vilniaus operos ir baleto teatro repertuare. Naują sceninę "Pilėnų" versiją dabar, baigiantis šiam sezonui, paruošė dirigentas R. Geniušas, rež. E. Domarkas, dail. J. Malinauskaitė ir chormeisteris A. Arminas. Ši populiari opera dabar turi didelį atlikėjų pasirinkimą. Margirio vaidmenį yra paruošę bosai V. Prudnikovas, S. Dirsė, P. Urkauskas, Eglės — sopranai G. Apanavičiūtė, I. Milkevičiūtė, S. Jonaitytė, Mirtos — mezzo-sopranai N. Ambrazaitytė, A. Stasiūnaitė, V. Šiškaitė, Danilos — tenorai V. Noreika, G. Grigorianas, S. Larinas, Č. Nausėda, Udrio — baritonai E. Kaniava, E. Vasilevskis, A. Markauskas, Potiko — bosai A. Lietuvninkas, V. Bakula, Ulricho — bosai H. Zabulėnas ir V. Kuprys.

Dail. Jono Kuzminskio memorialinis muziejus atidarytas Betygaloje, kur jam teko gimti, augti, semtis kūrybinio įkvėpimo. Rodiniai sutelkti penkiose muziejaus salėse: nuotraukos, dokumentai, paveikslai — nuo pirmųjų motinos portretų, Dubysos slėnių vaizdų iki pasaulį apkeliavusių raižinių lietuvių liaudies dainų temomis, knygų iliustracijų. Muziejuje taipgi įrengta kūrybinė dail. J. Kuzminsko studija su velionies darbo įrankiais bei kitais jo aplinkos daiktais.

Tradicinis medikų poezijos pavasaris šiemet jau aštuonioliktą kartą birželio 21-22 d.d. buvo surengtas Jurbarko kultūros rūmuose. Literatūros vakare savo kūrinius skaitė medikai literatai — poetas E. Selelionis, prozininkas J. Skliutauskas, satyrikė F. Taunytė bei kiti gydytojai ir medicinos seserys. Šventės laureatais paskelbti ir ąžuolo lapo vainikais papuošti poetai — J. Sučylaitė (Kaunas), J. Tertelis (Druskininkai), D. Milukaitė (N. Akmenė), prozininkai — L. Barzdeikienė (Kaunas), G. Sapetka (Šakiai), R. Vaitkevičienė (Vilnius). Šventės dalyviai lankėsi memorialiniame P. Cvirkos muziejuje, susipažino su istorinėmis Jurbarko vietomis. XIX-sis medikų poezijos pavasaris 1987 m. įvyks Zarasuose.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6 1/2%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7 1/2%
term. indėlius 2 metų	7 1/2%
term. indėlius 3 metų	7 1/2%
pensijų s-tą	7 3/4%
spec. taup. s-tą	6 1/2%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6 1/2%
depozitų-čekių s-tą	5 1/2%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ - su
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas
VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,
mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.
Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas; sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Inž. GEDAS A. SAKUS nuo 1986 m. liepos pradžios paskirtas "Bell-Northern Research" (BNR) bendrovės prezidentu. Dvidešimt ketverių metų laikotarpyje jis turėjo eilę aukštų ir atsakingų pareigų giminingoje "Northern Telecom Canada" bendrovėje, įskaitant viceprezidento ir grupės viceprezidento pareigas. BNR ir "Northern Telecom Canada" priklauso tai pačiai telefoninių ryšių bendrovių grupei: pirmoji jų yra tyrimų ir gaminių tobulinimo laboratorija, antroji — telefoninių ryšių reikmenų gamybos bendrovė. Kadangi BNR yra galbūt didžiausia ir svarbiausia tyrimų laboratorija Kanadoje, gerai žinoma telefoninių ryšių srities inžinieriams visame pasaulyje, Gedo Sakaus paskyrimas šiom svarbiom ir atsakingom preigom yra džiugi naujiena visai Kanados lietuvių bendruomenei

RAIMUNDAS N. NAMIKAS, B.A. R.T.(R), radiologijos technologas, našlės Onos sūnus, 1986 m. birželio 16 d. baigęs humanitarinius mokslus (Liberal Arts) Toronto universitete bakalauro laipsniu. Jau seniai dirba Daktarų ligoninėje Toronte radiologijos skyriaus vedėju. Universitete studijavo vakarais. Su žmona Elena augina du sūnus — Simoną ir Juozą, priklauso Lietuvos kankinių parapijai, jūrų skautininkų grandžiai ir "Gintaro" ansamblio veteranų grupei

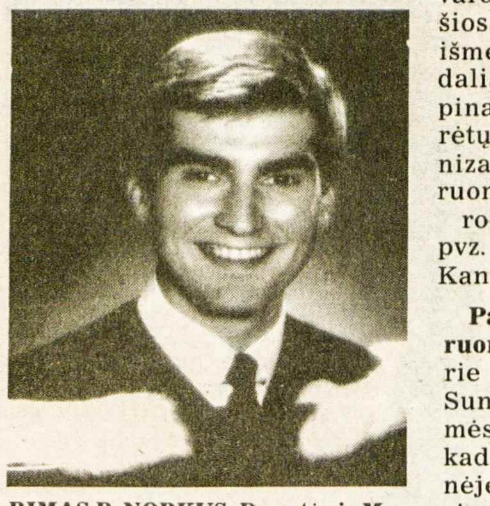

RIMAS P. NORKUS, Danutės ir Mečio sūnus iš Ontario Delhi, 1986 m. baigęs Toronto universitete mechaninę inžineriją bakalauro laipsniu (Bachelor of Applied Science)

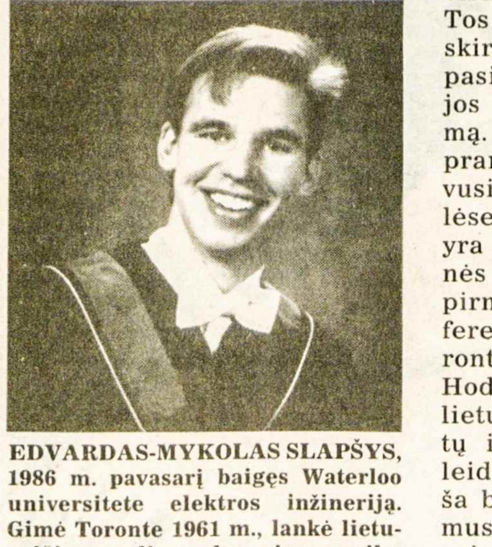

EDVARDAS-MYKOLAS SLAPŠYS, 1986 m. pavasarį baigęs Waterloo universitete elektros inžineriją. Gimė Toronte 1961 m., lankė lietuvaičių seselių vadovaujamą vaikų darželį, baigė Maironio mokyklą. Skautų organizacijos narys, "Gintaro" ansamblio šokėjas. Mokydamasis gimnazijoje, buvo kanadiečių irklavimo klubo nariu ir 1982 m. tarptautinėse varžybose laimėjo aukso medalį keturiukių grupėje. Dirba "Garret" bendrovės komunikacinės inžinerijos skyriuje

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kairioji liberalių pažiūrų Kanados spauda labai išgarsino ministerio pirm. B. Mulronio kelionę Londonan į Britanijos bendruomenės septynių vadų konferenciją, svarsčiusią griežtesnes sankcijas baltųjų rasistų valdomai P. Afrikos respublikai. B. Mulroney buvo paskelbtas didžiausiu tų sankcijų čempionu, nors jų labiausiai reikalauja Britanijos bendruomenei priklausančios Afrikos negrų valstybės ir kai kurios Karibų jūros valstybėlės. Buvo rašoma, kad jau trumpame susitikime su premjere M. Thatcher Kanadoje ministeris pirm. B. Mulroney ją įtikins pakeisti nuomonę ir įsijungti į griežtųjų sankcininkų eiles. Britanijos premjerė M. Thatcher, remiama JAV prez. R. Reagano, "apartheido" politikos atšaukimo ir laisvės P. Afrikos negrų daugumai siekia politiniu spaudimu. Griežtos sankcijos sugriautų P. Afrikos ekonomiją, dėl jų labiausiai nukentėtų negrai šioje respublikoje, negrų valstybės Zambija ir Zimbabvė, kurių prekyba su užsieniu vyksta per P. Afrikos uostus.

Ministeris pirm. B. Mulroney Londono konferencijoje su penkių kitų valstybių vadais patvirtino griežtesnes sankcijas, bet neįstengė palaužti Britanijos premjerė M. Thatcher tvirtos laikysenos. Kanadon jam teko grįžti be spaudos pranašauto didelio laimėjimo, kuriuo būtų tapęs premjerės M. Thatcher užimtos pozicijos pakeitimas. Neįvyko ir jos pranašautas susikirtimas su karaliene Elzbieta dėl galimo Britanijos bendruomenės sugriuvimo. Spaudoje prisimenamas kitas Kanados konservatorių ministeris pirm. J. Diefenbakeris, turėjęs daug įtakos P. Afrikos pašalinimui iš Britanijos bendruomenės 1961 m. Dabar visi mato, kad tai buvo didelė klaida: Britanijos bendruomenės valstybės kelia reiklavimus P. Afrikos respublikai, nors ji nėra šios organizacijos narė. Reikalavimai turėtų didesnį svorį, jeigu P. Afrikos respublika būtų pilnateisė Britanijos bendruomenės narė. Šios organizacijos politinį susilpnėjimą savo vedamajame svarstė Toronto dienraštis "The Globe and Mail". Trečiojo pasaulio karingai nusiteikusios valstybės iš Britanijos bendruomenės norėtų išbraukti ir pačią Britaniją, tačiau be jos vardo negalima įsivaizduoti šios organizacijos. Britanijos išmetimu būtų prarastas trečdalis organizacijai jos parūpinamų lėšų. Iš Londono turėtų išsikraustyti ir šios organizacijos sekretoriatas. Bendruomenės vadovybė nekaip atrodytų, jeigu sekretoriatas pvz. būtų perkeltas Otavon ar Kanberon.

Pasikeitimus Britanijos bendruomenėje aptaria ir kai kurie dienraščio "The Toronto Sun" bendradarbiai. Britų kilmės M. Porteris atvirai rašo, kad Britanijos bendruomenėje reikia palikti tik keturias valstybes — Britaniją, Kanadą, Australiją ir N. Zelandiją, išjungus visas Azijos ir Afrikos šalis, turinčias visiškai skirtingus interesus. Tos šalys galėtų sudaryti atskirą organizaciją, galbūt net pasilikdamos senąjį Britanijos bendruomenės pavadinimą. Karalienė Elzbieta tada prarastų šį titulą kai kurių buvusių Britanijos kolonijų eilėse. Imperijos laikai betgi yra praėję. Panašios nuomonės yra Kanados ministerį pirm. B. Mulronį Londono konferencijon lydėjęs "The Toronto Sun" korespondentas D. Hodgsonas. Pasak jo, net ir lietui lyjant matyti, kad Britų imperijos saulė jau nusileidusi, nors Londone dar muša būgnus budistai, atsišaukimus gatvėse dalina marksistai, prieš Indijos premjerą Rajivą Gandhį demonstruoja sikai, simboliniame karste nešamos gėlės žuvusiems P. Afrikos respublikoje. Iš tikrųjų Londone š. m. rugpjūčio 4 d. buvo daug praeivių, žinančių, kad Britų bendruomenės saulė jau nusileidus ir kad ji leidžiasi rasistinei P. Afrikos politikai.

Užbaigęs konferenciją Londone, Kanados minsteris pirm. B. Mulroney spaudos konferencijoje drąsiai pareiškė, kad Britanijos premjerė M. Thatcher už atsisakymą sustiprinti sankcijas P. Afrikos respublikai turės atsakyti rinkėjams Britanijos parlamento rinkimuose. Išvadą tada turės padaryti patys rinkėjai. B. Mulroney neįsijungė į aštrius premjerės M. Thatcher puolimus, bet ir nebandė jos ginti. Atsakomybė laukia ir iš Londono grįžusio ministerio pirm. B. Mulronio. Otavoje jo laukė nemalonūs Gallupo instituto viešosios nuomonės tyrimo duomenys, kuriuose net 60% apklausinėtų kanadiečių pareiškė savo nepasitenkinimą konservatorių vyriausybe, ja buvo patenkinti tik 25%, svyravo 15%. 1984 m. pabaigoje su dideliu laimėjimu valdžion atėjusiais konservatoriais buvo patenkinti 45% kanadiečių, nepatenkinti — 25%, nepadarę išvados — 30%. Ministeris pirm. B. Mulroney yra įsipareigojęs Kanados sankcijas P. Afrikos respublikai paruošti ir paskelbti iki š. m. spalio 1 d. Jis vis dar gyvena kairiosios liberalių pažiūrų spaudos išjudinta viltimi, kad sankcijų dėka iškils į pasaulinių politikų eiles, nors daug kam atrodo, kad Kanadoje didžiausias svoris tenka vidiniams pačios Kanados reikalams, o dėl jų kaip tik ir kyla rinkėjų nusivylimas didelę atstovų daugumą parlamente turinčiais ir jokių didesnių sprendimų nedarančiais konservatoriais. Didžiausią spaudimą rasistinei P. Afrikos valdžiai gali išvystyti ne Kanada, o Jungtinės Amerikos Valstybės, stiprius prekybinius ryšius turinčios dvi Europos valstybės — Britanija ir V. Vokietija.

Skautų veikla

• Liepos 19-20 d.d. Romuvos stovyklavietėje paruošiamuosius darbus atliko dr. A. Dailydė, inž. A. Viskontas, ps. St. Kuzmas, p. A. Vasiliauskas.

• Liepos 25 d. Romuvoje baigti skaučių "Gintaro" mokyklos kursai, kuriems vadovavo s. G. Matonienė. Taip pat buvo atvykusios seserijos v.s. S. Gedgaudienė ir jos pavaduotoja v.s. M. Vasiliauskienė. Kursus lankė devynios skautės iš Čikagos, viena iš Hamiltono ir viena iš Toronto — prit. sk. L. Mockutė.

• Rugpjūčio 4 d. pasibaigė 10 d. Romuvoje skautų-čių stovykla "Palanga". Stovykla pasižymėjo gera nuotaika ir įdomiais užsiėmimais. Stovyklavo per 120 skautų-čių iš Toronto, Hamiltono, Ročesterio, Detroito, Čikagos ir kitur. Stovyklos viršininke buvo s. A. Baltakienė, komendatu — ps. dr. A. Dailydė, ūkio vedėju — ps. St. Kuzmas, laužavede — J. Neimanienė, laikraštėlio redoktorium — v.s. Č. Senkevičius, dvasios vadu ir programos vedėju — v.s. kun. A. Saulaitis. **J.D.B.**

Iškilūs sportininkai

Lydija Žaliauskaitė, 10 metų amžiaus, dalyvavo tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose "The International Youth Meet of Champions" Plainfield, N.J., 1986 m. rugpjūčio 2-3 d.d. Ji ten iškovojo I vietą šuolyje į aukštį, iššokdama 1.17 m; be to, pateko į baigmę šuolyje į tolį; nušoko 3.62 m ir liko VII vietoje. Abi pasekmės labai reikšmingos, nes varžybose dalyvavo visos Š. Amerikos prieauglio klasės laimėtojai.

Aleksandras Žaliauskas, 15 metų amžiaus, 1986 rugpjūčio 9 d. dalyvavo Kanados "Legion Championships" (veteranų) surengtose varžybose Sudburio mieste ir laimėjo du aukso medalius: nušoko į tolį 6.44 metro (nauja geriausia asmeninė pasekmė) ir iššoko 1.96 m į aukštį (naujas varžybų rekordas). Š. m. liepos 26-27 d.d. Aleksandras dalyvavo Ontario lengvosios atletikos čempioninėse varžybose Burlingtone ir laimėjo 2 aukso bei 1 bronzos medalius. Šuolyje į aukštį pasiekė 1.95 m, trišuolyje 13.06 m, šuolyje į tolį 6.30 m (III vieta).

Golfo žinios

Šiaurės Amerikos lietuvių metinės golfo pirmenybės 1986 m. rengiamos Toronto apylinkėje rugpjūčio 30-31 d.d. Georgetown golfo klubo aikštėje. Pradžia — 10 v.r. Pabaigtuvių vakaras bus "Delta Inn" Mississaugoj rugpjūčio 31 d. su vakariene, muzika ir šokiais.

Toronto ir apylinkės žaidėjų dalyvavimas turnyre ir pabaigtuvėse — tik su rezervacija iš anksto, kuri turi būti atlikta iki rugpjūčio 22 d. Turnyre dalyvių skaičius ribotas. Norintys išvengti apsivylimo turi registruotis kuo anksčiau. Skambinkite telefonu varžybų sekcijos pirmininkui Petrui Stauskui 251-3467 arba rengėjų komiteto primininkui Daniui Laurinavičiui 656-6167.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6 1/2% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo .... 11 %
7 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7 1/4% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
7 1/4% už 2 m. term. indėlius	1 metų .... 10 %
7 1/4% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10 1/4%
7 3/4% už pensijų planą	3 metų 10 1/2%
6 1/2% už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
6 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuošimčiu
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita	1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
5 1/2% už čekių s-tas (dep.)	(variable rate)

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų – $149,900.
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų – $142,500.
HIGH PARK – 13 kambarių — $269 [illegible]
QUEEN BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.
MARYLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.
PARDUOTA PARDUOTA
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD x. De LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliuminines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

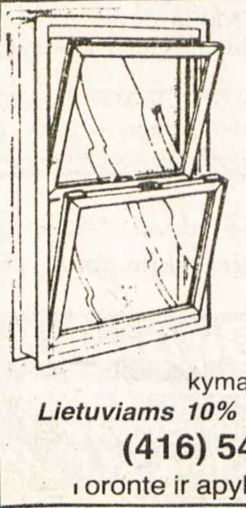

A†A
PRANEI SIMINKEVIČIENEI
mirus,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiame jos dukrai PRIMAI, žentui BRONIUI, jų vaikams ir visiems giminėms okupuotoje Lietuvoje bei laisvajame pasaulyje –

S. Varanka,
Vilniaus krašto lietuvių sąjunga

Vancouver, B.C. Lietuvių Bendruomenės veikliai narei
A†A
ELENAI GUMBELIENEI
mirus,

liūdesio valandoje velionies vyrui EDVARDUI ir jos sūnui reiškiame gilią užuojautą bei sykiu liūdime –

Stasė ir Antanas Kenstavičiai

A†A
JONUI KARTAVIČIUI
mirus,

jo žmoną TERESĘ, dukterį GENĘ, sūnus – ROMĄ ir VIDĄ nuoširdžiai užjaučiame –

Arūnas ir Eleonora Jonikai
Justinas ir Margarita Zubrickai
Regina

TORONTO ONT

A.a. B. Pabedinskienės atminimui KL fondui paaukojo: $20 — Leopoldas Balsys, Apolinaras ir Stefa Sakus; $10 — St. Grigaliūnas.

A. a. Liongino Leknicko atminimui vietoje gėlių Gaižučių šeima paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Bernadetos Dumčiuvienės atminimui J. Sakalauskas paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Luciui-Jonui Bacevičiui mirus, vietoje gėlių jo atminimui paaukojo Tautos fondui $50 Natalija Navickienė, $20 Tania Gureckienė.

A. a. Antano Šukaičio atminimui aukojo "Tėviškės žiburiams" Delhi tautietės: $10 — M. Rudokienė, M. V. Ratensper, D. Baltulienė, Br. Rudokienė (Tillsonburg, Ont.).

Pagerbdami a.a. Pranę Siminkevičienę, Bronė ir Vytas Palilioniai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Audrius K. Vaidila Toronto universitete baigė komercinius mokslus — verslo administraciją magistro laipsniu.

Svečiai iš Australijos — Genė Baltutytė, Valė ir Algis Balnioniai lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir atnaujino prenumeratą. Juos lydėjo Lelė Yčienė.

Skautų stovykloje, surengtoje Romuvos stovyklavietėje, buvo leidžiamas vieno puslapio laikraštėlis "Žara", iliustruotas piešinėliais. Išėjo 6 numeriai. Stovyklos šūkis: "Romuva dar gyva, tegyvuoja Lietuva!"

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką prel. dr. Juozui Tadarauskui, išrūpinusiam Šv. Tėvo palaiminimą Vilijos Juškevičiūtės ir Denio Govėdo jungtuvėms Lietuvos kankinių šventovėje š. m. liepos 19 d.

Vilija ir Denis Govėdai
Pranas ir Danutė Juškevičiai

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

LEOKADIJOS NAKROŠIENĖS lietuviškų lėlių rinkinys, vaizduojantis jaunamartę tarp savo palydovių, buvo išstatytas tautodailės parodoje "Vilniaus" paviljone Toronte tautybių dienomis **Nuotr. St. Dabkaus**

Pasaulino masto prekybos centras

Milžiniškas prekybos ir pramogų centras Edmontone

JUOZAS POPIKAITIS

Daugelis Kanados ar JAV gyventojų yra girdėję ar buvę West Edmonton Mall (WEM). Ten yra didžiausias pasaulyje prekybos centras (per 5 milijonus kv pėdų). Jis imponuoja ne vien savo didumu, bet ir nuostabiais įrengimais.

Per oficialų trečios fazės atidarymą 1985 m. rugsėjo 10 d. jis savininkų imigrantų Kanadon šeimos ir vietinės spaudos buvo pavadintas aštuntuoju pasaulio stebuklu.

WEM istorija

Pirmoji dviejų aukštų pastato dalis, apie 1,150,000 kv pėdų, buvo oficialiai atidaryta 1981 m. rugsėjo 15 d. Kaina — 200 milijonų dolerių. Jame buvo 220 skirtingų parduotuvių, įskaitant restoranus, teatrus, administracijos įstaigas ir pan.

Antroji statybos fazė buvo oficialiai atidarytta 1983 m. rugpjūčio 17 d. Tai 1,125,000 kv pėdų priedas, dviejų aukštų tęsinys, kainavęs apie 250 mil. dolerių. Šiame priede įsikūrė 240 skirtingų prekybos bei patarnavimo vietų, įskaitant ledo rūmus — ledo ritulio bei čiuožimo aikštę.

Šioje statybos dalyje yra taip pat "Fantasyland", panšus į Kalifornijos "Disneyland".

Trečios fazės priedas — 2.8 mil. kv pėdų pastatas, kainavęs per 500 mil. dolerių, buvo oficialiai atidarytas 1985 m. rugsėjo 10 d. Tai didžiausia, daugiausia kainavusi ir įdomiausia centro dalis. Čia, 400 pėdų ilgumo ir 30 pėdu gilumo ežere, kristalo skaidrumo vandenyje, tarp natūraliai atrodančių koralų ir jūros dugno matyti ispanų laivo "Santa Maria" replika, kuriuo Kolumbas atplaukė į šį žemyną. Gretimai įrengta prieplaukia 4 povandeninių laivų, kuriais po vandeniu, kiekviename, gali plaukti 25 asmenys. Yra ir delfinų teatras, kur 4 treniruoti delfinai be jokio mokesčio žiūrovams kasdien atlieka įvairią programą. Šiame milžininškame centre po vienu stogu yra 800 įvairių prekybos bei patarnavimo įstaigų, 20 kino teatrų, golfo parkas, 135 užkandinės, automobilių parduotuvė, įvairių profesijų — gydytojų, dantistų, advokatų ir kt. įstaigos. Lauke, prie pastato, dviejuose aukštuose, yra vietos 30.000 automobilių.

Statyba

Matyti geros kokybės statyba, medžiaga ir prabanga. Visas WEM pastatas padengtas marmoru, importuotu iš Italijos, didžiuliais, vietom iki lubų aukštumo veidrodžiais, chromu, žalvariu. Daug skulptūrų, įvairaus dydžio ir formos fontanų, prie kurių auga didžiulės palmės ar kiti tropiniai augalai. Lubas puošia dideli sietynai, turintys, kiekvienas, 2000 mažų žibintų. Iš viso centre yra 236.000 skirtingų šviesų. Visas pastato stiklas yra specialiai gamintas, nedūžtamas.

Kiti įvairumai

Skirtingose WEM vietose, daugiausia Pagrindinėje alėjoje ar jos sankryžose yra 10 didžiulių, stiklinių paukščiams patalpų, kuriose dalyviai gali pasigėrėti šio ar egzotinių kraštų paukščiais. Yra taip pat 26 didžiuliai akvariumai, kuriuose galima matyti 900 skirtingų žuvų ar panašių vandens gyvių, atvežtų iš Havajų, Filipinų ar Australijos vandenų. Apie 15 asmenų turi pastovų darbą šiuose akvariumuose. Mažų ar paaugusių vaikų džiaugsmui yra mažas zoologijos sodas, kuriame laikomi naminiai gyvuliai — ožkos, maži arkliukai, kralikai, taip pat paukščiai — vištos, antys ir kt.

Vykdomi neužbaigti darbai

Tai antros fazės statybos "Fantasyland" skyriuje, didžiulis "Roller Coaster", kuris turės 3 kilpas ir bėgius mylios ilgumo. Įrengiamas "Looping starship", kuris važiuos vertikaliame pailgame rate, 86 pėdų aukštyje kabantis galva žemyn. Numatyta astronautų bazė, kurioje bus pergyvenamas tarsi žemės drebėjimas, rūke šaudant į erdvės priešus lazerio ginklais. Taip pat bus keletas kitų vaizduotės padarinių tikrovėje.

Vyksta ir trečios fazės dideli neužbaigti projektai — 9 aukštų, 360 kambarių viešbutis ("Fantasyland Hotel"). Jame kiekvienas aukštas turės kambariuose skirtingo krašto dekoracijas ir muziką. Erdvūs kambariai turės bufetą, maudyklą (jacuzzis). Tikimasi, statyba bus baigta šių metų vasarą.

Prie viešbučio įrengimas didžiulis vandens parkas, kuris turės 22 vandens slides (waterslides) ir greičio slides (speedslides) 85 pėdų aukštyje.

Ghermazian šeima

Šio milžiniško centro savininkai yra Ghermazian šeima. Keturi broliai — Eskandar, Nader, Raphael ir Bahman yra gimę Irane; imigravo Kanadon su tėvais apie 1958 m. Jų tėvas Jacob Ghermazian, 85 m. yra gimęs Rusijos Azerbeidžane, vėliau gyveno Turkijoje, iš kurios persikėlė į Iraną. Ten prekiavo daugiausia persiškais kilimais. 1958 m. iš Irano su šeima imigravo Kanados Montrealin. Čia pradėjo taip pat prekybą kilimais; kartu su Niujorkan imigravusiu broliu Jokūbu atidarė ir ten importuotų kilimų prekybą Ghermazian Bros. vardu. Paaugę vaikai įstojo į McGill universitetą, kurį su komercinių mokslų diplomu baigė Rafaelis, mokąs anglų, prancūzų, persų, arabų, turkų ir vokiečių kalbas. Jokūbas su žmona Nanehjan ir visi 4 sūnūs su šeimomis stengiasi gyventi arti vienas kito, vengia viešumos ar ištaigingų užsienio automobilių. Jie gyvena keturiuose šalia vienas kito namuose — vilose, nuošalioje ir ramioje gatvėje, vakarinėje Edmontono dalyje. Jų šūkis yra darbas ir šeima.

Niekas nežimo jų religijos, nors kalbama, kad senjoras Jokūbas yra žydų kilmės, tačiau nė viena Edmontono sinagogų nėra jų užregistravusi nariais: nėra jie registruoti nė mahometonų centre, nors jo statybai yra paaukoję $35.000. Jie dovanojo taip pat 1,5 akro žemės sklypą, esantį netoli WEM, vertą pusę milijono dolerių rinkos kaina, katalikų Gerojo Ganytojo šventovės statybai. Paaukojo didelę sumą pinigų Edmontono vaikų ligoninės statybai bei kitiems labdaros darbams.

Kodėl Edmontonas?

Jaunieji Ghermazians dar gyvendami Rytų Kanadoje, puoselėjo planus savarankiškai pradėti žemės užpirkimą investavimui ar statybos projektams. Jie taip pat planavo apsigyventi provincijoje, žemės ūkio srityje. Tokią vietą jie numatė Albertos Edmontone. Patiko jiems Edmontono aplinka ir geografinė padėtis. Dar gyvendami Montrealyje, jie 1960 dešimtmečio pradžioje retkarčiais atvykdavo į Edmontoną supirkinėti pastatų ar sklypų mieste arba arti miesto. (Žemės vertė, miestui augant, keleriopai pakildavo vien tik kelerių metų laikotarpyje).

Ghermazianų šeima persikėlė čia gyventi 1964 m. ir pradėjo to pobūdžio prekybą: pirkdavo ir parduodavo sklypus, pastatus, statydino naujus namus, viešbučius, bendranamius, prekybos centrus.

Jie įsteigė bendrovę "Triple Five Corp.", kurios vardas, pagal Nader Ghermazian, neturi ypatingos prasmės, tik "lengva atsiminti". Nors jų investavimai siekia bilijonus, Nader sako, kad didelė dalis tų turtų yra dar bankų rankose. Jis paneigia spėliojimus, kad šeima atvažiavo iš Irano su dideliais pinigais ir kartais primena tas dienas, kai dirbdavo už 75 ct. per valandą krautuvėje universiteto studijoms užsimokėti.

Šiuo metu Ghermazians su "Triple Five Corp." priekyje, valdo Edmontone 3 didžiulius prekybos centrus (įskaitant WEM), porą didelių pastatų, išnuomojamų įstaigoms, didžiulį pastatų junginį vardu West Edmonton Village, (1200 butų), porą didelių viešbučių, pačiame miesto centre didelę žemės nuosavybę ir tūkstančius akrų žemės aplink Edmontoną ir Kalgarį.

Tūkstančiai darbininkų

WEM yra labai reikšmingas ne tik miestui, provincijai, bet ir visai Kanadai. Šis prekybos centras parūpina darbo 15,000 asmenų ir netiesiogiai — 20,000. Turistų skaičius 1985 m. padvigubėjo; šiemet numatoma, kad Edmontoną aplankys 4 milijonai turistų, kurių 50% iš JAV, Japonijos ar V. Europos kraštų. WEM ir Albertos kalnai Rockies tapo labiausiai lankomomis vietomis. Dėl WEM įvairumo ir originalumo dvi filmų bendrovės planuoja sukti jame filmą.

WEM kritikuojamas kai kurių miesto centro ar 20-30 mylių plote esančių miestelių prekybininkų dėl didelio skaičiaus klijentų praradimo.

WEM ir etninės grupės

Kai kurių reikšmingų švenčių, sukaktuvių ar šiaip kultūrinių pasirodymų progomis etninės grupės gauna WEM administracijos sutikimą atlikti dainų, šokių, muzikos ar kitokio meno programas. Šių metų vasarą, rugpjūčio mėnesį, atvyks į Edmontoną ir WEM patalpose atliks programą Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" ir Montrealio tautodailės vienetas "Vaivorykštė". Lauksime.

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Rugsėjo 3 – 17 Spalio 8 – 17
Grupę rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **621-2136**

Dr. GINA J. GINČAUSKAITĖ,
optometristė,
ATIDARĖ SAVO KABINETĄ
1551 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
ir priima pacientus pagal susitarimą tel. 532-7115.
Susitarus priima pacientus ir vakarais.

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
624-6336 namų **624-2199**
allan BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ **Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)**
★ **Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.** ★ **Visi automobilių mechaniniai**
★ **taisymai.** ★ **Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.**
★ **GOODRICH, RADIAL ir kt.** **Savininkas FRANK PETITT**

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAIRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Juodojo kaspino diena

Rengiama laisvajame pasaulyje tarptautiniu mastu

A. KALNIUS

Tai laisvės šaukso ir gedulo diena. Apie šią dieną mes šiek tiek buvome skaitę spaudoje. Bet tai buvo dar ne visai aiški jos šviesa. Daugiau apie ją sužinojome rugpjūčio 12 d. susirinkime Toronto Lietuvių namuose, kur jos pobūdį ryškino J. Lasienė ir A. Vaičiūnas. Betgi dar daugiau apie ją patyrėme iš kai kurios rašytinės medžiagos iš šios dienos vyriausio rengėjų komiteto ir sekančią dieną pasirodžiusio "Speak-up" mėnraščio gana gero straipsnio, kur nelaisvės simboliu yra parodytas lietuvis Balys Gajauskas. Jo kryžiaus keliais Sibiro lageriuose yra grindžiama Juodojo kaspino dienos idėja.

Reikia manyti, kad ši diena, rugpjūčio 23-čioji, bus ne tik gedulo diena, bet ir visų Maskvos pavergtųjų tautų kovos diena už savo laisvę. Tą dieną mes visi, ištrūkę iš komunistinės vergijos nasrų, plačiu mastu skelbsime pasauliui, kad be laisvės nėra ir niekados nebus pasaulyje taikos ir žemės rutulys taps didžiuliu kalėjimu. Taigi ši diena turės būti kažkas panašaus, gal net efektingesnio, negu baltiečių jaunimo protesto žygis Baltijos jūra. Čia dalyvaus kone visa Rusijos okupuotų kraštų išeivija: ukrainiečiai, estai, latviai, lietuviai, lenkai, čekoslovakai, vengrai, jugoslavai, bulgarai, rumunai ir afganistaniečiai. Taigi mūsų visų galingas garsas, kuris, tartum iš jaunuolio Kalantos liepsnų sūkurio, šauks pasauliui — "Laisvę Lietuvai", laisvę visoms grobuoniškos komunistinės Rusijos pavergtoms tautoms!

Juodojo kaspino dienos iniciatyva kilo Kanadoje. Čia yra ir vyriausias organizacinis komitetas — "International Black Ribbon Day Committee". Betgi ir kitose valstybėse yra susiorganizavę kraštų komitetai: Niujorke, Vašingtone, Los Angelese, Londone, Paryžiuje, Stockholme ir Australijoje. Šiuose miestuose (iš Australijos dar neturima žinių) Juodojo kaspino dienų programa bus įvykdyta tą pačią dieną, kaip ir Toronte, išskyrus Vašingtoną.

Kadangi ši iniciatyva yra nauja, tai, žinoma, ne visur suspėta krašto komitetus suorganizuoti. Netenka abejoti, kad sekančiais metais laisvės šauksmas bus išgirstas dar platesniu mastu.

Toronte įprastinių demonstracijų gatvėse nebus. Betgi etninės grupės su savo vėliavomis rugpjūčio 23, šeštadienį, 2 v.p.p., susirinks į miesto rotuės aikštę (nors ir lytų), kurioje bus atitinkama programa ir pasakytos kalbos. Labai svarbu, kad tą dieną susirinktų kuo daugiausia žmonių. Jokiu būdu neturėtumėm atsilikti ir mes, lietuviai.

Ta proga reikia pasakyti, kad šis užmojis pareikalaus milžiniškų išlaidų — apie 50.000 dol., o gal net ir daugiau. Šią sumą teks suaukoti. Jokiu būdu negalėsime atsilikti ir mes. Reikia sekti "Tėviškės žiburiuose" skelbimą, kaip šią aukojimo procedūrą reikės atlikti.

Aplamai visa išeivija šio užmojo vykdyme turėtų gausiai ir veiksmingai dalyvauti. Jos uždavinys yra supažindinti savo kaimynus anglus su Juodojo kaspino dienos siekiais ir didžiausio pasaulio okupanto komunistinės Rusijos niekšinga veikla. Be to, tą dieną į švarko atlapą reiktų įsisegti specialų juodą ženkliuką ir prie savo namo durų prisekti juodą kaspiną ar jį pririšti prie automobilio antenos, kad tuo būdu aiškiai būtų matomas mūsų didysis rūpestis – tėvynės laisvė. Šių ženkliukų ir kaspinų bus galima nusipirkti Rotušės aikštėje.

Juodojo kaspino diena

rugpjūčio 23, šeštadienį, minima tarptautiniu mastu visame laisvajame pasaulyje. Tai diena Ribbentropo-Molotovo sutarties (1940 m.), kuria Lietuva ir kitos Baltijos valstybės prarado savo laisvę bei nepriklausomybę. Sovietų pavergtų kraštų ateiviai ir kiti kanadiečiai Toronte **tą dieną, 2 v.p.p., renkasi rotušės aikštėje** (Nathan Philips Square) masinei demonstracijai. **Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir telktis ties Lietuvos vėliava,** įsigyti gedulo ženklus — juodus kaspinus (aikštėje) ir tuo būdu išreikšti ne tik protestą, bet ir reikalavimą Sov. Sąjungai grąžinti laisvę pavergtom tautom.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia gegužinę rugpjūčio 27, trečiadienį, 11 v.r., High Parke. Kaina — $5 asmeniui, įskaitant šiltus pietus, kavą ir nealkoholinius gėrimus. Bilietai — pas St. Dervinienę 767-5518 arba J. Gustainį 769-1599.

Maironio mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 20, šeštadienį, 9.30 v.r., tose pačiose patalpose. Tėvai prašomi atvežti savo vaikus registracijai ir pamokom. Mokiniai bus paleisti namo 11 v.r.

Nepaprastoji ateitininkų konferencija įvyko Toronte rugpjūčio 15-17 d.d. Prisikėlimo parapijos ir N. Pradėtosios Marijos vienuolyno seserų patalpose. Dalyvavo apie 160 asmenų (147 buvo registruoti dalyviai) iš JAV ir Kanados. Plačioje programoje buvo apsvarstyti įvairūs organizaciniai, reforminiai ir visuomeniniai klausimai, padaryta visa eilė nutarimų, liečiančių ateities veiklą. Pagrindinę paskaitą skaitė buvęs torontietis inž. Almis Kuolas. Vienas vakaras buvo skirtas profesorių Pr. Dovydaičio ir St. Šalkauskio minėjimui, kitas vakaras — laužui centrinėje Toronto saloje. Konferencijos aprašymą tikimės išspausdinti sekančiame "TŽ" nr.

Prel. Pr. Vaseris iš Australijos atostogauja pas savo brolį Toronte. Jis yra vienas iš pagrindinių lietuvių savaitraščio "Tėviškės aidai" steigėjų, kelių leidinių autorius, daug laiko skiriantis lietuviškai spaudai. Lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir domėjosi ypač naujomis elektroninėmis rinkimo mašinomis.

Koncertinė gintariečių kelionė prasidėjo rugpjūčio 15 d. ir baigsis rugsėjo 1 d. Pirmas sustojimas — Winnipege. Čia gintariečiai dalyvavo "Folkloramoje", kur atliko atitinkamą programą, dalyvavo sekmadienio pamaldose. Rugpjūčio 18 d. traukiniu išvyko Kalgarin, kur apžiūrėjo apylinkės įdomybes. Rugpjūčio 21 d. — kelionė autobusu į Edmontoną, kur numatyti keturi koncertai, rugpjūčio 25 d. — kelionė traukiniu į Vankuverį. Ten numatyti keli koncertai Ontario paviljone ir Plaza of Nations, taip pat koncertas vietos lietuviams. Gintariečiai grįš į Torontą rugsėjo 1, pirmadienį, 8.10 v.v. (Terminal 2).

Tautinių šokių ir dainų ansamblis "Gintaras" rugpjūčio 15 d. išskrido Vakarų Kanadon į koncertinę kelionę, kurią suorganizavo KLB kultūros komisija, vadovaujama Rasos Kurienės. Išleistuvės buvo surengtos Lietuvos kankinių parapijos salėje rugpjūčio 12 d. Pobūvį pradėjo tėvų komiteto pirm. R. Žilinskienė, visus kviesdama vaišėms. Sėkmingos kelionės išvykstantiems linkėjo minėtoji Rasa Kurienė, KLB krašto valdybos pirm. adv. Algis Pacevičius, "Gintaro" krikšto tėvų vardu — Stasys Kuzmas. Visiem padėkojo "Gintaro" vadovė Rita Karasiejienė, įteikdama dovanas prisidėjusiems prie šio pobūvio paruošimo — kun. J. Staškui ir p. Stanulienei. J. Karasiejus apdovanojo savo leidiniais pobūvyje dalyvavusius svečius — prel. K. Dobrovolskį, sukalbėjusį įžanginę maldą, kun. Vyt. Bitiną ir kun. dr. V. Skilandžiūną. Tėvų komiteto pirmininkė išreiškė padėką aukotojams, prisidėjusiems prie kelionės išlaidų. Pasivaišinę pobūvio dalyviai sekė ekrane vaizdajuostę, kurioje matėsi metinio gintariečių koncerto šokiai ir dainos.

PRANEŠIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės XIII krašto tarybos rinkimai

įvyks 1986 m. spalio 19 dieną.

Toronto apylinkės rinkiminę komisiją sudaro:

Balys Trinka *– pirmininkas,* ***Jonas Kasakaitis*** *– vicepirmininkas,* ***Bronius Mackevičius*** *– sekretorius,* ***Stefa Ciplijauskienė*** *– narė,* ***Bronius Degutis*** *– narys.*

Toronto apylinkė renka 18 krašto tarybos atstovų. Kandidatai turi būti nejaunesni kaip 18 metų amžiaus ir sumokėję Bendruomenės solidarumo įnašą.

Kandidatai, pasirašę sutikimą kandidatuoti, registruojasi iki **š.m. rugsėjo 2 d. pas Balį Trinką, 29 Templar Drive, Weston, Ontario M9R 3C6. Tel. 247-4525** arba **Toronto Lietuvių namuose** (pašto dėžutės 31 nr.). KLB Toronto apylinkės rinkiminė komisija tikisi, kad visi, įsijungę į tarybos eiles, aktyviai įsijungs ir į bendruomeninį darbą savo apylinkėje.

Dr. MIKAS A. VALADKA

nuo 1986 m. rugsėjo 2 d. perkelia savo kabinetą iš 2299 Dundas St. West į

2150 Bloor St. West, Suite 207. Tel. 769-2415.

Priims pacientus: pirmadieniais 10 v.r.– 5 v. p.p., antradieniais 1 v.p.p.– 7 v.v., trečiadieniais 1 v.p.p.– 7 v.v., ketvirtadieniais 9 v.r. – 2 v.p.p., penktadieniais 9 v.r.– 2 v.p.p.

Pacientai bus priimami pagal išankstinę registraciją, išskyrus skubius atvejus ir pakartotines injekcijas. Nesant gydytojui kabinete (lankant pacientus ligoninėje arba namuose), galima palikti žinią skubiais atvejais. Gydytojas visuomet gali būti pasiekiamas per informacinę tarnybą ***telefonu 769-2415.***

"PETALS" GĖLIŲ KRAUTUVĖS

savininkė Valė Siminkevičienė

praneša, kad krautuvę perdavė

Alinai Šalnienei.

Nuoširdžiai dėkoja buvusiems mieliems klientams ir linki sėkmės naujai savininkei.

Ray Mickevičius

Wasagoje atidarė automobilių prekybą

"Four Seasons"

auto sales and services

850 Mosley St., Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Telefonai: namų **(705) 429-2349,** darbo **(705) 429-2726**

Kviečiu apsilankyti. Lietuviams nuolaida.

TORONTO

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį 11.30 v. Mišias laikė svečiai kunigai ateitininkų konferencijos dalyviai. Dalyvavo ateitininkai su vėliavomis. Giedojimui vadovavo ir solo giedojo sol. V. Verikaitis.

— Nors jau pasibaigė "Kretingos" stovyklavietėje visos stovyklos, bet Mišios stovyklavietėje dar bus laikomos rugpjūčio 24 ir 31 d. 11 v.r.

— Susituokė Rima Styraitė su Stephen Pogorski.

— Ruošiasi tuoktis: Janet L. Stulginskaitė su Toby J. Narciso; Joana D. Sakalauskaitė su Frank Gutausku.

— Pakrikštyti: Venessa-Adelė, Antano ir Teresės Skučų dukrelė; Viktorija-Andrea, Viktoro ir Inos Radžiūnų dukrelė; Anthony-Ryan-Franklin, Sofijos (Norkutės) ir Stephen Hopkins sūnus.

— Rugpjūčio 12 d. palaidotas a.a. Jonas Kartavičius, 77 m.; rugpjūčio 14 d. palaidotas a.a. Antanas Mockevičius, 80 m.

— Religinis seminaras, kuris vasaros metu vyksta sykį į mėnesį, bus šį trečiadienį, rugpjūčio 20, Prisikėlimo šventovėje 7.30 v.v.

— Parapijai aukojo: St. Račickienė $400; $100 — K. Abromaitis, V. I. Biskiai, M. Capraskaitė, O. Juodikienė; $60 — A. E. Ripkevičiai, Ig. Urbonas; $50 — J. B. Dobrovolskiai, R. D. Skučai, V. G. Šlapkauskai; pranciškonų klierikų fondui: R. Prociw — $150, J. Juodikaitienė — $50; religinei Lietuvos šalpai: P. Sidaras $50; vienuolynui: M. Vaškevičienė $50.

— Mišios rugpjūčio 24, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Oną ir Adomą Noreikas, 9.20 v.r. — už a.a. Karoliną Priščepionkienę, 10.15 v.r. — už a.a. Alfonsą Čižiką, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — padėkos intencija.

Lietuvių namų žinios

LN poilsio stovykla, surengta rugpjūčio 10-17 d.d. baigta gegužine. Joje lankėsi 200 vasarotojų ir svečių. Koncertavo Vaclovas Povilonis, atlikdamas populiarių ir mažai girdėtų dainų ir kartu įtraukdamas gegužinės koncerto dalyvius į sutartinę.

— LN valdyba yra paruošusi slaugos namų projekto piešinius. Norima supažindinti lietuvių visuomenę su projektu ir kartu prašyti pagalbos, jei reikėtų paramos arba peticijų miesto savivaldybės leidimui gauti. Provizoriniai planai yra LN raštinėje, kur ir ateityje bus galima gauti smulkesnių žinių apie projekto eigą.

— Šią vasarą LN sekmadienių popietės vyksta labai sėkmingai. Lankosi daug svečių iš tolimesnių kolonijų ir kraštų. LN personalo dalis atostogauja, tačiau darbas vyksta įprasta tvarka.

Anapilio žinios

— Rugpjūčio 10, sekmadienį, atšvęsta Šv. Kazimiero kolegijos Romoje vicerektoriaus prel. K. Dobrovolskio 50 m. kunigystės sukaktis Mišiomis, kurias koncelebravo sukaktuvininkas, kolegijos rektorius prel. A. Bartkus ir buvęs kolegijos prefektas kun. V. Bitinas, kuris pasakė ir pamokslą. Rugpjūčio 12 d. Lietuvos kankinių par. klebonijoje sukaktuvininkas buvo pagerbtas kunigų pobūvyje, kuriame dalyvavo kolegijos rektorius prel. A. Bartkus, prel. Pr. Vaseris iš Australijos ir vietiniai kunigai.

— A. a. Lionginas Leknickas, 87 m., palaidotas rugpjūčio 6 d.

— Pakrikštyti: Brian ir Halinos (Žukauskaitės) Sherman sūnus Paulius; Viktoro Laurinavičiaus ir Clarrey Scott sūnus Justinas-Raimundas.

— Susituokė: Rūta Montvilaitė su Stephen A. Sedlak; Romanas Marijošius su Marcele Klimsaite; Juozas Vaškevičius su Nijole Janauškaite-DelMastro.

— Rengiasi tuoktis Povilas Venskaitis su Jeanette Wood.

— Parapijos choras po vasaros atostogų renkasi 11 v.r. pamaldoms rugsėjo 7 d.

— Lietuvos kankinių šventė — parapijos atlaidai bus rugsėjo 28, sekmadienį.

— Paaukojo: Motinos Teresės labdarai $200 — M. Normantienė, $100 — P. Gulbinskas, $50 — S. J. Sinkevičiai; kapinėms $50 — P. Gulbinskas, $25 — V. Anysienė, $100 — A. Barauskienė, $50 — N. Adomavičienė; religinei Lietuvos šalpai $100 — E. Juzėnienė, Pr. Čečys; parapijai $300 — J. O. Ažubaliai, $100 — P. Gulbinskas, $60 — J. Prišas, J. Jankauskas, A. J. Kuncaičiai, $50 — O. Kurpienė, $400 — A. Kerberienė, $100 — E. Švėgždienė, B. Bernatonienė, $60 — J. J. Pilipavičiai, $2,500 — E. Davidonis (palikimas); Šv. Kazimiero kolegijai $100 — V. K. Stankai, $50 — J. J. Valiuliai.

— Mišios rugpjūčio 24, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Kazimierą Ivanauskienę, 11 v.r. — už a.a. Jurgį Dementavičių; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Viktorą ir Joną Bražukus, 11 v.r. — už a.a. Kazimierą Aperavičių.

Lietuvių vaikų namų, vienuolyno ir darželio vedėja sesuo Margarita perkelta į Montrealį. Toronte būdama ji gražiai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Prieš 25-rius metus ji, būdama, vienuolyno vyresniąja, pastatydino Toronto Lietuvių vaikų namus. Jos vieton naujai kadencijai vienuolyno vyresniąja paskirta sesuo Loreta Jonušaitytė, vaikų darželio vedėja — sesuo Teresė Lukaitė.

Dr. Mikas Valadka, jn., savo kabinetą iš Dundas St. perkels į 2150 Bloor St. W. nuo š. m. rugsėjo 2 d. (žiūr. skelbimą). Dr. Aleksas Valadka dirbs ir toliau senojoje vietoje (2299 Dundas St. W.) antradieniais nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p., trečiadieniais — nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p., ketvirtadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 7 v.v. Telefonas 531-2933.

Teologijos studentas Paulius Mališka ir Zigmas Skučas, abu iš Montrealio, Šv. Kazimiero kolegijos auklėtiniai Romoje, lankėsi "Tėviškės žiburiuose". Jiedu atostogauja — Paulius Montrealyje, Zigmas Toronte. Rudenį grįš Romon tęsti studijų.

LIETUVIS DĖL LIGOS pigiai parduoda trijų miegamųjų vasarnamį. Rašyti: P. J. Rakauskas, P. O. Turkey Point, Ont. N0E 1T0 arba skambinti tel. 1 - 519 - 426-2072.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS su visais patogumais: vienas miegamasis kambarys ir virtuvė žiemos metui St. Petersburg Beach Floridoje. Telefonas 1-813-360-1057.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

GALIMA UŽSISAKYTI bičių medaus telefonu 534-6803 Toronte.

SKLYPAS 50 AKRŲ DYDŽIO su mažu vasarnamiu, paslėptu eglyne, išskinta ploto dalimi, šiaurės krūmais ir Kalėdų eglutėmis, arti Wasagabeach ir slidinėjimo vietovės. Labai geras investavimas. 61,900 dolerių. Skambinti 634-8841.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

REIKALINGI lietuviškai kalbantys tautiečiai-tės, galintys pagloboti dvejų bei ketverių metų berniuką ir mergaitę nepilną laiką liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir visą laiką — nuo rugsėjo mėnesio. Darbas apima ir lietuvių kalbos mokymą. Taip pat ieškome globėjų vaikams vakarais ir savaitgaliais. Gyvename visai arti Bloor-Jane požeminio traukinio stoties. Skambinti vakarais dr. A. Pliopliui tel. 762-4181 Toronte.

SKUBIAI PARDUODAMA (dėl persikraustymo) automatinė skalbimo mašina (5 cycle "Inglis") ir drabužių džiovintuvas ("Beatty") labai gerame stovyje — $450 už abudu arba priimamas geriausias pasiūlymas. Tel. 673-7810 Malton, Ont.

RUNNYMEDE – HIGH-PARKO RAJONE reikalingas butas. Skambinti tel. 663-8388 Toronte.

JIEŠKOMA ŠEIMININKĖ, sutinkanti palaikyti draugystę vyresnio amžiaus moteriai ramiuose namuose Oakvillėje. Skambinti vakarais tel. 845-7049.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė vienam asmeniui. Skambinti tel. 536-0712 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininiškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė.
Savininkė **ALINA ŠALNIENĖ,** baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

MONTREALQUE

Solistė Gina Čapkauskienė nuo liepos 26 d. iki rugpjūčio 3 d. dalyvavo Europos lietuvių studijų dienose Salzburge, Austrijoje. Ten davė rečitalį ir giedojo per pamaldas. Rugpjūčio 15 d. koncertavo Kennebunkporte ateitininkų sendraugių stovykloje. Vasaros metu ji keletą kartų giedojo Montrealio šventovėse per vestuves ir laidotuves.

Kun. Alfonsas Grauslys iš Čikagos ir šią vasarą praleidžia AV klebonijoje, padėdamas sekmadieniais vietos kunigams. Domėdamasis prancūzų literatūra, lanko Montrealio knygynus.

Naujagimiai. Jennifer-Alisha, Tomo ir Irenos Žitkų dukrelė, pakrikštyta AV šventovėje. George ir Linda Blauzdžiūnaitė-Greenspoon liepos 27 d. AV šventovėje pakrikštijo savo vaikučius Stephanie ir Johnathan vardais. Vilija ir Rytis Bulotos susilaukė dukrelės Sofijos, Teresė ir Antanas Mickai — pirmgimio sūnelio Antanuko.

A.a. Rimvydas-Edmundas Skučas, 31 m. amžiaus, mirė liepos 11 d. Po pamaldų Šv. Kazimiero šventovėje liepos 14 d. išlydėtas į Šv. Jono kapines Mississaugoje, kur palaidotas liepos 15 d. Liūdi žmona, tėvai, šeši broliai, dvi seserys ir kiti giminės bei artimieji.

A. a. Anelė Ūsienė, neseniai mirusi Kalgaryje, Albertoje, buvo prisiminta liepos 19 d. AV šventovėje šv. Mišiomis, užprašytomis Šv. Onos draugijos, kuriai ilgus metus velionė vadovavo. Po Mišių parapijos salėje buvo vaišės.

A. a. Stasio Morkūno mirties metinių proga liepos 26 d. AV šventovėje kun. J. Kubilius, asistuojamas kun. J. Aranausko ir kun. Iz. Sadausko, laikė Mišias, kurių metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus, ir sol. Ant. Keblys. Po pamaldų parapijos salėje buvo vaišės, dalyvaujant giminėms bei gausiam būriui artimųjų.

"The Gazette" liepos 26 d. įdėjo dingusių vaikų Mijos (Mia) ir Dovydo Kasrelevičių nuotraukas ir maždaug tokį aprašymą: 1979 m. gegužės 13 d. išsiskyrusi su savo vyru motina nuvežė savaitgaliui vaikus pas tėvą. Sekmadienį motina, nuvažiavus vaikų atsiimti, rado tuščius namus. Ji ant lango paliko raštelį buvusiam vyrui, prašydama pranešti, kas atsitiko. Po kurio laiko kažkas telefonu paskambino, kad tie namai yra parduoti ir jis esąs naujasis šeimininkas, o kur išsikėlė buvęs savininkas, jis nežinąs. Mia dabar būtų 11 m. ir Dovydas 13 m. amžiaus.

Mergaičių choras "Pavasaris" grįžo iš Los Angeles po koncerto pilnos gražiausių įspūdžių. Koncertas pavyko labai gerai. Chorui dirigavo vadovė I. Tark, akompanavo muz. J. Fisher. Koncertui pasibaigus, kompozitorė G. Gudauskienė "Pavasario" mergaites apdovanojo gaidomis ir gražiais papuošalais, o p. Lembertienė savo vyro plokštelėmis.

Mergaitės per keletą dienų apžiūrėjo miesto įdomybes. Tomis dienomis vyko aukštųjų mokyklų mokslo metų užbaigimas, todėl Montrealio mergaitės beveik kiekvieną dieną turėjo vaišes pas absolventus. "Pavasarį" nuoširdžiai globojo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. A. Olšauskas ir prel. J. Kučingis. Mergaitės visiems losangeliečiams liko labai dėkingos.

Skautų-skaučių stovyklos atidarymas "Baltijos" stovyklavietėje įvyko rugpjūčio 3 d. Stovyklautojams ir apylinkės vasarotojams Mišias laikė AV parapijos klebonas kun. J. Aranauskas. Stovyklą uždarant rugpjūčio 10 d., pamaldas laikė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. St. Šileika. Stovyklai vadovavo Juozas Jonelis.

Danutės Beniušytės ir Rimanto Žemaitaičio užsakai skelbiami AV šventovėje. Vestuvės bus rugpjūčio 30 d.

Liudas Stankevičius Lietuvos krikšto sukakties proga organizuoja 1987 m. ekskursiją į Romą birželio 14 d. ir į Vilnių birželio 28 d. Skambinti 667-8834. **B.S.**

Dienraštis "The Gazette" 1986. VIII. 7 skaitytojų laiškų skyriuje išspausdino S. Lietuvio laišką antrašte "The Baltic states are still occupied". Jame autorius primena M. Gorbačiovo pareiškimą apie pirmąjį kaikurių karinių Sov. Sąjungos dalinių atitraukimą iš Afganistano ir klausia kada sovietiniai daliniai bus atitraukti iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Bostono šaulių organizuota ekskursija rugpjūčio 8-10 d.d. lankėsi Montrealyje. Apžiūrėjo miestą ir arčiau susipažino su vietos šauliais.

"Vaivorykštės" rodiniai (gobelenai, įvairūs kilimai, tautinės juostos, lėlės) rugpjūčio 9 d. buvo pasiųsti į Winnipegą. Ten vykstančios "Folkloramos" metu jie buvo išstatyti rugpjūčio 10-16 d.d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. "Vaivorykštei" atstovavo Ant. Kuncevičienė. Parodą organizavo Ald. Jančiukaitė.

Rugpjūčio 22-23 d.d. ši paroda perkelta į Edmontono "Art Galery". Visais reikalais rūpinosi A. Dudaravičius. Čia prie A. Kuncevičienės prisijungė dar dvi "Vaivorykštės" atstovės — Birutė Nagienė ir Genė Montvilienė.

Rugpjūčio 25-31 d.d. ši paroda bus surengta "Expo 86" Kanados paviljone "The way of life" skyriuje. Ją globos p. Tumaitienė.

Ši "Vaivorykštės" išvyka buvo suorganizuota KLB kultūros komisijos.

Muz. Aleksandras Stankevičius su jaunimo choru rugpjūčio 9 d. išskrido į Winnipegą. Ten vykstančioje "Folkloramoje" atliko koncertinę dalį.

Gailė Stankevičienė-Naruševičiūtė (Stasės ir Jono Naruševičių duktė) šį pavasarį baigė psichologiją "Concordia" universitete.

Magdalena ir Juozas Pakuliai atšventė 55 vedybinio gyvenimo metų sukaktį savųjų tarpe. **B.S.**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	———
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	———
Sekmadieniais	10.30-12.30	———	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"